

Els sistemes especials i els règims especials de la Seguretat Social

Juan López Gandía

PID_00238470

Temps de lectura i comprensió: **9 hores**

Els textos i imatges publicats en aquesta obra estan subjectes –llevat que s'indiqui el contrari– a una llicència de Reconeixement-NoComercial-SenseObraDerivada (BY-NC-ND) v.3.0 Espanya de Creative Commons. Podeu copiar-los, distribuir-los i transmetre'ls públicament sempre que en citeu l'autor i la font (FUOC. Fundació per a la Universitat Oberta de Catalunya), no en feu un ús comercial i no en feu obra derivada. La llicència completa es pot consultar a <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/es/legalcode.ca>

Índex

Introducció.....	5
Objectius.....	7
1. Sistemes especials i règims integrats en el règim general.....	9
1.1. Sistema especial agrari	11
1.1.1. Àmbit subjectiu	11
1.1.2. Actes d'enquadrament	12
1.1.3. Actes d'enquadrament i cotització	12
1.1.4. Acció protectora	13
1.2. Sistema especial d'empleats de la llar	16
1.2.1. Àmbit subjectiu	16
1.2.2. Actes d'enquadrament	18
1.2.3. Cotització	20
1.2.4. Acció protectora	23
1.3. Representants de comerç	26
1.3.1. Àmbit subjectiu	26
1.3.2. Actes d'enquadrament i cotització	27
1.3.3. Acció protectora	28
1.4. Artistes	28
1.4.1. Àmbit subjectiu	28
1.4.2. Actes d'enquadrament i cotització	29
1.4.3. Prestacions	31
1.5. Professionals taurins	32
1.5.1. Àmbit subjectiu	32
1.5.2. Actes d'enquadrament i cotització	32
1.5.3. Acció protectora	33
1.6. Altres col·lectius integrats	34
1.6.1. Ferroviaris	34
1.6.2. Funcionaris de l'administració local	34
2. Règims especials.....	35
2.1. El règim especial de treballadors autònoms (RETA)	36
2.1.1. Àmbit subjectiu	36
2.1.2. Actes d'enquadrament	41
2.1.3. Cotització	42
2.1.4. Acció protectora	52
2.2. El règim especial de treballadors del mar (RETM)	77
2.2.1. Àmbit subjectiu	78
2.2.2. Actes d'enquadrament (art. 47 de la llei 47/2015)	83
2.2.3. Cotització	85

2.2.4.	Acció protectora	88
2.2.5.	Prestacions	89
2.3.	El règim especial de la mineria del carbó (REMC)	95
2.3.1.	Àmbit subjectiu	96
2.3.2.	Actes d'enquadrament	96
2.3.3.	Cotització	96
2.3.4.	Acció protectora	97
2.3.5.	Prestacions	97
2.4.	El règim especial dels estudiants (REE)	100
2.4.1.	Àmbit subjectiu	100
2.4.2.	Cotització	101
2.4.3.	Acció protectora	101
2.4.4.	Prestacions	101
Resum		103
Activitats		105
Exercicis d'autoavaluació		105
Solucionari		108
Bibliografia		109

Introducció

En aquest mòdul estudiarem els règims i sistemes especials de la Seguretat Social. El sistema de la Seguretat Social està compost per diferents règims d'acord amb les particularitats i especialitats que presenten les activitats professionals exercides. D'aquesta manera, els articles 7, 9, 10 i 11 de la LGSS delimiten el camp d'aplicació dels subjectes inclosos dins del sistema de Seguretat Social, i dins d'aquest distingeixen tres conceptes bàsics: règim general (RGSS), règims especials i sistemes especials.

El sistema espanyol de Seguretat Social és dualista i està fragmentat (art. 9 de la LGSS) entre RGSS, integrat per treballadors per compte d'altri de la indústria i els serveis, regulat pel títol II de la LGSS, i règims especials, establerts per a les activitats professionals en què per la naturalesa, peculiaritats, condicions de treball, de temps i lloc o per l'índole dels processos productius, cal una regulació específica (art. 10 de la LGSS).

A més, la LGSS preveu la creació de sistemes especials, que fins a l'actualitat únicament s'han introduït en el RGSS, per això es regeixen per les normes comunes del règim general, a excepció de les particularitats específicament previstes en cadascun, que veurem a continuació.

Es tracta de peculiaritats que s'estableixen respecte d'aspectes merament formals com actes d'enquadrament, afiliació, cotització o recaptació, que no afecten aspectes substantius o de contingut bàsic del règim jurídic.

El Pacte de Toledo de 1995 (Recomanació 6a.) es va plantejar com a objectiu un procés de convergència i reducció dels règims del sistema de la Seguretat Social, fins que tots els treballadors per compte d'altri es trobin en el RGSS i tots els treballadors per compte propi es trobin en el RETA.

En aquest procés, cal destacar la integració dels treballadors per compte propi del règim especial agrari (REA) en el RETA (Llei 18/2007) i dels treballadors per compte d'altri del REA i del règim especial d'empleats de la llar en el RGSS (Llei 27 i 28/2011).

En l'actualitat els règims especials són els següents:

- Autònoms (RETA)
- Minería del carbó
- Treballadors del mar
- Estudiants

D'aquesta manera, en primer lloc analitzarem aquestes especialitats als efectes del camp d'aplicació, obligacions de cotització i en matèria d'acció protectora.

Objectius

Amb l'estudi d'aquest mòdul, l'estudiant haurà de consolidar els objectius següents:

- 1.** Adquirir un coneixement bàsic de l'estructura del sistema de la Seguretat Social.
- 2.** Adquirir un coneixement bàsic de les diferents especialitats dels sistemes especials.
- 3.** Adquirir un coneixement bàsic de les diferents especialitats dels règims de la Seguretat Social, quant a àmbit subjectiu, cotització i acció protectora.
- 4.** Emprar una bibliografia bàsica i especialitzada de la matèria.
- 5.** Tenir un coneixement de les diferents decisions jurisprudencials sobre la matèria.
- 6.** Desenvolupar una capacitat analítica de síntesi i d'expressió, per mitjà de les activitats, els casos pràctics i les preguntes d'autoavaluació.

1. Sistemes especials i règims integrats en el règim general

Els **sistemes especials** actualment es caracteritzen perquè recullen peculiaritats en aspectes merament formals com actes d'enquadrament, afiliació, cotització o recaptació, però no en aspectes substantius o de contingut bàsic del règim jurídic i de l'acció protectora com en els règims especials.

El Text refós de la Llei General de la Seguretat Social vigent aprovat pel Reial decret legislatiu 8/2015, de 30 d'octubre, –en endavant, LGSS–, a l'article 11 preveu que, en els règims de la Seguretat Social en què sigui necessari, es poden establir sistemes especials exclusivament en alguna o en algunes de les matèries següents: enquadrament, afiliació, forma de cotització o recaptació.

Es regeixen per les normes comunes del règim general, o especial en què es creen, a excepció de les particularitats específicament previstes en cadascun.

Els sistemes especials vigents són els següents (art. 43.2 del RD 84/1996 de 26 de gener):

- Empreses d'exhibició cinematogràfica, sales de ball, discoteques i sales de festa (Ordre de 17 de juny de 1980, Resolució DGRJSS 24 d'octubre de 1985, Circular de 12 de juny de 1980 i Resolució DGRJSS de 24 de març de 1988).
- Manipulació i empaquetatge del tomàquet fresc per part de colliters exportadors (Ordre de 24 de juliol de 1976, desplegada per la Resolució de la Subsecretaria de la SS de 21 de setembre de 1976 i modificada per l'Ordre de 9 de desembre de 1994; resolucions de 10 de febrer de 1995 i de 25 d'abril de 1995, i Circular TGSS de 23 d'octubre de 1995).
- Manipulació i envasament de fruites i hortalisses i conserves vegetals (Ordre de 30 de maig de 1991, Resolució de 13 de febrer de 1991 i Resolució del TGSS de 20 de desembre de 1991).
- Indústria resinera (Ordre de 3 de setembre de 1973 i Resolució de DGSS de 4 de setembre de 1973).
- Serveis extraordinaris en l'hostaleria (Ordre de 10 de setembre de 1973).

- Enquestadors d'empreses d'estudis de mercat i opinió pública (Ordre de 6 de novembre de 1989).

I a aquests s'hi afegeixen els articles 136.2 a i g de la LGSS: els empleats de la llar (creat per la Llei 27/2011) i els treballadors agraris per compte d'altri (creat per la Llei 28/2011).

Els treballadors que realitzen operacions de **manipulació, empaquetatge, envasat i comercialització del plàtan**, tant si aquestes tasques es porten a terme al lloc de producció del producte com a fora, ja provinquin d'explotacions pròpies o de tercers i ja es realitzin individualment o en comú mitjançant qualsevol tipus d'associació o agrupació, incloses les cooperatives en les diverses classes, estan integrats al Règim General comú, i no es constitueix un sistema especial.

En tots hi ha peculiaritats, en els actes d'enquadrament, en la forma i els terminis de cotització i en el còmput dels dies cotitzats. Es caracteritzen per la presència de treballadors fixos discontinus. No obstant això, en els sistemes especials d'empleats de la llar i agraris per compte d'altri també hi ha peculiaritats en l'acció protectora.

Al RETA s'hi han integrat com a sistema especial els treballadors agraris per compte pròpia (SETA)(Llei 18/2007, de 14 de juliol, derogada per l'apartat 15 de la disposició derogatòria única de la nova LGSS).

Quant als **règims integrats** dins del règim general (pel RD 2621/1986), és un concepte que deriva de la supressió d'alguns règims especials existents que van passar a integrar-se amb peculiaritats també instrumentals, no substantives, en el RGSS. Així passa amb:

- Treballadors ferroviaris
- Futbolistes
- Representants de comerç
- Artistes i toreros
- Escriptors de llibres

Tots ells, excepte el d'escriptors de llibres, que es va integrar al RETA, es van integrar en el règim general.

Es regeixen per les normes comunes del règim general de la Seguretat Social, a excepció de les particularitats específicament previstes per a aquests col·lectius i que anirem veient.

1.1. Sistema especial agrari

A partir de l'1 de gener de 2012 han quedat integrats en el RGSS mitjançant la creació d'un sistema especial (SETACA) els treballadors per compte d'altri que figuraven inclosos en el REA (Llei 28/2011, de 22 de setembre).

Es preveu a l'article 136 de la LGSS i es regula per la LGSS de 2015 (art. 252 i següents), que deroga la Llei 28/2015, excepte la DA 7a (jubilació i la seva compatibilitat amb tasques agràries esporàdiques) i la disposició final 4a (habilitació al govern en matèria de desocupació d'eventuals agraris).

1.1.1. Àmbit subjectiu

Estan inclosos en el SETACA (art. 252 de la LGSS) qui faci **feines agràries**, que siguin pròpiament agrícoles, **forestals o pecuàries** o que siguin **complementàries o auxiliars d'aquestes**, en explotacions agràries, i els empresaris als quals prestin els serveis en els termes que s'estableixin reglamentàriament.

No obstant això, no tindran la consideració de tasques agràries les operacions de manipulació, empaquetatge, envasat i comercialització del plàtan, a què es refereix l'article 136.2.g, tot i que per al mateix empresari prestin serveis altres treballadors dedicats a l'obtenció directa, emmagatzematge i transport als llocs de condicionament i de provisió del producte.

S'exigeix fer un mínim de trenta jornades reals en un període de 365 dies, sense perjudici del manteniment en aquest durant els períodes d'inactivitat (art. 253 LGSS). Els trenta dies esmentats han de ser en tasques agràries, forestals i pecuàries i tasques complementàries i auxiliars de les mateixes explotacions agràries.

La normativa també estableix una sèrie de períodes de cotització que es computen a aquests efectes com a jornades reals treballades, és a dir, **jornades reals "assimilades"**.

Respecte al concepte de *tasca agrària* cal seguir atenent de moment a allò que s'estableix en el reglament del REA (art. 8). La primera transformació i la transportació dels productes són tasca agrària, però no la manipulació, l'envasat ni la comercialització, ja que són una segona transformació, i encara que les duguin a terme cooperatives agràries, segons la interpretació jurisprudencial majoritària.

1.1.2. Actes d'enquadrament

Si es contracten treballadors eventuais o fixos discontinus el mateix dia en què comenci la prestació de serveis, l'alta es pot presentar fins a les dotze hores d'aquell dia, quan no s'hagi pogut formalitzar abans. Si la jornada de treball acaba abans de les 12 hores, l'alta s'ha de presentar abans d'aquesta hora (art. 254 i DT 17a LGSS).

En aquest sistema especial cal distingir els **períodes d'activitat** dels **períodes d'inactivitat**.

Per a estar inclòs en aquest sistema especial durant el període d'inactivitat és necessari haver realitzat un mínim de trenta jornades reals durant els tres-cents seixanta-cinc dies anteriors. Si no es reuneix aquest requisit, és procedent la reincorporació quan es torni a complir.

La inclusió té caràcter voluntari, després del RDL 29/2012, de manera que els treballadors agraris que reuneixin el requisit abans assenyalats han de manifestar la seva voluntat expressa de romandre inclosos en el sistema especial esmentat durant la situació d'inactivitat.

L'exclusió durant aquest període es pot produir a sol·licitud del treballador, per exemple si exerceix una altra activitat que determini l'alta en un règim de Seguretat Social o es trobi en una situació assimilada a l'alta.

L'exclusió també es produeix d'ofici per falta d'abonament de dues mensualitats consecutives de cotització durant aquests períodes.

1.1.3. Actes d'enquadrament i cotització

Quant a la manera de cotitzar, cal distingir entre els períodes d'activitat i els períodes d'inactivitat. Arran de la Llei 2/2008, de 23 de desembre, (LPE per a 2009), continuada per l'LPE posterior, es distingeix ja la cotització d'ambdós períodes. I així es recull també en l'article 255 de la LGSS.

La cotització es pot efectuar, a opció de l'empresari, per **bases diàries**, en funció de les jornades reals realitzades, o per **bases mensuals**. Si no s'exerceix expressament aquesta opció, s'entén que aquest ha triat la modalitat de bases mensuals de cotització.

La modalitat de cotització per bases mensuals és obligatòria per als treballadors agraris per compte d'altri amb contracte indefinit, sense incloure-hi els fixos discontinus, respecte dels quals té caràcter opcional.

Aquesta modalitat de cotització s'ha de mantenir durant tot el període de prestació de serveis, la finalització dels quals s'ha de comunicar igualment a la Tresoreria General de la Seguretat Social.

Quan els treballadors iniciïn o finalitzin la seva activitat sense coincidir amb el principi o el final d'un mes natural, sempre que aquesta activitat tingui una durada d'almenys trenta dies naturals consecutius, la cotització es fa amb caràcter proporcional als dies treballats durant el mes.

Als treballadors inclosos en aquest sistema especial, no els és aplicable la cotització addicional per hores extraordinàries.

Tampoc no hi és aplicable l'increment de la quota empresarial per contingències comunes, del 36%, establerta en els contractes temporals de durada efectiva inferior a set dies (art. 255 de la LGSS).

La cotització respecte d'aquests períodes d'inactivitat es determina aplicant la cotització als dies d'inactivitat del mes.

Quan els treballadors no figurin en alta en el sistema especial durant un mes natural complet, la cotització respecte dels períodes d'inactivitat es fa amb caràcter proporcional als dies en alta en aquest mes.

En aquest sistema especial es preveuen **reduccions en les aportacions empresarials** a la cotització de treballadors per compte d'altri agraris del SETACA. En la normativa de regulació del sistema especial es regulen també els **tipus de cotització i les reduccions per aplicar des de l'exercici de 2012 fins al de 2031** (DT 18a LGSS).

Durant les situacions d'incapacitat temporal, risc durant l'embaràs i risc durant la lactància natural, i de maternitat i paternitat causades durant la situació d'activitat, la cotització s'efectua en funció de la modalitat de contractació dels treballadors, és a dir, si són treballadors agraris amb **contracte indefinit** o amb **contracte temporal i fix discontinu** i en funció de si treballen tot el mes o per jornades reals. També es preveuen reduccions. Quant als dies en els quals no estigui prevista la prestació de serveis, aquests treballadors estan obligats a ingressar la cotització per IT corresponent als períodes d'inactivitat. No, així, per maternitat o paternitat.

1.1.4. Acció protectora

1) El requisit d'estar al corrent del pagament de les cotitzacions

Encara que s'hi apliquen les regles comunes del règim general, hi continua havent peculiaritats en l'acció protectora que es donaven en el REA.

Nota

Les bases de cotització per al 2013 s'estableixen en la LPE per al 2013 (Llei 17/2012, de 27 de desembre), desplegada per l'Ordre de cotització ESS/56/2013, de 28 de gener.

Així, una característica pròpia ja del REA i ara del SETACA és i continuarà essent la necessitat d'estar al corrent en el pagament de les cotitzacions per a accedir a la majoria de les prestacions, atès que el sistema específic de cotització del treballador per compte d'altri, ja que és el treballador l'únic obligat a cotitzar durant els períodes d'inactivitat.

S'hi aplica el mecanisme comú d'invitació al pagament (disposició addicional 39a. de la LGSS).

2) Incapacitat temporal, maternitat, paternitat, risc durant l'embaràs i durant la lactància i cura de menors afectats per càncer o una altra malaltia greu

En la incapacitat temporal, la LGSS estableix algunes especialitats.

Així, quan la IT deriva de malaltia comuna la quantia de la base reguladora no és la mateixa que per als altres treballadors, ja que en el SETACA es considera que el treballador no treballa sempre el mateix nombre de dies tots els mesos; s'acudeix, doncs, a una fórmula ponderada: es pren la mitjana mensual de les bases de cotització corresponents als dies efectivament treballats durant els últims dotze mesos anteriors a la baixa mèdica.

Malgrat la integració en el règim general, probablement preval la regulació del sistema especial sobre el comú en treball a temps parcial.

No hi ha pagament delegat de la IT, ni tan sols durant els períodes d'activitat, sinó que l'obligació es trasllada a l'entitat gestora o col·laboradora, tret que els treballadors estiguin percebent la prestació contributiva de desocupació, en què el pagament delegat el duu a terme el Servei Públic d'Ocupació.

Després de la integració dels treballadors del REA en el SETACA s'ha de continuar mantenint que la incapacitat temporal derivada de malaltia comuna o accident no laboral requereix, perquè pugui ser declarada, que el treballador es trobi prestant serveis per compte d'altri en la data en què s'inicia la malaltia o es produeix l'accident comú, ja que així es preveia com a especialitat en l'article 51 LSA.

A efectes de la base reguladora de les pensions d'incapacitat permanent derivada de contingències comunes respecte dels períodes cotitzats només es tindran en compte els períodes efectivament cotitzats sense que resulti d'aplicació el mecanisme d'integració de llacunes dels articles 197.4 de la LGSS (art. 256.7 LGSS).

3) Mort i supervivència

Amb la creació del SETACA cal seguir exigint el requisit general d'estar al corrent del pagament de les quotes.

No obstant això, ja no es preveu que s'estigui al corrent quan no tingui pendents més de dotze mesos de cotització, als efectes del subsidi de defunció i no més de sis mesos per a les altres prestacions.

4) Jubilació

La creació del SETACA comporta l'equiparació amb els altres treballadors del règim general i, per tant, el reconeixement del dret a la jubilació anticipada dels articles 207 i 208 de la LGSS.

A aquests requisits comuns, no obstant això, s'hi afegeix en l'article 256.4 de la LGSS l'específic de certa carència específica, és a dir, cert arrelament en el sistema especial.

Per altra banda, es computen a aquests efectes la percepció de prestacions de desocupació de tipus contributiu, no amb caràcter general, sinó només en aquest sistema especial.

És a dir, per a tenir dret a la jubilació anticipada s'exigeix que els últims deu anys cotitzats, almenys, sis corresponguin a períodes d'activitat efectiva en aquest sistema especial, i a aquests efectes computa la percepció de prestacions de desocupació de tipus contributiu, no percebudes amb caràcter general, sinó només en aquest sistema especial.

Durant la jubilació es podia compatibilitzar la pensió amb tasques agràries (art. 52 del RSA), sempre que no durés més de sis dies laborables consecutius ni més d'un trimestre a l'any. Per aquestes jornades es cotitzava. En la regulació del SETACA no hi és previst, per la qual cosa la qüestió s'ha de regular reglamentàriament (disposició addicional 7a. de la Llei 28/2011).

Mentrestant continua vigent la compatibilitat que preveu l'article 52 del RSA, ja que la disposició derogatòria de la nova llei deroga el Decret 2123/1971, de 23 de juliol, però no el Decret 3772/1972, de 23 de desembre. La LGSS (art. 252 i següents) deroga la llei 28/2011, excepte la DA 7a (jubilació i compatibilitat amb tasques agràries esporàdiques). S'apliquen a més de les compatibilitats comunes de l'article 213 de la LGSS.

A l'efecte de la base reguladora respecte als períodes cotitzats, només es tindran en compte els períodes efectivament cotitzats sense que resulti d'aplicació el mecanisme d'integració de llacunes de l'article 209.1b de la LGSS (art. 256.7 LGSS).

5) Desocupació

La Llei 28/2011, de creació del SETACA, implica un canvi important, ja que estableix que la protecció per desocupació dels eventuals s'ha de regir pel que estableix la Llei 45/2002 (art. 45) i per les especialitats que estableix la Llei 28/2011, en el sentit que no preveu de moment els subsidis assistencials fins que el Govern procedeixi a estendre-ho (DF 4a.). No obstant això, no es precisa si aquesta exclusió afecta només els treballadors eventuals en sentit estricte o també la resta de feines temporals (obra o servei, interinitat, formatius, relleu, etc.).

Actualment, els preceptes que la regulen són els articles 286-289 de la LGSS de 2015.

Després de la creació del SETACA els treballadors eventuals agraris d'Andalusia i Extremadura residents en les comunitats esmentades continuen el seu peculiar règim de protecció de desocupació. Tenen dret, o bé al subsidi de desocupació del RD 5/1997 i l'article 3 de la Llei 45/2002, o bé a la renda agrària que regula el RD 426/2003. La Llei 28/2011, del SETACA, manté aquest règim peculiar de prestacions per desocupació d'aquestes comunitats autònomes i només introdueix algunes precisions més aviat d'ordre tècnic o formal.

1.2. Sistema especial d'empleats de la llar

El règim especial d'empleats de llar ha quedat integrat en el RGSS, mitjançant la creació d'un nou sistema especial (SEEH) en els termes i l'abast indicats en la disposició addicional 39a. de la Llei 27/2011, d'1 d'agost, i les modificacions posteriors. Les novetats en el marc legal introduïdes per la llei 27/2011 es recullen ara en la LGSS de 2015 (articles 250 i 251).

1.2.1. Àmbit subjectiu

Inclusions

Queden inclosos en aquest Sistema Especial per a Empleats de Llar els treballadors subjectes a la relació laboral especial a què es fa referència a l'article 2.1.b del text refós de la Llei de l'Estatut dels Treballadors. Així doncs, ens remetem, per una banda, als articles 3 i 4 del RD 1620/2011 en ordre a la delimitació dels subjectes inclosos i exclosos en aquest sistema especial com a relació laboral especial. I així està inclòs el personal al servei de la llar familiar que concerta, amb el titular d'aquesta, una relació laboral per prestar serveis retribuïts de manera dependent i per compte d'aquest.

Queden exclosos d'aquest sistema especial els treballadors que presten serveis domèstics no contractats directament pels titulars de la llar familiar, sinó a través d'empreses, d'acord amb el que es preveu en la disposició addicional dissetena de la Llei 27/2011, d'1 d'agost, sobre actualització, adequació i modernització del sistema de Seguretat Social.

L'objecte d'aquesta relació laboral especial són els serveis o activitats prestats per a la llar familiar, i pot revestir qualsevol de les modalitats de les tasques domèstiques, així com la direcció i cura de la llar en el seu conjunt o d'algunes de les seves parts, la cura o atenció dels membres de la família o de les persones que formen part de l'àmbit domèstic o familiar, i altres tasques que es desenvolupin i formin part del conjunt de tasques domèstiques, tals com el de guarderia, jardineria, conducció de vehicles i altres d'anàlegs.

Els empleats de llar espanyols residents a l'estranger, al servei dels representants diplomàtics, consulars i funcionaris de l'Estat, oficialment destinats fora d'Espanya, poden sol·licitar la inclusió en aquest règim especial, que els serà atorgada sempre que reuneixin els altres requisits exigits.

A aquests efectes es considera l'ocupador el titular de la llar familiar, ja ho sigui efectivament o com a simple titular del domicili o lloc de residència on es prestin els serveis domèstics. Quan aquesta prestació de serveis es realitzi per a dues o més persones que, sense que constitueixin una família ni una persona jurídica, convisquin en el mateix habitatge, assumeix la condició de titular de la llar familiar la persona que tingui la titularitat de l'habitatge que habiti o la que assumeixi la representació d'aquestes persones, que pot recaure de manera successiva en cadascuna d'elles.

Exclusions

Segons l'article 250.1 de la LGSS no estan inclosos en l'àmbit d'aquesta relació laboral especial:

- Els treballadors que prestin serveis domèstics no contractats directament pels titulars de la llar familiar, sinó a través d'empreses, d'acord amb el que preveu la disposició addicional dissetena de la Llei 27/2011, d'1 d'agost.

Als quals cal afegir-hi:

- Les relacions concertades per persones jurídiques, de caràcter civil o mercantil, encara que el seu objecte sigui la prestació de serveis o tasques domèstiques, que es regiran per la normativa laboral comuna.
- Les relacions concertades entre familiars per a la prestació de serveis domèstics quan qui els presti no tingui la condició d'assalariat en els termes de l'article 1.3.e de l'Estatut dels Treballadors.
- Les feines fetes a títol d'amistat, de benevolència o de bon veïnatge.

Tampoc s'hi inclouen les relacions de col·laboració i convivència familiar, com les denominades *a la par*, mitjançant les quals es presten alguns serveis com ara cura d'infants, l'ensenyament d'idiomes, o d'altres dels compresos en l'article 1.4, sempre que aquests últims tinguin caràcter marginal, a canvi d'àpats, allot-

jament o simples compensacions de despeses, excepte que hi hagi prova del contrari que acrediti la seva naturalesa laboral. Una certa protecció, encara que fora de la Seguretat Social, és exigible per l'Acord Europeu, de 24 de novembre de 1969, ratificat per Espanya el 1988, a fixar per les normes de cada Estat.

- Resten exclosos els professionals dedicats a l'assistència personal de les persones en situació de dependència en el domicili de la persona dependent o del familiar amb la qual aquella convisqui (art. 2 del RD 1620/2011, pel qual es regula la relació laboral especial del personal al servei de la llar familiar).
- Resten exclosos del SEEH els familiars de l'amo de casa, això és, cònjuge i altres parents del cap de família per consanguinitat o afinitat fins al segon grau inclòs. A més, s'ha d'interpretar com a una presumpció *iuris tantum*, això és que admet prova en contra, de manera que, encara que hi hagi un vincle familiar, hi cap la prova de la condició d'assalariat.

És necessària una interpretació estricta en la matèria, de manera que l'exclusió no s'hagi d'entendre extensible a les parelles de fet, això és, als vincles *more uxorio*, tot i que, encara que no els sigui aplicable l'exclusió de parentesc, sí que podria entendre's exclosa la prestació en virtut de la seva consideració com a treballs prestats a títol d'amistat o benevolència.

Es presumirà l'existència d'una única relació laboral de caràcter comú i, per tant, no inclosa en l'àmbit d'aquesta relació laboral de caràcter especial, la relació del titular d'una llar familiar amb un treballador que, **a més de prestar serveis domèstics en aquesta, hagi de fer, amb qualsevol periodicitat, altres serveis aliens a la llar familiar en activitats o empreses de qualsevol caràcter de l'ocupador.** Aquesta presumpció s'entendrà excepte prova en contra mitjançant la qual s'acrediti que la realització d'aquests serveis no domèstics té un caràcter marginal o esporàdic respecte al servei purament domèstic. No obstant això, no es precisa quan és de caràcter marginal o esporàdic.

1.2.2. Actes d'enquadrament

Regles generals

La inclusió dins del sistema especial s'estructura mitjançant l'existència d'un titular de llar familiar, que ha de disposar d'un codi de compte de cotització, al qual s'adscriu la persona que presta serveis amb el caràcter de treballador per compte d'altri.

Té la consideració d'empresari el titular de la llar familiar, ja ho sigui efectivament o com a simple titular del domicili o lloc de residència on es prestin els serveis domèstics.

Regles especials. Treballadors que presten els seus serveis durant menys de 60 hores mensuals per ocupador

Els treballadors inclosos en el sistema especial per a empleats de llar establert en el règim general de la Seguretat Social que prestin els seus serveis durant **menys de seixanta hores mensuals** per ocupador, arran de l'RDL 29/2012, han de formular directament la seva afiliació, les altes, baixes i variacions de dades quan ho acordin amb els ocupadors. No obstant això, aquests últims també poden presentar la sol·licitud de baixa en cas d'extinció de la relació laboral.

Els treballadors han de formalitzar, així mateix, la cobertura de les contingències professionals amb l'entitat gestora o col·laboradora de la Seguretat Social de la seva elecció, tret que els seus ocupadors ja tinguin assegurades aquestes contingències respecte d'altres empleats inclosos en aquest sistema especial; en aquest cas, la cobertura correspondria a l'entitat gestora o col·laboradora triada pel titular de la llar familiar.

Les sol·licituds d'alta, baixa i variacions de dades presentades pels empleats de llar que hagin assumit l'obligació de formular aquests actes d'enquadrament també han d'estar signades, en tot cas, pels ocupadors.

Altres aspectes

En les sol·licituds d'alta en aquest sistema especial, tant si les formula l'ocupador o el mateix empleat de la llar, hi han de figurar, a més de les dades establertes amb caràcter general:

- **El codi del compte de l'entitat financera** en què s'ha de domiciliar el pagament de la cotització.
- **Les dades corresponents al tipus de contracte de treball i al contingut mínim** d'aquest, consistent en el nombre d'hores de treball setmanals, l'import del salari pactat, tant per hora realitzada com mensual, incloent-hi la part proporcional de les pagues extraordinàries, i, si escau, l'import del salari mensual acordat en espècie i l'existència o no d'un pacte d'hores de presència i/o d'hores de pernoctació, juntament amb la retribució per hora pactada.

1.2.3. Cotització

Subjectes obligats i responsables

En el SEEH la cotització per a totes les contingències i situacions emparades per la seva acció protectora es regeix pel que preveu l'apartat 2 de la disposició addicional 30a. de la Llei 27/2011, d'1 d'agost, modificada pel RDL 29/2012 i actualment pels articles 250 i 251 de la LGSS.

La cotització per accidents de treball i malalties professionals s'efectua d'acord amb la tarifa de primes vigent.

Després del RDL 29/2012 l'empleat de la llar que presti els seus serveis durant menys de seixanta hores mensuals per ocupador i que hagi acordat amb aquest últim l'assumpció de les obligacions en matèria d'enquadrament en aquest sistema especial, és el subjecte responsable de complir l'obligació de cotitzar a aquest sistema, i ha d'ingressar l'aportació pròpia i la corresponent a l'ocupador o als ocupadors amb els quals mantingui aquest acord, tant per contingències comunes com per contingències professionals.

En aquests casos, l'ocupador està obligat a lliurar al treballador, a més del rebut de salaris en tot cas, l'aportació i la quota que, pels dies del mes en què hagi estat al seu servei, li correspongui per les contingències comunes i professionals.

La responsabilitat per l'incompliment de l'obligació de cotitzar a aquest sistema especial en aquests supòsits correspon a l'empleat i, subsidiàriament, a l'ocupador o als ocupadors, tret que aquests acreditin el lliurament de les seves aportacions i quotes per qualsevol mitjà admès en dret.

Durant les situacions d'incapacitat temporal, maternitat, paternitat, risc durant l'embaràs i risc durant la lactància natural, l'entitat gestora o col·laboradora de la Seguretat Social a la qual correspongui el pagament del respectiu subsidi ha de descomptar d'aquest l'import de la totalitat de la cotització a la Seguretat Social que escaigui en aquestes situacions.

Bases i tipus de cotització

Després de la Llei 29/2012 les bases de cotització per contingències comunes i professionals es determinen d'acord amb l'escala següent, en funció de la retribució percebuda pels empleats de la llar per cada relació laboral:

En la LGSS de 2015 (DT 16a) s'estableixen les següents bases i tipus de cotització fins a l'any 2018:

Càlcul de les bases de cotització

Des de l'any 2014 i fins a l'any 2018, les retribucions mensuals i les bases de cotització de l'escala s'actualitzaran en la mateixa proporció a l'increment que experimenti el salari mínim interprofessional cadascun d'aquests anys.

A partir de l'any 2019, les bases de cotització per contingències comunes i professionals es determinaran d'acord amb el que estableix l'article 147 d'aquesta llei, sense que la cotització pugui ser inferior a la base mínima que s'estableixi legalment.

A l'efecte de determinar la retribució mensual de l'empleat de la llar, l'import percebut mensualment s'ha d'incrementar amb la part proporcional de les pagues extraordinàries que l'empleat tingui dret a percebre.

En cas que el treballador treballi per a més d'un amo de casa no es precisa la forma de calcular la base de cotització. La qüestió és si en contingències comunes se sumaran les retribucions percebudes a l'efecte de determinar la base o si la seva consideració serà independent. Com que la base varia en el primer cas, el que és lògic és que l'amo de casa sàpiga si l'empleat està prestant serveis per a més d'un amo de casa, i els canvis o variacions de dades que es produeixin en aquest sentit.

L'any 2012, el tipus de cotització era del 22 per cent, del qual el 18,30 per cent va a càrrec de l'ocupador i el 3,70 per cent va a càrrec de l'empleat.

Des de l'any 2013 fins a l'any 2018, el tipus de cotització s'incrementarà anualment en 0,90 punts percentuals, i es fixarà la seva quantia i distribució entre l'ocupador i l'empleat en la respectiva Llei de Pressupostos Generals de l'Estat.

A partir de l'any 2019, el tipus de cotització i la seva distribució entre ocupador i empleat seran els que s'estableixin amb caràcter general en la respectiva Llei de Pressupostos Generals de l'Estat per al Règim General de la Seguretat Social.

Per a la cotització per contingències professionals s'aplica el tipus de cotització previst en la tarifa de primes vigent (que estableix la DA 4a. de la Llei 42/2006, de 28 de desembre).

En primer lloc, les bases seran per salari que es converteixen en hores treballades per a l'aplicació de les regles de treball a temps parcial. Des de l'any 2012 fins a l'any 2018, a l'efecte de determinar el coeficient de parcialitat a què fa referència la regla *a* de l'article 247 aplicable a aquest Sistema Especial per a Empleats de la Llar, les hores efectivament treballades a la llar es determinaran en funció de les bases de cotització a què fan referència els números 1r, 2n i 3r de l'apartat 1.a d'aquesta disposició, dividides per l'import fixat per a la base mínima horària del Règim General per la Llei de Pressupostos General de l'Estat per a cada un dels exercicis esmentats.

Durant el 2016, les bases de cotització per contingències comunes i professionals per a l'any 2016 es determinaran actualitzant les retribucions mensuals i les bases de cotització de l'escala vigent l'any 2015, en idèntica proporció a l'increment que experimenti el salari mínim interprofessional.

1a Fins a 174,64 euros.....	149,34
2a Des de 174,65 fins a 272,80 euros.....	247,07
3a Des de 272,81 fins a 371,10 euros.....	344,81
4a Des de 371,11 fins a 469,30 euros.....	442,56
5a Des de 469,31 fins a 567,50 euros.....	540,30
6a Des de 567,51 fins a 665,00 euros.....	638,05
7a Des de 665,01 fins a 764,40 euros.....	764,40
Des de 764,41 euros.....	798,56

Durant l'any 2016, el tipus de cotització per contingències comuns, sobre la base de cotització que correspongui segons el que indica l'apartat anterior, és el 25,60 per cent: del qual el 21,35 per cent va a càrrec de l'ocupador i el 4,25 per cent restant va a càrrec de l'empleat.

Hi ha **bonificació** en la contractació d'empleats de la llar per a les famílies nombroses. Així, la bonificació prevista a la Llei 40/2003, de 18 de novembre, de protecció de les famílies nombroses desenvolupada pel RD 1621/2005, de 30 de desembre, pel qual s'aprova el seu Reglament consistent en una bonificació del 45%. I així es recull en l'actual disposició ad. 24a.2 de la LGSS. Els serveis han de consistir exclusivament en la cura o atenció dels membres de la família nombrosa o de qui convisqui en el seu domicili.

Per altra banda, la Disposició transitòria única de la llei 27/2011 estableix una **reducció de cotitzacions** a les persones que prestin serveis a la llar familiar. S'han prorrogat aquestes reduccions per a exercicis posteriors per les LPE. Així, pel 2016, s'han prorrogat per la disposició addicional 87a de la LPE (llei 48/2015).

Els beneficis en la cotització consistents tant en reduccions en la cotització a la Seguretat Social a càrrec de l'ocupador, com en bonificacions de quotes a càrrec d'aquest, **no són aplicables** en els supòsits en què els empleats de la llar que prestin els seus serveis durant **menys de seixanta hores mensuals** per ocupador assumeixin el compliment de les obligacions en matèria d'enquadrament,

cotització i recaptació en aquest sistema especial, d'acord amb el que estableix la disposició addicional segona del RDL 29/2012, de 29 de desembre (DA 14a LGSS).

La contractació de cuidadors en **famílies nombroses** dóna dret a una bonificació del 45% de les quotes a la Seguretat Social a càrrec de l'ocupador en les condicions legalment o reglamentàriament estableix la Llei 40/2003, de 18 de novembre, desplegada pel RD 1621/2005, de 30 de desembre.

1.2.4. Acció protectora

Els treballadors inclosos en el sistema especial per a empleats de la llar tenen dret a les prestacions de la Seguretat Social, en els termes i les condicions establerts en el règim general de la Seguretat Social, amb les peculiaritats que veurem a continuació.

Aplicació del règim jurídic del treball a temps parcial

Una vegada les bases es determinen en funció del salari, tot i que no per base horària, tenint en compte, no obstant això, la seva aplicació gradual i transitoria, aquestes bases experimenten una conversió en hores treballades per a l'aplicació de les regles del treball a temps parcial.

En efecte, des de l'any 2012 i fins a l'any 2018 les hores efectivament treballades en aquest es determinen en funció de les bases de cotització dividides per l'import fixat per a la base mínima horària del règim general per l'LPE per a cadascun d'aquests exercicis.

L'aplicació de les regles del treball a temps parcial, especialment l'article 247 de la LGSS, afecta pel que sembla només les futures cotitzacions, no les cotitzacions anteriors a la data d'entrada en vigor de la Llei 27/2011, és a dir, l'1 de gener de 2012, ja que abans no es preveia aquesta conversió i pot ser difícil una extensió analògica.

Això suposa també el reconeixement de la jubilació parcial, ja que ara els empleats de la llar ja no són un règim especial.

La integració de llacunes

Després de la incorporació al Règim General com a sistema especial ja no es pot excloure l'aplicació del règim d'integració de llacunes, almenys per als períodes posteriors a l'1 de gener de 2012, data d'entrada en vigor d'aquest.

No obstant això, només serà així a partir de 2019, ja que des de l'any 2012 i fins a l'any 2018, per al càlcul de la base reguladora de les pensions d'incapacitat permanent derivada de contingències comunes i de jubilació causades pels

empleats de la llar respecte dels períodes cotitzats en aquest sistema especial només es tenen en compte els períodes realment cotitzats, i no hi és aplicable el que preveuen els articles 197.4 i 209.1.b LGSS (DT 16a.4 LGSS).

D'altra banda, probablement no és aplicable el règim d'integració de llacunes quan sigui el propi empleat de la llar el responsable directe i principal de l'obligació de cotitzar havent d'ingressar l'aportació pròpia i la corresponent a l'ocupador o als ocupadors amb els quals mantingui aquest acord, tant per contingències comunes com per contingències professionals.

Riscos professionals

No presenta cap novetat en aquest sentit, en preveure les contingències professionals.

Tot i que s'havia aprovat ja la llei 27/2011 s'ha produït el desenvolupament reglamentari de la DA 53a de la LGSS pel RD 1596/2011, de 4 de novembre.

Segons l'article 3.2 del RD 1596/2011 no és d'aplicació als empleats de la llar el recàrrec de les prestacions econòmiques en cas d'accident de treball i malaltia professional per falta de mesures de prevenció de riscos laborals, a la qual cosa fa referència l'article 164 LGSS.

El desplegament reglamentari dut a terme pel RD 1596/2011, de 4 de novembre, s'ha dut a terme sense perjudici de l'adaptació que escaigui després de l'entrada en vigor de la Llei 27/2011, d'1 d'agost, i de la regulació actual de la LGSS.

El requisit d'estar al corrent del pagament de les cotitzacions

Després de la creació del SEEH, quan el propietari de la casa sigui l'obligat a cotitzar ja no es pot exigir el requisit esmentat respecte de les cotitzacions al mateix SEEH. En desaparèixer la cotització a càrrec del treballador, desapareix el requisit d'estar al corrent del pagament de les quotes (previst en el seu moment per l'art. 23.1 del D 2346/1969).

Però sí que es continua aplicant respecte de les cotitzacions passades, anteriors a la inclusió en el SEEH.

I també quan l'empleat de la llar presti els serveis durant menys de seixanta hores mensuals per ocupador i hagi acordat amb aquest últim l'assumpció de les obligacions en matèria d'enquadrament en aquest sistema especial, ja que és el subjecte responsable del compliment de l'obligació de cotitzar a aquest sistema, ja que cal tenir en compte que l'article 47 de la LGSS estableix que "en cas de treballadors que siguin responsables de l'ingrés de cotitzacions" tot i que la prestació es generi en el Règim General de la Seguretat Social o en

règims de treballadors per compte d'altri que no exigeixin tal requisit, encara que la jurisprudència del Tribunal Suprem en algunes ocasions no ho tingui en compte.

En tal cas, almenys, hi té cabuda el mecanisme d'invitació al pagament del RETA (article 28 del Decret 2530/1970, de 20 d'agost, i l'article 57 de l'Ordre, de 24 de setembre de 1970, que desenvolupa el citat Decret i que s'ha estès als treballadors per compte propi de la resta de règims pel RD 1273/2003, de 10 d'octubre) i es recull a l'article 47 de la LGSS.

Incapacitat temporal

Després de la Llei 27/2011 es produeixen dues modificacions substancials:

- D'una banda, el dia a partir del qual s'abona la prestació: el subsidi per incapacitat temporal, en cas de malaltia comuna o accident no laboral, s'abona **a partir del novè dia de la baixa** en el treball, i és a càrrec de l'ocupador l'abonament de la prestació al treballador des dels dies quart al vuitè de la baixa, tots dos inclosos.
- D'altra banda, durant la IT l'obligació de cotitzar correspon al propietari de la casa, excepte en els supòsits en què s'hagi pactat que l'obligació de cotitzar correspon al mateix empleat (*vide supra*).

Com que no es precisen els percentatges que s'han d'aplicar a la base reguladora, han de ser els comuns del règim general corresponents als dies esmentats (60% fins al 20è. dia i 75% en endavant).

El pagament del subsidi per IT l'ha d'efectuar directament l'entitat a la qual en correspongui la gestió, i no n'és procedent el pagament delegat.

Desocupació

Després de la integració en el règim general de la Seguretat Social continua sense preveure's aquesta prestació en l'acció protectora del sistema especial per a empleats de la llar (art. 251 de la LGSS). La raó de l'exclusió es pot trobar en la dificultat de controlar el frau mitjançant l'actuació inspectora i els elevats costos que comportaria l'extensió d'aquesta prestació.

Els règims especials integrats

En els següents apartats s'inclouen una sèrie de règims especials existents en els anys setanta i que es van integrar al Règim General amb la Llei 26/1985 i el RD 2621/1986, si bé van conservar algunes peculiaritats fonamentalment referides als actes d'enquadrament, cotització i recaptació, però també en acció protectora. Són els ferroviaris, representants de comerç, futbolistes, artis-

tes, i professionals taurins. D'aquests, alguns ja no presenten especialitats (per exemple, futbolistes) en haver-se equiparat ja totalment les existents (en cotització).

També podem considerar com a col·lectiu integrat el dels funcionaris de l'administració local, que constituïen un règim especial perifèric (MUNPAL) i es van integrar al Règim General amb les LPE 31/1991 i 39/1992 amb una regulació específica mitjançant el RD 480/1993.

1.3. Representants de comerç

1.3.1. Àmbit subjectiu

Les peculiaritats d'aquest col·lectiu, que ha quedat residual en relació als agents comercials inclosos al RETA, després de la regulació del contracte d'agència (Llei de 1992), resideixen en el fet que poden treballar per a més d'una principal, cosa que caracteritza els actes d'enquadrament, la forma de cotitzar i la prestació per desocupació.

Estan inclosos dins el camp d'aplicació d'aquest col·lectiu les persones naturals que actuen sota la denominació d'un representant, mediador o qualsevol altra, amb el qual se'ls identifiqui en l'àmbit laboral, i s'obliguen amb un o més empresaris, a canvi d'una retribució, a promoure o a concertar personalment operacions mercantils per compte d'aquests, sense assumir el risc i ventura d'aquestes operacions.

Se n'exclouen:

- Els treballadors de les empreses que, tot i dedicar-se a promoure o a concertar operacions mercantils per a aquesta ho facin en locals o tenint en ells el lloc de treball i subjectes a l'horari laboral de l'empresa.
- Els qui es dediquin a promoure o a concertar operacions mercantils de forma continuada per compte d'un o més empresaris, com a titulars d'una organització empresarial, autònoma, entenent com a tal aquella que disposa d'instal·lacions i personal propi. Es presumeix que no existeix aquesta organització autònoma quan actuen d'acord amb les instruccions d'un empresari pel que fa a matèries amb horaris de treball, itineraris, criteris de distribució, preus i forma de fer les comandes i els contractes.
- Les persones naturals incloses en l'àmbit de la normativa específica sobre producció d'assegurances i corresponsals no banquers sempre que, d'acord amb aquesta normativa, es configuren com a subjectes d'una relació mercantil.

1.3.2. Actes d'enquadrament i cotització

Quant als actes d'enquadrament el règim jurídic (Ordre de 20 de juliol de 1987 i article 43 del RD 84/1996) s'assimila més els treballadors per compte propi en allò que fa referència a l'opció d'enquadrament per la cobertura dels riscos professionals que ha de portar a terme no l'empresa, sinó el mateix representant.

Si el representant treballa per a un sol empresari ha d'optar per hagi optat l'empresa per a la resta de treballadors, que romandrà com a tal mentre estigui d'alta i encara quan posteriorment passi a treballar per a altres empreses. Si, en canvi, treballa per a més d'un empresari, l'opció correspondrà al mateix representant, i podrà escollir l'entitat col·laboradora que vulgui preferentment algun per la qual hagi optat algun de les empreses. En qualsevol cas ha de notificar a l'empresari l'opció triada.

D'altra banda, atesa la complexitat de la zona geogràfica en què poden treballar, la TGSS assigna a l'empresa un nombre únic i propi d'inscripció respecte tots els seus representants de comerç per a tot el territori espanyol.

A més de l'opció d'assegurament, és el mateix representant l'obligat a afiliar-se i donar-se d'alta. L'alta, la baixa i la modificació de dades es produeix respecte cada una de les empreses per a les quals presti serveis. L'empresa és responsable subsidiària. Els actes d'enquadrament han de fer-se a la província en què presti els serveis o, en cas de ser-ne més d'una, a l'administració del domicili del representant de comerç.

Són els subjectes responsables de complir l'obligació de cotitzar i d'abonar la quota íntegrament, tant la seva pròpia aportació com la de l'empresari o dels empresaris amb els quals mantingui una relació laboral. Aquests estan obligats a lliurar-los en el moment d'abonar la remuneració la part de quota corresponent a l'aportació empresarial.

No obstant això, el subjecte responsable d'efectuar les liquidacions és el mateix representant (article 18 del RGCL 2064/1995) en un model especial (Circular TGSS de 25 d'octubre de 1995). No obstant això, si l'empresari no complís amb l'obligació de fer efectives les quotes al treballador en el termini reglamentari d'ingrés, el representant de comerç, tot i ser el subjecte responsable, podrà fer-se compensar l'import a la Tresoreria de la Seguretat Social, la qual iniciarà el procediment recaptatori contra l'empresari (article 6.3 de l'Ordre de 20 de juliol de 1987).

Als efectes de cotització estan inclosos en el grup 5, de l'escala de grups de cotització vigents en el règim general de la Seguretat Social i s'aplica la base màxima prevista amb caràcter general.

El càlcul de la quota per a contingències professionals s'efectua aplicant els tipus corresponents a l'ocupació/situació *b* de la tarifa de primes que estableix la disposició addicional quarta de la Llei 42/2006, de 28 de desembre.

Durant la incapacitat temporal, risc durant l'embaràs, risc durant la lactància natural, maternitat o paternitat, la base de cotització és la corresponent al mes anterior al de la data de qualsevol d'aquestes situacions.

1.3.3. Acció protectora

Quant a l'acció protectora, presenten diverses peculiaritats.

En ser un dels requisits per tenir dret a les prestacions és que el subjecte responsable es trobi al corrent del pagament de les cotitzacions i condicionat a l'abonament de les quotes impagades (encara que tingui un aplaçament de pagament, si no és anterior al fet causant segons STS 17 d'abril de 2007, Rec. 4576/05), sense que jugui lògicament l'alta de ple dret o automaticitat de les prestacions.

En desocupació, en treballar per a diverses empreses, el tipus de cotització per desocupació que s'aplica serà el que correspongui a cada contractació (article 27.2.1.7 de l'Ordre TAS/29/2006, de 18 de gener). Si el representant presta serveis per a un sol empresari no hi ha cap diferència amb el règim comú. En canvi, si presta serveis per a més d'un empresari es considera desocupació total si cessa en totes les activitats. En canvi, si cessa en alguna d'aquestes activitats no es considera pluriocupació, sinó desocupació parcial (article 2 del RD 2622/1986).

En ordre a aquesta prestació no hi ha cap situació d'alta presumpta ni hi juga el principi d'automaticitat de les prestacions.

1.4. Artistes

1.4.1. Àmbit subjectiu

S'aplica als artistes contractats a l'empara del RD 1435/1985, d'1 d'agost, pel qual es regula aquesta relació laboral especial. Es refereix a les relacions establertes per a l'execució d'activitats artístiques que es duen a terme directament davant el públic o destinades a l'enregistrament de qualsevol tipus per a la seva difusió entre aquest, en diversos mitjans i locals (disposició final 1a.3 del RD 2621/1986 i article 1 de l'ordre de 20 de juliol de 1987).

La realització d'activitats concretes (actuacions) de caràcter irregular al llarg de l'any condiona la dinàmica dels actes d'enquadrament, de la cotització i l'acció protectora.

No obstant això, cal distingir l'artista de cotització que es constitueix en empresari, que és al RETA, dels contractats per aquest mateix o per l'empresari. No és aplicable la regulació especial establerta en aquest apartat, i sí, totalment, la normativa del règim general a:

- Representants de l'espectacle
- Encarregats de sastreria i perruqueria
- Maquinistes i tramoistes

Quant als professionals de la música, tampoc no és aplicable a:

- Els professionals de la música que realitzen una funció docent
- Els pianistes que presten els seus serveis en acadèmies de ball
- Els tècnics musicals: correctors, reductors, transcriptors, autografistes o copistes

Quant als treballs de producció, doblatge o sincronització de pel·lícules o per a televisió, se n'exclouen:

- El personal de laboratori
- El personal de distribució i publicitat

En general se n'exclouen:

- El personal administratiu: tècnics i auxiliars.
- El personal subaltern.
- El personal obrer: fusters, encarregats de taller, professionals d'ofici, electricistes, maquinistes, il·luminadors.
- El personal que col·labori en els espectacles, però que no hagi adquirit una professionalitat per a ser considerat com a artista, com ara personal de conjunt, meritoris, etc.
- El personal tècnic (muntadors, il·luminadors, tècnics de so, etc.) que acompanya els artistes (cantants i músics) en les actuacions.

1.4.2. Actes d'enquadrament i cotització

La TGSS en el moment de l'afiliació i l'alta ha d'expedir un **talonari de justificants d'actuacions** que l'artista ha de conservar fins que es doni de baixa definitivament. L'empresari en el moment d'abonar les retribucions a l'artista,

o en tot cas en finalitzar la prestació dels seus serveis, ha de requerir al treballador dos exemplars del justificant i complir l'obligació d'emplenar les dades i tramitar-los (art. 8.3 i 84 de l'Ordre de 20 de juliol de 1987).

Els artistes estan obligats a l'efecte de Seguretat Social a fer la **declaració anual d'actuacions realitzades** corresponents a l'any anterior abans de l'últim dia del mes de febrer de cada any.

Quant a la cotització, l'artista cotitza per la que correspongui al seu grup professional (article 32.2 del RD 2946/1995).

Amb la LPE 61/2003, de 30 de desembre, s'estableix la mateixa base màxima comuna o general del Règim General per a tots els grups corresponents a les diverses categories professionals. Si és en més d'un grup cotitzarà pel de major quantia.

Les bases de cotització s'estableixen a la LPE i a l'Ordre de cotització de cada any.

La base és de caràcter anual i en còmput anual en raó de les activitats realitzades ja per a una o per a diverses empreses, de manera que les liquidacions que es portin a terme mensualment tenen un caràcter provisional (liquidació provisional) (article 32.e del RGCL 2064/1995).

Cotitzen mensualment per totes les contingències, sobre les bases fixades en cada exercici econòmic, **en funció de les retribucions percebudes per cada dia** que l'artista hagi exercit la seva activitat, i hi és aplicable el límit màxim mensual, i amb independència del grup professional en què estigui inclòs.

En finalitzar l'exercici econòmic, la TGSS determinarà tenint en compte les bases declarades, la cotització definitiva perquè ingressin les diferències de quotes o, si fos el cas, un excés de cotització, la devolució tant a les empreses com als treballadors.

Les empreses estan obligades a declarar **mensualment en la corresponent relació nominal de treballadors**, que forma part dels documents de cotització, els salaris efectivament abonats a l'artista durant cada mes natural a què fa referència la cotització, incloent-hi la totalitat dels salaris, encara que sobrepassin l'import de la base mensual màxima corresponent i encara que l'artista estigués desocupat.

A continuació han de cotitzar com a **liquidacions provisionals** i a compte unes bases diàries per cada dia d'activitat sobre les retribucions íntegres. S'estableixen a l'efecte unes bases de cotització diàries a compte.

En finalitzar l'exercici econòmic, la TGSS determinarà, tenint en compte les bases de cotització declarades, la cotització definitiva corresponent tant a l'empresa o empreses com a l'artista, perquè ingressin les diferències o es procedeixi a les devolucions. Els treballadors són els responsables de l'ingrés. Serà necessari per l'artista complir el requisit d'estar al corrent de pagament de les quotes.

Ara bé, una vegada rebuda la liquidació definitiva, el treballador pot optar per abonar-ne l'import o perquè la **regularització** s'efectuï en funció de les bases efectivament cotitzades i no de les retribucions percebudes; en aquest cas el resultat no és a ingressar.

No obstant això, aquesta opció influeix en la consideració de dies efectivament cotitzats, als efectes de la seva vida laboral.

Les quotes corresponents a les actuacions dels artistes per contractes de durada inferior a trenta dies, bolos i festes majors s'ingressaran amb anterioritat al visat del contracte i sempre abans de l'inici de les actuacions, excepte en cas d'empreses de doblatge de pel·lícules, que s'ingressaran de manera general, el mes següent.

Un dels problemes del sector es produeix en aquest punt en els incompliments empresarials de les liquidacions definitives, que perjudiquen l'artista. D'aquí que s'hagués d'establir un sistema similar al dels representants de comerç i que el mateix artista, prèvia aportació de les quotes per part de l'empresari, fos el responsable d'ingressar les quotes de manera que les cotitzacions provisionals no fossin tals i es fessin en base als salaris reals. Una altra qüestió és que no solen coincidir les declaracions del treballador amb les de l'empresari.

La cotització per a contingències d'accidents de treball i malalties professionals s'efectua aplicant els tipus corresponents a les activitats (DA 4a de la Llei 42/2006, de 28 de desembre, modificada posteriorment per la Llei 26/2009, de 23 de desembre), sense que la base de cotització pugui ser inferior al topall màxim general vigent.

1.4.3. Prestacions

La peculiaritat radica en el fet que les cotitzacions es computen en termes no de temps cotitzat, sinó de quantia ingressada traduïda a dies, tant a efectes de carència com d'alta (article 9.1 del RD 2621/1986 i article 10 de l'Ordre, de 20 de juliol de 1987). A tal efecte es divideix entre 365 la suma de les bases per les quals s'hagi cotitzat, que en cap cas podrà sobrepassar el topall anual. Si el quocient és superior a la base mínima diària aplicable al professional, es consideraran com a cotitzats tots els dies de l'any natural, i aquesta base és la que tindrà efectes per a la base reguladora de les prestacions.

És a dir, és un sistema de treball concentrat que estén l'alta i els dies cotitzats, però baixa la intensitat de l'acció protectora.

Per altra banda, no s'aplica a la desocupació, ja que en aquesta s'exigeix ocupació cotitzada.

En fer-se la mitjana de tot l'any, la base reguladora, als efectes d'IT és la mitjana no del mes anterior, sinó de l'any anterior.

Hi ha jubilació ordinària a edat anterior per a certes categories d'artistes com cantants, ballarins i trapezistes als seixanta anys, sempre que hagin treballat en l'especialitat almenys vuit anys durant els vint-i-un anteriors a l'edat de jubilació.

Hi ha l'opció de jubilació anticipada als seixanta anys com en el mutualisme laboral, amb una pèrdua d'un vuit per cent anual per cada any anticipat (article 11 del RD 2621/1986).

1.5. Professionals taurins

1.5.1. Àmbit subjectiu

Estan inclosos en el camp d'aplicació d'aquest col·lectiu els professionals taurins que resideixin i exerceixin normalment la seva activitat en territori nacional.

Es consideren com a tals els esmentats a l'article 3 del RD 1024/1981: matadors de toros o de vedells, toreros a cavall, *sobresalientes*, banderillers, picadors i subalterns de picadors, mossos d'estocades i de piques i els seus ajudants, rematadors, toreros còmics, i aspirants en les seves diverses categories professionals.

1.5.2. Actes d'enquadrament i cotització

Presenta diverses similituds amb els artistes en el sentit que el professional taurí ha de donar-se d'alta al cens taurí d'actius. S'exigeix haver participat, almenys en vuit espectacles públics l'any anterior, excepte en cas d'inici de la seva actuació o reparació a l'any en qüestió. La TGSS ha de lliurar al professional un talonari de justificants d'actuacions perquè l'empresari les empleni.

Els organitzadors d'espectacles taurins han de disposar, als efectes de la cotització per als professionals taurins, d'un **únic codi de compte de cotització** vàlid per a tot el territori nacional.

El sistema de cotització és similar al dels artistes que s'acaba d'exposar: cotització per una base fixa per cada dia de manera provisional i posterior liquidació definitiva i regularització.

Tot i que es consideren en alta durant tot l'any, només estan obligats a cotitzar quan fan la seva activitat laboral i en relació amb el salari percebut (article 33.7 del RD 2064/1995).

Els organitzadors d'espectacles són els obligats i responsables de cotitzar mitjançant una cotització a compte i liquidació anual en termes similars als artistes (article 33.5, apartat 5, paràgraf *b*, del RGCL 2064/1995).

Cal dir el mateix en relació amb les bases i amb la base màxima i el seu caràcter anual.

La cotització per contingències professionals es fa aplicant els tipus corresponents a l'activitat.

Durant la situació d'incapacitat temporal, risc durant l'embaràs i/o maternitat, el subjecte responsable de la cotització és el treballador, i per contingències professionals se li apliquen els tipus corresponents a l'ocupació/situació *c* de la tarifa de primes vigent.

Els organitzadors ocasionals d'espectacles taurins han d'ingressar les quotes abans de la celebració dels espectacles.

1.5.3. Acció protectora

Se segueixen regles similars a les dels artistes:

- Podran accedir a IT encara que en el moment de la baixa tinguessin extingit el contracte de feina (article 17.1 del RD 2621/1986), si bé la cotització anirà al seu càrrec, tal com ja es va assenyalar.
- Hi ha diversos edats de jubilació ordinària en funció de la categoria professional (55 anys, excepte els rematadors, als 60), sempre que hagin acreditat un nombre de festeigs, excepte els mossos d'estocades i de piques i els seus ajudants, encara que gaudeixen de la jubilació anticipada a partir dels 60 anys amb coeficients reductors (8% anual).
- S'apliquen beneficis de taula als qui haguessin estat donats d'alta l'1 de gener de 1967 a l'efecte dels percentatges a aplicar a la base reguladora de jubilació.
- El concepte d'accident de treball s'estén no només als espectacles taurins i a desplaçaments, sinó també a proves de vedells, proves de cavalls que

antecedeixen els espectacles, mort i encorralament de caps de bestiar (article 15 RD 2621/1986).

1.6. Altres col·lectius integrats

1.6.1. Ferroviaris

Les especialitats fan referència, únicament, al fet que constitueixen un col·lectiu amb règim d'edat ordinària de **jubilació**, especial, avançada, perquè són una activitat de caràcter penós o perillós. A tal efecte, la rebaixa de l'edat de jubilació s'efectua mitjançant una escala per categories professionals que creen el còmput d'anys treballats i períodes equiparats. Es computa, a més, com a cotitzat el temps que hi hagi entre aquesta edat calculada i la ordinària.

També es preveu jubilació anticipada del Mutualisme Laboral, si bé amb edats pròpies (abans del 14 de juliol de 1967 per a RENFE i abans del 19 de desembre de 1969 per als treballadors de FEVE i per als qui hi van ingressar amb posterioritat quan tenien més de 55 anys i 25 de serveis l'1 de gener de 1987, data de la integració).

1.6.2. Funcionaris de l'administració local

Les peculiaritats tenen un caràcter merament transitori i derivat del procés d'integració portat a terme pel RD 480/1993, de 2 d'abril.

En la prestació per IT les corporacions locals vénen reconeixent i abonant la prestació d'acord amb la DT 5a del RD 480/1993, de 2 d'abril (article 2.2 del RD 1430/2009, d'11 de setembre).

Sobre el règim de l'assistència sanitària dels funcionaris procedents de l'extingit Règim Especial de Funcionaris de l'Administració Local, vegeu la DA 7a de la LGSS.

2. Règims especials

L'article 10 de la LGSS estableix els règims especials per a les activitats professionals en què, per la seva naturalesa, les seves particularitats, condicions de temps i lloc, o per l'índole dels seus processos productius, calgui una regulació especial.

L'especialitat dels règims especials, per tant, radica en l'existència d'una regulació pròpia i diferent per a col·lectius específics en l'acció protectora, en les prestacions, organització i finançament separat.

Després del procés de reforma de règims dut a terme els últims anys queden els règims especials següents:

- Autònoms (RETA)
- Minería del carbó
- Treballadors del mar
- Estudiants

Malgrat que l'article 10 de la LGSS inclou dins el sistema de la Seguretat Social els **funcionaris públics**, el seu règim jurídic de Seguretat Social es regula per normes pròpies.

No obstant això, estan integrats en el RGSS els funcionaris de l'Administració local i els de les comunitats autònomes, és a dir, la majoria dels funcionaris.

Els altres, malgrat que se'ls han d'aplicar alguns articles de la LGSS, d'acord amb la DA 8a., es constitueixen encara en **règims especials perifèrics**, exteriors al sistema de la Seguretat Social; es regulen per les seves pròpies normes i s'estructuren en el següent:

- Un sistema de mutualitat
- Un sistema de classes passives

El sistema de classes passives, no obstant això, desapareix amb vista al futur, i serà substituït per la integració dels nous funcionaris en el RGSS, pels de nou ingress després del RDL 13/2010, de 3 de desembre, que són els següents:

- Funcionaris civils de l'Estat
- Funcionaris militars
- Funcionaris de l'Administració de justícia

2.1. El règim especial de treballadors autònoms (RETA)

2.1.1. Àmbit subjectiu

Aspectes generals

La protecció dels treballadors per compte propi o autònoms s'instrumenta per mitjà d'un únic règim, el règim especial de la Seguretat Social dels treballadors per compte propi o autònoms (RETA)¹.

⁽¹⁾Art. 23.2 de la Llei 20/2007, d'11 de juliol, de l'Estatut del treball autònom (LETA).

Segons l'article 305 de la LGSS queden obligatòriament incloses en el camp d'aplicació del RETA les persones físiques majors de divuit anys que realitzin de forma habitual, personal, directa, per compte propi i fora de l'àmbit de la direcció i organització d'una altra persona, una activitat econòmica o professional a títol lucratiu, donin (o no) ocupació a treballadors per compte d'altri, en el termes i condicions que es determinen en aquesta llei i en les seves normes d'aplicació i desenvolupament.

Es declaren expressament compresos en aquest règim general els següents tipus de treballadors:

- a) Els treballadors inclosos en el Sistema Especial per a Treballadors per Compte propi Agraris (SETA).
- b) Qui faci les funcions de direcció i gerència que comporti exercir del càrrec de conseller o administrador, o prestin altres serveis per a una societat de capital, a títol lucratiu i de forma habitual, personal i directa, sempre que se'n tingui el control efectiu, directe o indirecte. S'entendrà, en qualsevol cas, que hi ha tal circumstància quan les accions o participacions del treballador suposin, almenys, la meitat del capital social.

Es presumirà, excepte en cas de prova en contra, que el treballador té el control efectiu de la societat quan concorri alguna de les següents circumstàncies:

- 1) Que, almenys, la meitat del capital de la societat per a la qual presta els seus serveis estigui distribuït entre socis amb els quals conviu i a qui es trobi unit per un vincle conjugal o de parentesc per consanguinitat, afinitat o adopció, fins als segon grau.
- 2) Que la seva participació en el capital social sigui igual o superior a la quarta part d'aquest, si té atribuïdes funcions de direcció i gerència de la societat.

3) Que la seva participació en el capital social isgui igual o superior a la quarta part d'aquest, si té atribuïdes funcions de direcció i gerència de la societat.

En els supòsits en què no concorrin les circumstàncies anteriors, l'administració local podrà demostrar, per qualsevol mitjà de prova, que el treballador disposa del control efectiu de la societat.

c) Els socis industrials de societats regulars col·lectives i de societats comandatàries a les quals es refereix l'article 1.2.a de la Llei 20/2007, d'11 de juliol, de l'Estatut del treball autònom.

d) Els comuners de les comunitats de béns i els socis de societats civils irregulars, excepte en cas que la seva activitat es limiti a la mera administració dels béns posats en comú, als quals es refereix l'article 1.2.b de la Llei 20/2007.

e) Els socis treballadors de les societats laborals quan la seva participació en el capital social juntament amb la del seu cònjuge i parents per consanguinitat, afinitat o adopció fins al segon grau amb els quals convisqui, assoleixi, almenys, el 50 per cent, excepte en cas que acreditin que l'exercici del control efectiu de la societat requereix el concurs de persones alienes a les relacions familiars.

f) Els treballadors autònoms econòmicament dependents als quals fa referència la Llei 20/2007, d'11 de juliol (TRADE).

g) Qui exerceixi una activitat per compte propi, en les condicions establertes a l'apartat 1, que requereixi la incorporació a un col·legi professional, sense perjudici d'allò previst en la DA 18a de la LGSS.

h) Els membres del Cos Únic de Notaris.

i) Els membres del Cos de Registradors de la Propietat, Mercantils i de Béns Mobles, així com els del Cos d'Aspirants.

j) Les persones incloses en l'àmbit d'aplicació de la Llei 55/2003, de 16 de desembre, de l'Estatut Marc del personal estatutari dels serveis de salut, que prestin serveis, a temps complet, als serveis de salut de les diverses comunitats autònomes o ens els centres dependents de l'Institut Nacional de Gestió Sanitària, per les activitats complementàries privades que realitzin i que determinin la seva inclusió al sistema de la Seguretat Social, sense perjudici d'allò previst a la DA 18a.

k) El cònjuge i els parents del treballador per compte propi o autònom que, conforme a allò assenyalat a l'article 12.1 i a l'apartat 1 d'aquest article de la LGSS, realitzin treballs de forma habitual i no tinguin la consideració de treballadors per compte d'altri.

l) Els socis treballadors de les cooperatives de treball associat dedicats a la venda ambulante que perceben ingressos directament dels compradors.

m) Qualsevol altre persona que, per raó de la seva activitat, siguin objecte d'inclusió mitjançant norma reglamentària, conforme a allò que es disposa en l'article 7.1.b.

Restaran exclosos d'aquest règim especial els treballadors per compte propi o autònoms als quals es fa referència a l'article anterior:

- Quan per raó de la seva activitat marítima-pesquera hagin de quedar compresos en el Règim Especial de la Seguretat Social dels Treballadors del Mar (article 306.1 LGSS).
- Els socis, siguin o no administradors, de societats de capital l'objecte social de les quals no estigui constituït per l'exercici d'activitats empresarials o professionals, sinó per la mera administració del patrimoni dels socis (article 306.2 LGSS).

El requisit de l'habitualitat

No es precisa el concepte d'habitualitat en l'exercici de l'activitat per compte propi que determina l'obligatorietat de l'enquadrament, la qual cosa ha convertit en problemàtica aquesta qüestió quan es tracta d'activitats marginals que no proporcionen rendiments que arribin al SMI. Sobre això s'ha pronunciat:

- D'una banda, la jurisprudència (STS 29 d'octubre de 1997, RJ 7683, 20 de març de 2007, RJ 3185, TSJ Madrid de 2 de novembre de 2000, as. 342, Catalunya 23 de gener de 2001, as. 670), que entén que no es dona el requisit en aquest cas, és a dir, quan no s'assoleixin rendiments equivalents al SMI.
- I de l'altra, el legislador, que ha establert en aquest segon cas criteris propis d'enquadrament i bases específiques, en venda ambulante i a domicili (Llei 2/2008, LPE per al 2009). I també reconeix la compatibilitat entre les pensions d'IP i jubilació amb el treball per compte propi que no arribi al SMI (art. 213.4 de la LGSS).

D'altra banda, segons la jurisprudència, el fet de ser titular d'una llicència fiscal no significa necessàriament la inclusió en el RETA, si no es demostra la realització d'una activitat econòmica.

Es presumeix, excepte prova en contra realitzada pel mateix titular, la condició de treballador autònom a la persona que tingui la titularitat d'un establiment obert al públic com a propietari, usufructuari, arrendatari o un altre concepte anàleg (art. 2.3 del Decret 2530/1970 i 1.3 de l'Ordre de 24 de setembre de 1970).

Familiars del treballador

Estan inclosos en el RETA el cònjuge i els familiars per consanguinitat o afinitat fins al segon grau inclòs dels treballadors per compte propi o autònoms, de més de 18 anys, que col·laborin amb ells de manera habitual, personal i directa, mitjançant la realització de treballs en l'activitat de què es tracti, sempre que no tinguin la condició d'assalariats respecte d'aquells (art. 12.1 de la LGSS, 3.b del Decret 2530/1970 i 2.1.2n. de l'Ordre de 24 de setembre de 1970).

Els treballadors autònoms poden contractar, com a assimilats a treballadors per compte d'altri, els fills menors de 30 anys, encara que convisquin amb ells, si bé sense la protecció per desocupació (DA 10a. de la LETA).

El sistema especial de treballadors agraris per compte propi (SETA)

Es tracta d'un sistema especial dins del RETA (SETA) regulat pels articles 323 i 324 de la LGSS.

Queden compresos en aquest sistema especial els treballadors per compte propi agraris, majors de 18 anys, que reuneixin els següents requisits:

a) Ser titulars d'una explotació agrària i obtenir, almenys, el 50 per cent de la seva renda total de la realització d'activitats agràries o d'altres de complementàries, sempre que la part de renda procedent directament de l'activitat agrària feta a la seva explotació no sigui inferior al 25 per cent de la renda total i el temps de treball dedicat a activitats agràries o complementàries d'aquestes sigui superior a la meitat del seu temps de treball total.

b) Que els rendiments anuals nets obtinguts de l'explotació agrària per cada titular d'aquesta no superin la quantia equivalent al 75 per cent de l'import, en còmput anual, de la base màxima de cotització al Règim General de la Seguretat Social vigent a l'exercici en què se'n faci la comprovació.

c) La realització de tasques agràries de forma personal i directa en tals explotacions agràries, fins i tot quan ocupin treballadors per compte d'altri, sempre que no es tracti de més de dos treballadors fixes o, en cas de tractar-se de treballadors amb contracte de treball de durada determinada, que el nombre total de jornals satisfets als eventuais agraris no superi els 546 en un any, computat de data a data.

Les limitacions en la contractació de treballadors per compte d'altri a les quals es fa referència en el paràgraf anterior s'entenen aplicables per cada explotació agrària. En el cas que en l'explotació agrària hi hagi dos o més titulars, en alta tots ells, s'afegirà al nombre de treballadors o jornals previstos en el paràgraf anterior un treballador fix més, o 273 jornals a l'any, en cas de treballadors eventuais, per cada titular de l'explotació agrària, exclòs el primer.

Per determinar el compliment dels requisits establerts en les lletres *a* i *b*, es podrà prendre en consideració la mitjana simple de les rendes totals i dels rendiments anuals nets dels sis exercicis econòmics immediatament anteriors a aquell en què s'efectuï la comprovació.

Respecte a això, s'entén per *activitat agrària* el següent:

- El conjunt de tasques que cal fer per obtenir productes agrícoles, ramaders i forestals.
- La venda directa, per part d'agricultors, de la producció pròpia sense transformació o la primera transformació de la producció pròpia, el producte final dels quals estigui inclòs a l'annex I de l'article 38 del Tractat de funcionament de la Unió Europea, dins dels elements que integrin l'explotació, en mercats municipals o en llocs que no siguin establiments comercials permanents. També es considera *activitat agrària* tota aquella que impliqui la gestió o la direcció i gerència de l'explotació (art. 2.1, segon paràgraf de la Llei 19/1995 de modernització de les explotacions agràries).

Així mateix, es consideren *activitats complementàries* el següent:

- La participació i presència de la persona titular, com a conseqüència d'elecció pública en institucions de caràcter representatiu, així com en òrgans de representació de caràcter sindical, cooperatiu o professional, sempre que aquests es trobin vinculats al sector agrari.
- Les activitats de transformació dels productes de la seva explotació i venda directa dels productes transformats, sempre que no sigui la primera especificada a l'apartat anterior, així com les relacionades amb la conservació de l'espai natural i protecció del medi ambient, el turisme rural o agroturisme, i les cinemàtiques i artesanals fetes a l'explotació.

La incorporació a aquest sistema especial afecta, a més del titular de l'explotació agrària, el cònjuge i parents per consanguinitat o afinitat fins al tercer grau inclòs que no tinguin la consideració de treballadors per compte d'altri, sempre que siguin majors de divuit anys i facin l'activitat agrària de forma personal i directa en la corresponent explotació familiar.

Els fills del titular de l'explotació agrària, menors de trenta anys, encara que hi convisquin, podran ser contractats pel titular com a treballadors per compte d'altri en els termes previstos a l'article 12 de la LGSS.

Les referències al cònjuge del titular de l'explotació agrària contingudes s'entendran també realitzades a la persona lligada de forma estable amb el titular per una relació d'afectivitat anàloga a la conjugal un cop que es reguli, en l'àmbit del camp d'aplicació del sistema de Seguretat Social i dels règims que el conformen, l'abast de l'enquadrament de la parella de fet de l'empresari o del titular del negoci industrial o mercantil o de l'explotació agrària o marítim-pesquera (DA 16a de la LGSS).

En aquells supòsits en què quedi acreditat que un dels **cònjuges** ha exercit, durant el temps de durada del matrimoni, **tasques a favor del negoci familiar sense que s'hagués cursat l'alta a la Seguretat Social** en el règim corresponent, el jutge que conegui el procés de separació, divorci o nul litat comunicarà el fet a la Inspecció de Treball i Seguretat Social, amb l'objectiu que s'hi facin les actuacions pertinents. Les cotitzacions no prescrites que, en el seu cas, es facin pels períodes d'alta que es reconeixin tindran tots els efectes previstos a l'ordenament, per causar les prestacions de Seguretat Social. L'import de tals cotitzacions serà imputat al negoci familiar i, en conseqüència, l'abonament anirà a càrrec del titular d'aquest (DA 26a de la LGSS).

2.1.2. Actes d'enquadrament

Els treballadors autònoms tenen l'obligació d'afiliar-se al sistema de la Seguretat Social i comunicar l'alta en el RETA (art. 307 de la LGSS). Els treballadors per compte propi estan obligats també a comunicar les seves altes, baixes i variacions de dades al RETA en els termes, terminis i condicions establerts en aquesta llei i en les seves disposicions d'aplicació i desenvolupament.

L'**afiliació** al sistema de la Seguretat Social és única per a la vida professional del treballador autònom, sense perjudici de les altes i baixes en els diferents règims que l'integren i les altres variacions que es puguin produir després d'aquella (art. 24 de la LETA).

L'**alta** en el RETA és única i exclusiva, de manera que, en el supòsit de realització simultània de dues o més activitats que donin lloc a la inclusió en el RETA, l'alta en aquest règim i la seva cotització són úniques i s'han de practicar per aquella de les activitats que triï l'interessat (art. 41.1 del Reglament general d'actes d'enquadrament).

L'alta s'ha de sol·licitar en el termini dels trenta dies següents a aquell en què hagi nascut l'obligació (DT 2a.1 del RD 84/1996). Produeix efectes amb vista a la cotització i a l'acció protectora des del dia primer del mes natural en què concorren en la persona de què es tracti les condicions determinants de la seva

inclusió en el camp d'aplicació d'aquest règim especial, sempre que s'hagin sol·licitat en els terminis establerts amb caràcter general (art. 32.3 i 47.1 del RD 84/1996).

El mateix treballador autònom és el subjecte responsable del compliment de l'alta en el règim especial, i té responsabilitat subsidiària respecte del compliment de les obligacions d'alta que corresponguin als familiars. Les cooperatives de treball associat són responsables subsidiàries respecte del compliment de l'obligació dels seus socis treballadors.

Finalment, els treballadors inclosos en el RETA, en el moment d'estar en alta, es poden **acollir voluntàriament a la cobertura de les contingències professionals** gestionada per una mútua, que és la que gestiona la IT de contingències comunes i té efectes des de l'alta (art. 316 LGSS). No poden canviar de mútua fins que no hagin transcorreguts tres anys. No obstant això, els TRADE han d'incorporar obligatòriament la cobertura dels accidents de treball i malalties professionals (art. 317 LGSS).

La cobertura de la prestació per IT tindrà caràcter obligatori, excepte que es tingui coberta aquesta prestació respecte de l'activitat realitzada en un altre règim de la Seguretat Social (art. 315 LGSS) Tot això, sense perjudici de les especialitats establertes a l'article 317 de la LGSS, respecte dels TRADE i a l'article 326, respecte dels treballadors del Sistema Especial per a Treballadors per Compte Propi Agraris (SETA).

Els treballadors autònoms estan obligats a cursar per si mateixos la baixa en el RETA. La baixa es produeix automàticament sempre que se sol·liciti en el termini i la forma establerts, amb efectes des del dia primer del mes següent a aquell en què deixin de concórrer les condicions per a la seva inclusió (art. 47.3 del RD 84/1996).

2.1.3. Cotització

Introducció

Els treballadors autònoms estan obligats a cotitzar al RETA (art. 307 LGSS). Són subjectes obligats i responsables de la cotització (art. 43.1 del Reglament general de cotització). Sense perjudici de les especialitats contingudes en els articles 308 i següents de la LGSS, en matèria de cotització, liquidació i recaptació són d'aplicació en aquest règim especial les normes establertes en el capítol III del títol I i en les seves disposicions d'aplicació i desenvolupament.

El responsable de l'ingrés de la cotització és el treballador autònom. No obstant això, s'ha de tenir en compte el següent:

- Tenen la condició de responsables subsidiaris els treballadors autònoms respecte dels seus familiars i les companyies comanditàries respecte dels socis.
- Tenen la condició de responsables solidaris les cooperatives de treball associat respecte dels seus treballadors (art. 43.1 del Reglament general de cotització), encara que en alguns casos pot ser inferior a la mínima (*vide infra*).

Bases de cotització

La inclusió en el RETA comporta l'obligació de cotitzar almenys sobre la quantia de la base mínima.

No obstant això, l'interessat pot cotitzar per una base superior que ha de triar entre les establertes en el moment de l'alta i pot modificar-ne la base després i triar-ne una altra entre les establertes reglamentàriament, dins els límits compresos entre les bases mínima i màxima (art. 43.2 del Reglament general de cotització), encara que en alguns casos es pot ser inferior a la mínima (*vide infra*).

a) Segons l'article 115.5 de la LPE per al 2016 (Llei 48/2015) la cotització per al 2016 és la següent:

La base màxima i mínima i els tipus de cotització són els següents:

Regla general

La **base màxima** de cotització és de 3.642,00 euros mensuals.

La **base mínima** de cotització és de 893,10 euros mensuals. Llei 47/2015 (art. 115.5 LPE per al 2016).

Després de la llei 27/2011 (DA 33a) a partir de l'1 de gener de 2012, i amb caràcter indefinit, poden escollir, amb independència de la seva edat, una base de cotització que pugui arribar fins al 220 per cent de la base mínima de cotització que cada any s'estableixi per a aquest Règim Especial. S'ha incorporat l'article 310 de la LGSS.

Els treballadors l'alta dels quals en aquest règim especial s'hagi practicat d'ofici, com a conseqüència, al seu torn, d'una baixa d'ofici en el règim general de la Seguretat Social o en un altre règim de treballadors per compte d'altri poden optar, sigui quina sigui l'edat que tinguin en el moment de l'alta, entre mantenir la base de cotització per la qual cotitzaven en el règim en què van ser baixa o triar una base de cotització aplicant-hi les regles generals que a aquests efectes preveu aquest règim especial.

b) Fora d'aquest supòsit, cal tenir en compte les següents edats i circumstàncies personals (LPE per al 2016):

Treballadors autònoms que l'1 de gener de 2016 tinguin una edat inferior a quaranta-set anys: serà l'elegida per ells dins de les bases màxima i mínima fixades a l'apartat anterior.

c) Treballadors autònoms que en aquesta data tinguin una edat de quaranta-set anys i la seva base de cotització el mes de desembre de 2015 hagi estat igual o superior a 1.945,80 euros mensuals, o que causin alta en aquest règim especial amb posterioritat a la data citada: com que en el supòsit anterior, elecció entre base mínima i màxima. Si la seva base de cotització fos inferior a 1.945,80 euros mensuals, no podran elegir entre una base de quantia superior a 1.964,70 euros mensuals, excepte que facin ús de l'opció en aquest sentit abans del 30 de juny de 2016, cosa que produirà efectes a partir de l'1 de juliol del mateix any, o que es tracti del cònjuge supervivent del titular del negoci que, com a conseqüència de la mort d'aquest, hagi hagut de posar-se al capdavant del negoci i donar-se d'alta en aquest règim especial amb quaranta-set anys d'edat, en aquest cas no hi ha limitació. Això és també d'aplicació pel que fa als treballadors autònoms que, amb 48 o 49 anys d'edat, haguessin exercit l'opció prevista al paràgraf segon de l'apartat 4.2 de l'article 132 de la Llei 39/2010, de 22 de desembre.

d) Treballadors autònoms que, l'1 de gener de 2016, tinguessin quaranta-vuit anys o més, les bases mínimes i màximes estan compreses entre els 963,30 i els 1.964,70 euros mensuals, excepte que es tracti del cònjuge supervivent del titular del negoci que, com a conseqüència de la mort d'aquest, hagi hagut de posar-se al capdavant del negoci i donar-se d'alta a aquest règim especial amb quaranta-cinc anys o més, en aquest cas l'elecció de bases està compresa entre el 893,10 i els 1.964,70 euros mensuals.

e) No obstant això, els treballadors autònoms que, amb anterioritat als cinquanta anys, no haguessin cotitzat en cap dels règims del sistema de la Seguretat Social per espai de cinc anys o més, es regeixen per les següents regles:

- Si l'última base de cotització acreditada hagués estat igual o inferior a 1.945,80 euros mensuals, han de cotitzar per una base compresa entre 893,10 euros i 1.964,70 euros mensuals.
- Si l'última base de cotització acreditada hagués estat superior a 1.945,80 euros mensuals, han de cotitzar per una base compresa entre 893,10 euros mensuals i l'import d'aquella, incrementat en un u per cent, i pot optar, en cas de no arribar-hi, per una base de fins a 1.964,70 euros mensuals.

1. Bases mínimes superiors

Per als treballadors inclosos en aquest règim especial en algun moment de cada exercici econòmic, i de manera simultània, hagin tingut contractat al seu servei un nombre de treballadors per compte d'altri igual o superior a deu, la base mínima de cotització per a l'exercici següent tindrà un quantia igual a la corresponent per als treballadors enquadrats al grup de cotització 1 del Règim General (art- 312 LGSS).

Aquesta base de cotització és també aplicable en cada exercici econòmic als treballadors autònoms inclosos en aquest règim especial a l'empara d'allò establert a l'article 305.2 *a* i *e*, a excepció d'aquells que hi causen alta inicial durant els dotze primers mesos de la seva activitat, a comptar des de la data d'efecte de l'alta (art. 312 LGSS).

2. Bases mínimes inferiors

Els treballadors autònoms dedicats a la venda ambulat o a domicili (CNAE 4781, 4782, 4789 Comerç i 4799) poden escollir com a base mínima de cotització durant l'any 2016 l'establerta amb caràcter general a l'apartat 5.1, o la base mínima de cotització vigent per al Règim General.

Els socis treballadors de les cooperatives de treball associat dedicats a la venda ambulat, que perceben ingressos directament dels compradors, queden inclosos, a l'efecte de la Seguretat Social, al RETA i se'ls aplica, a l'efecte de la cotització, el que s'acaba d'explicar.

Els socis treballadors de cooperatives de treball associat dedicats a la venda ambulat que hagin quedats inclosos al RETA tenen dret, durant el 2016, a una reducció del 50 per cent de la quota a ingressar.

També tenen dret a aquesta reducció els socis treballadors de cooperatives de treball associat dedicats a la venda ambulat que hagin iniciat la seva activitat i hagin quedat inclosos al citat règim especial a partir de l'1 de gener de 2009.

La reducció s'aplica sobre la quota que resulti d'aplicar sobre la base mínima escollida.

En els supòsits en què s'acrediti que la venda ambulat es porta a terme en mercats tradicionals o "mercats ambulants", amb un horari de venda inferior a vuit hores al dia, es pot escollir entre cotitzar per la base mínima establerta a l'apartat 5.1 o una base equivalent al 55 per cent d'aquesta última.

En tot cas, s'ha de cotitzar obligatòriament per les contingències d'accidents de treball i malalties professionals, aplicant, sobre la base de cotització triada, la tarifa de primes.

Continguda a la DA 4a de la Llei 42/2006, de 28 de desembre, de Pressupostos Generals de l'Estat per a l'any 2007. Sempre que es dediquin, de forma individual, i **no disposin d'establiment fix propi, ni produeixin els articles o productes que vinguin.**

- Els treballadors autònoms dedicats a la venda a domicili (CNAE 4799) podran escollir com a base mínima de cotització durant l'any 2016 l'establerta amb caràcter general o una base de cotització equivalent al 55 per cent d'aquesta última.
- En el supòsit que l'alta inicial al Règim Especial dels Treballadors per Compte d'Altri o Autònoms generi una situació de **pluriactivitat**, s'apliquen les següents regles de cotització (art. 313 LGSS que recull l'article 28 de la Llei 14/2013, de 27 de setembre, de suport als emprenedors i la seva internacionalització):

1) Els treballadors que es donin d'alta per primer cop a aquest règim especial i per aquest motiu iniciïn una situació de pluriactivitat, podran escollir com a base de cotització en aquest moment la compresa entre el 50 per cent de la base mínima de cotització establerta anualment amb caràcter general a la Llei de Pressupostos Generals de l'Estat durant els primer divuit mesos, i el 75 per cent durant els següents divuit mesos, fins a les bases màximes establertes per a aquest règim especial.

2) En els supòsits de treballadors en situació de pluriactivitat en què l'activitat laboral per compte d'altri fos a temps parcial amb una jornada a partir del 50 per cent de la corresponent a la d'un treballador amb jornada a temps complet comparable, es pot escollir en el moment de l'alta, com a base de cotització, la compresa entre el 75 per cent de la base mínima de cotització establerta anualment amb caràcter general a la Llei de Pressupostos Generals de l'Estat durant els primers divuit mesos i el 85 per cent durant els següents divuit mesos, fins a les bases màximes establertes en aquest règim especial.

3) L'aplicació d'aquesta mesura és incompatible amb qualsevol altra bonificació o reducció establerta com a mesura de foment de l'ocupació autònoma, així com amb la devolució de quotes que pugui preveure's en la corresponent Llei de Pressupostos Generals de l'Estat, com a conseqüència de l'exercici de l'activitat per compte propi en règim de pluriactivitat amb una altra per compte d'altri.

4) La LPE per al 2016 precisa també que els treballadors autònoms que, per causa del seu treball per compte d'altri desenvolupat simultàniament, cotitzin respecte de les contingències comunes, en règim de pluriactivitat i ho facin el 2016, tenint en compte tant les aportacions empresarials com les corresponents al treballador en el règim general, i les efectuades en el règim especial, per una quantia igual o superior a 12.368,23 euros, tenen dret a una devolució del 50% de l'excés en què les cotitzacions superin la quantia esmentada,

amb el límit del 50% de les quotes ingressades en l'esmentat règim especial, respecte de la cotització per les contingències comunes de cobertura obligatòria. La devolució s'efectua a instàncies de l'interessat, que l'ha de formular en els quatre primers mesos de l'exercici següent.

Per a les contingències d'accidents de treball i malalties professionals s'apliquen els percentatges de la tarifa de primes inclosa a la DA 4a de la Llei 42/2006, de 28 de desembre, de Pressupostos Generals de l'Estat per a l'any 2007 i les seves modificacions posteriors.

3. Canvi de base de cotització

1) Els treballadors autònoms poden **canviar dues vegades a l'any la base** per la qual estiguin obligades a cotitzar, i triar-ne una altra, dins els límits mínim i màxim aplicables en cada exercici, i en funció de l'edat, sempre que ho sol·licitin a la TGSS abans del dia 30 d'abril, amb efectes de l'1 de juliol següent, i abans del 31 d'octubre, amb efectes de l'1 de gener de l'any següent.

2) Els treballadors autònoms que estiguin cotitzant per qualsevol de les bases màximes del RETA, i encara que no estiguin cotitzant per les màximes, poden sol·licitar que, mentre mantinguin la situació d'alta en aquest règim, la base de cotització s'incrementi **automàticament en el mateix percentatge** en què s'augmentin aquestes bases màximes.

3) Qualsevol de les opcions anteriors que s'exerceixin simultàniament amb l'alta en el RETA, o posteriorment a l'alta, abans del dia primer d'octubre de cada any, tenen efectes des del dia 1 de gener de l'any següent a la data de la sol·licitud, i la renúncia a aquestes opcions es pot fer en el mateix termini i tindrà efectes a partir del 31 de desembre de l'any en què es presenti la sol·licitud.

Naixement i extinció de l'obligació de cotitzar

En el RETA l'obligació de cotitzar neix des del dia primer del mes natural en què concorrin en les persones de què es tracti les condicions determinants de la seva inclusió en el camp d'aplicació del mateix règim especial (art. 45.2 del Reglament general de cotització).

S'extingeix al venciment de l'últim dia del mes natural en què les condicions determinants de la inclusió deixin de concórrer en el subjecte o es manté fins al primer del mes següent a la comunicació oficial de la baixa (STS de 19 de desembre de 1995, rec. 1460/1995), sempre que aquesta es comunicui dins el termini i en la forma escaient (art. 45.2 del Reglament general de cotització) o, en cas que no es faci dins el termini i en la forma escaient, es provi que no s'ha continuat l'activitat quan hi hagi un requeriment de quotes no ingressades per la TGSS.

Pluriactivitat

Quan realitza dues activitats diferents que impliquin l'alta en dos o més règims de la Seguretat Social, s'ha de cotitzar de manera independent en cadascun (STS de 21 de gener i 18 de novembre de 1997, rec. 2686/1992 i 7852/1991) amb les peculiaritats assenyalades més amunt en tractar-se d'un supòsit de pluriactivitat.

Tot i això, dins del mateix RETA no hi ha lloc a la pluriactivitat. Quan un treballador fa dues activitats per compte propi diferents dins del RETA, de la mateixa manera que l'alta la cotització és única, i queda l'obligació de cotitzar referida només a una de les activitats (STS 15 de març de 1996, Rec. 2874/92).

Tipus de cotització

Tipus de cotització per contingències comunes: el 29,80%, o el 29,30% si l'interessat està acollit al sistema de protecció per cessament d'activitat.

No obstant això, quan el treballador per compte propi o autònom no tingui en aquest règim la protecció per incapacitat temporal IT contingències comunes, el tipus de cotització és el 26,50%.

Els treballadors inclosos al RETA que no tinguin coberta la protecció dispensada a les contingències derivades d'accidents de treball i malalties professionals han d'efectuar una cotització addicional equivalent al 0,10%, aplicat sobre la base de cotització triada, per al finançament de les prestacions de risc durant l'embaràs i durant la lactància natural.

- La cobertura del cessament d'activitat determina l'obligació d'efectuar les corresponents cotitzacions en els termes previstos a l'article 344 de la LGSS.

Els treballadors autònoms acollits al sistema de protecció per cessament en l'activitat tenen una reducció de 0,5 punts percentuals a la cotització per la cobertura d'IT derivada de contingències comunes.

Bases i tipus de cotització per contingències comunes del Sistema Especial de Treballadors per compte propi Agraris (SETA)

Segons l'article 325 de la LGSS respecte de les contingències de cobertura obligatòria si el treballador opta com a base de cotització per una base de quantia fins al 120 per cent de la base mínima que correspongui en aquest règim especial, el tipus de cotització aplicable és del 18,75 per cent.

Si, en canvi, el treballador opta per una base de cotització superior a l'assenyalada en el paràgraf anterior, sobre la quantia que excedeixi d'aquesta última s'aplicarà el tipus de cotització vigent en cada moment en aquest règim especial per a les contingències de cobertura obligatòria.

La LPE per al 2016 en concreta i en precisa les especialitats.

Bonificacions en la cotització per a emprenedors

- Es preveuen com a mesures de foment de l'ocupació (RDL 4/2013, de 22 de febrer, de mesures de suport a l'emprenedor i d'estímul del creixement i de la creació d'ocupació i la Llei 14/2013).

S'incorporen a la Llei 31/2015, de 9 de setembre, per la qual es modifica i s'actualitza la normativa en matèria d'autoocupació i s'adopten mesures de foment i promoció del treball autònom i de l'Economia Social.

Així:

- La quota per contingències comunes, inclosa la IT dels treballadors per compte propi o autònoms que es donen d'alta inicial o que no haguessin estat en situació d'alta en els cinc anys immediatament anteriors al RETA, a comptar des de la data d'efecte de l'alta, es redueix la quantia de:
 - **50 euros mensuals durant els sis mesos** immediatament següents a la data d'efecte de l'alta, en el cas que optin per cotitzar per la base mínima que els correspon.
 - **El 80 per cent de la quota**, durant els sis mesos immediatament següents a la data de l'alta si opten per una base de cotització superior a la mínima que els correspon. La quota a reduir és el resultat d'aplicar a la base mínima de cotització que correspon al tipus mínim de cotització vigent en cada moment, inclosa la incapacitat temporal equivalent.
 - Amb posterioritat al període inicial de sis mesos previst en els dos paràgrafs anteriors, i amb independència de la base de cotització escollida per un període màxim de fins a dotze mesos fins a completar un període màxim de divuit mesos després de la data d'efecte de l'alta, segons l'escala següent:
 - a) Una reducció equivalent al **50 per cent de la quota durant els sis mesos següents** al període inicial previst en els dos primers paràgrafs d'aquest apartat.
 - b) Una reducció equivalent al **30 per cent de la quota durant els tres mesos següents** al període assenyalat a la lletra *a*.
 - c) Una bonificació equivalent al **30 per cent de la quota durant els tres mesos següents** al període assenyalat a la lletra *b*.

- En el supòsit que els treballadors per compte propi siguin menors de trenta anys, o menors de trenta-cinc anys en el cas de dones, i es donin d'alta inicial o no haguessin estat d'alta al RETA en els cinc anys immediatament anteriors, a comptar des de la data d'efecte de l'alta, poden aplicar-se, a **més de les reduccions i bonificacions previstes a l'apartat anterior, una bonificació addicional equivalent al 30 per cent sobre la quota per contingències comunes en els dotze mesos següents a la finalització del període de bonificació previst en el primer apartat.** En aquest supòsit, la durada màxima de les reduccions i bonificacions és de trenta mesos.

La quota per reduir el resultat d'aplicar a la base mínima de cotització que correspongui el tipus mínim de cotització vigent en cada moment, inclosa la incapacitat temporal.

Allò previst en el present article s'ha d'aplicar encara que els beneficiaris d'aquesta mesura, un cop iniciada l'activitat, ocupin treballadors per compte d'altri.

Es preveuen reduccions i bonificacions de quotes a la Seguretat Social per a les persones amb discapacitat d'almenys el 33 per cent, víctimes de violència de gènere i víctimes del terrorisme que s'estableixin com a treballadors per compte propi (art. 32 de la LETA) amb els mateixos requisits. Les quanties varien:

- La quota per contingències comunes, quan optin per una base de cotització superior a la mínima que els correspon, poden aplicar-se durant **els dotze primers mesos** immediatament posteriors a la data d'efecte de l'alta, enfront els sis del supòsit comú i **després del període inicial de dotze mesos i amb independència de la base de cotització escollida, el 50 per cent** del resultat d'aplicar a la base mínima de cotització que correspongui el tipus mínim de cotització vigent en cada moment, inclosa la incapacitat temporal **per un període màxim de fins a quaranta-vuit mesos, fins a completar un període màxim de cinc anys des de la data d'efecte de l'alta.**

Mesures de conciliació de la vida laboral i familiar i cotització

Es preveuen bonificacions per fomentar i afavorir la conciliació de la vida laboral i familiar a la Llei 31/2015, de 9 de setembre.

1. Tenen dret, per un termini de fins a dotze mesos, a una **bonificació del 100 per cent de la quota d'autònoms per contingències comunes**, que resulti d'aplicar la base mitjana que tingui el treballador en els dotze mesos anteriors a la data en què s'aculli a aquesta mesura el tipus de cotització mínim vigent en cada moment establert en l'esmentat règim especial en els següents supòsits:

- a) Per **cura de menors de set anys** que tinguin al seu càrrec.
- b) Per tenir al seu càrrec un familiar, per consanguinitat o afinitat fins al segon grau inclòs, en situació de dependència degudament acreditada.

En el cas que el treballador porti menys de dotze mesos d'alta al RETA, la base mitjana de cotització es calcula des de la data d'alta.

L'aplicació d'aquesta bonificació està **condicionada a la permanència en alta** al RETA i a la **contractació d'un treballador, a temps complet o parcial**, que haurà de mantenir-se durant tot el període de gaudi. En tot cas, la durada del contracte haurà de ser, almenys, de tres mesos des de la data d'inici del gaudi de la bonificació.

Quan s'extingeixi la relació laboral, inclús durant el període inicial de tres mesos, el treballador autònom podrà beneficiar-se de la bonificació si contracta un altre treballador per compte d'altri en el termini màxim de trenta dies.

El contracte a temps parcial no podrà celebrar-se per una jornada laboral inferior al 50 per cent de la jornada d'un treballador a temps complet comparable. Si la contractació és a temps parcial, la bonificació prevista a l'apartat 1 d'aquest article serà del 50 per cent.

En cas d'incompliment d'allò previst a l'apartat anterior, el treballador autònom està obligat a reintegrar l'import de la bonificació de la qual se n'ha beneficiat.

El reintegrament de la bonificació no és procedent **quan l'extinció està motivada per causes objectives o per acomiadament disciplinari quan qual-sevol de les dues sigui declarat o reconegut com a procedent, ni ens els supòsits d'extinció causada per dimissió, mort, jubilació o incapacitat permanent total, absoluta o gran invalidesa del treballador o per resolució durant el període de prova.**

Quan el reintegrament sigui procedent quedarà limitat exclusivament a la part de la bonificació gaudida que estigui vinculada al contracte, l'extinció de la qual s'hauria produït en supòsits diferents als previstos en el paràgraf anterior.

En cas que no es mantingui al treballador contractat en el lloc de treball durant, almenys, tres mesos des de la data d'inici del gaudiment de la bonificació, el treballador autònom està obligat a reintegrar l'import de la bonificació gaudida, excepte que, d'acord amb el que es disposa a l'apartat anterior, es procedeixi a contractar una altra persona en un termini de trenta dies.

En cas que el menor que va originar la bonificació prevista en aquest article arribi a fer set anys abans de la finalització del termini de gaudi de la bonificació, aquesta es podrà mantenir fins a assolir el període màxim previst de dotze mesos, sempre que es compleixin la resta de condicions.

En tot cas, el treballador autònom que es beneficiï de la bonificació prevista en aquest article **ha de mantenir-se d'alta a la Seguretat Social durant els sis mesos següents al venciment del termini de gaudi la bonificació**. En cas contrari, el treballador autònom està obligat a reintegrar l'import de la bonificació gaudida.

Només tenen dret a aquesta bonificació els treballadors per compte propi que **no tinguin treballadors assalariats en la data d'inici de l'aplicació de la bonificació i durant els dotze mesos anteriors a aquesta**. No es prendrà en consideració a l'efecte anterior el treballador contractat mitjançant un **contracte d'interinitat** per a substituir el treballador autònom durant els períodes de descansa per maternitat, paternitat, adopció o acolliment tant preadoptiu com permanent o simple, risc durant l'embaràs o risc durant la lactància natural.

Els beneficiaris de la bonificació tenen dret al seu gaudi un cop per cada un dels subjectes causants al seu càrrec assenyalats a l'apartat 1, sempre que es compleixin la resta de requisits previstos a l'article.

Aquesta mesura és compatible amb la resta d'incentius a la contractació per compte d'altri, d'acord amb la normativa vigent.

2.1.4. Acció protectora

L'article 314 i la DA 18a. de la LGSS tracen el seu quadre de prestacions. Inclouen les mateixes que en el règim general, excepte desocupació, i les prestacions no contributives. En canvi es preveu la prestació per cessament d'activitat.

No obstant això, la IT i les contingències professionals són de cobertura voluntària per als agraris per compte propi (art. 326 de la LGSS).

I per als altres autònoms, excepte per als TRADE, les contingències professionals són de cobertura voluntària (art. 316 i 317 de la LGSS).

Accident de treball i malaltia professional

La cobertura de les contingències professionals es porta a terme amb la mateixa entitat, gestora o col·laboradora, amb la qual s'hagi formalitzat la cobertura de la incapacitat temporal i determina l'obligació d'efectuar les corresponents cotitzacions en els termes previstos a l'article 308 de la LGSS. El concepte d'accident de treball no és el mateix que en treballadors per compte d'altri. No comprèn el que es produeix en ocasió del treball, sinó que és només el

que té lloc com a conseqüència directa i immediata del treball que realitza per compte propi i que en determina la inclusió en el camp d'aplicació del RETA (art. 316.2 de la LGSS i art. 3.2 del RD 1273/2003, de 10 d'octubre).

En canvi, en els TRADE s'entén per accident de treball el que pateixi amb motiu o per conseqüència de l'activitat professional. I es presumeix, excepte prova en contra, que l'accident no té relació amb el treball quan hagi tingut lloc fora de l'exercici de l'activitat professional de què es tracti (art. 317 LGSS).

Tenen la consideració d'accident de treball per als autònoms comuns del RETA (art. 3.2 del RD 1.273/2003):

- Els esdeveniments en actes de salvament i altres de naturalesa anàloga, quan els uns i els altres tinguin connexió amb el treball.
- Les lesions que pateixi el treballador durant el temps i en el lloc de treball, quan es provi la connexió amb el treball realitzat per compte propi.
- Les malalties que no tinguin la consideració de malaltia professional, que contregui el treballador amb motiu de la realització del seu treball, sempre que es provi que la malaltia va tenir lloc per causa exclusiva l'execució d'aquell.
- Les malalties o els defectes patits amb anterioritat pel treballador, que s'agreugin com a conseqüència de la lesió constitutiva de l'accident, i les conseqüències de l'accident que resultin modificades en la seva naturalesa, durada, gravetat o terminació, per malalties intercurrents, que constitueixin complicacions derivades del procés patològic determinat per l'accident mateix o tinguin l'origen en afeccions adquirides en el nou mitjà en què s'hagi situat el pacient per a la seva curació.

Sense que n'impedeixi la qualificació la concurrència de culpabilitat civil o criminal d'un tercer, tret que no tingui cap relació amb el treball (art. 3.4 del RD 1273/2003).

No té la consideració d'accidents de treball en el RETA (art. 3.3 del RD 1.273/2003): l'accident *in itinere*, és a dir, el que pateixi el treballador en anar a la feina o en tornar-ne, excepte en els TRADE, en els quals sí que s'inclou.

Prestacions

Per al reconeixement i l'abonament de les prestacions del RETA és un requisit imprescindible que els treballadors autònoms estiguin afiliats i en situació d'alta o assimilada i es trobin al corrent en el pagament de les quotes a la Seguretat Social en la data en què s'entenguin causades, encara que la correspo-

ment prestació sigui reconeguda com a conseqüència del còmput recíproc de cotitzacions en un règim de treballadors per compte d'altri (art. 47 i 319 de la LGSS i art. 5 del RD 1273/2003).

Quan s'hagi considerat que l'interessat està al corrent en el pagament de les cotitzacions als efectes del reconeixement d'una prestació, en virtut d'un **ajornament en el pagament de les quotes degudes**, però posteriorment **incompleixi els terminis o condicions** d'aquest ajornament, perd la consideració de trobar-se al corrent en el pagament i, en conseqüència, es procedeix a la suspensió immediata de la prestació reconeguda que estigui percebent, la qual només es pot rehabilitar una vegada que hagi saldat íntegrament el deute amb la Seguretat Social (art. 47.2 LGSS). A aquest efecte, l'entitat gestora de la prestació pot deduir de cada mensualitat meritada per l'interessat la corresponent quota deguda. No es té en compte l'ajornament de pagament sol·licitat després de la data del fet causant de la prestació (STS de 24 de setembre de 2003, rec. 3752/2002).

Als efectes del reconeixement del dret a una pensió, les **cotitzacions corresponents al mes del fet causant de la pensió i als dos mesos previs** a aquell, l'ingrés dels quals encara no consti com a tal en els sistemes d'informació de la Seguretat Social, es presumeixen ingressades sense necessitat que l'interessat ho hagi d'acreditar documentalment (art. 47.3 LGSS).

El que preveu el paràgraf anterior hi és aplicable sempre que el treballador acrediti el període mínim de cotització exigible, sense computar a aquests efectes el període de tres mesos que s'hi estableix.

En cas que no es compleixi el requisit d'estar al corrent en el pagament de les quotes, sempre que el treballador autònom tingui cobert el període mínim de cotització necessari per a tenir dret a la prestació corresponent, l'entitat gestora convida l'interessat perquè en **el termini improrrogable de trenta dies naturals** a partir de la invitació **ingressi les quotes degudes**.

Si l'interessat, atenent la invitació, ingressa les quotes degudes dins del termini esmentat, se'l considera al corrent en aquestes als efectes de la prestació sol·licitada (art. 47 LGSS).

1) Incapacitat temporal.

La cobertura de la prestació per IT derivada de contingències comunes té caràcter obligatori, excepte que es tingui coberta la prestació en raó de l'activitat realitzada en un altre règim de la Seguretat Social (art. 315, 316 i 326 LGSS).

Pel fet de ser subjecte causant de la prestació per incapacitat temporal en el RETA, el treballador autònom ha de complir les condicions especials següents en relació amb el règim general:

- Haver presentat davant l'entitat gestora o mútues (art. 78.2 i 89.2 del Reglament de les Mútues) una declaració sobre la persona que està gestionant directament l'establiment mercantil, industrial o d'una altra naturalesa de què sigui titular el treballador autònom, o, en cas contrari, sol·licitar el cessament temporal o definitiu en l'activitat que dugui a terme (art. 12 del RD 1273/2003). No s'exigeix que es presenti en un termini determinat.
- La base reguladora es manté durant tot el procés d'IT, incloent-hi les corresponents recaigudes, excepte en els supòsits en què l'interessat hagi optat per una base de cotització d'una quantia inferior, cas en què s'ha de tenir en compte aquesta última (art. 6.2 del RD 1273/2003).

Maternitat, paternitat, risc durant l'embaràs i la lactància i cura de menors afectats per càncer o una altra malaltia greu

Per a accedir a aquesta prestació la treballadora autònoma ha d'acreditar el compliment dels requisits i la tramitació (art. 318 LGSS).

Els períodes durant els quals el treballador per compte propi té dret a percebre els subsidis per maternitat i paternitat són coincidents, en allò relatiu tant a la durada com a la distribució, amb els períodes de descans laboral establerts per als treballadors per compte d'altri, i es pot començar a rebre el subsidi per paternitat a partir del moment en què ha nascut el fill.

Els treballadors d'aquest règim especial poden igualment percebre els subsidis per maternitat i paternitat en règim de ornada parcial en els termes i condicions que s'estableixin reglamentàriament.

Incapacitat permanent.

En matèria d'incapacitat permanent, allò disposat en els articles 194, apartats 2 i 3; 195, excepte l'apartat 2 (que es refereix a la IP parcial); 197, apartats 1-3 (no el 4, que es refereix a la integració de llacunes); i 200 (qualificació i revisió) de la LGSS són aplicables en aquest règim.

Així mateix, és d'aplicació el que preveu l'últim paràgraf de l'apartat 2 (IP total qualificada) i l'apartat 4 de l'article 196 (prestació de Gran Invalidesa).

A l'efecte de determinar l'import mínim de la pensió i del càlcul del complement a què fan referència, respectivament, aquests apartats es pren en consideració com a base mínima de cotització la vigent en cada moment en el règim general, sigui quin sigui el règim en base a les normes del qual es reconeixin les pensions d'incapacitat permanent total i de gran invalidesa.

No obstant això, cal tenir en compte les següents precisions:

- Es considera **professió habitual** l'activitat immediata i anterior exercida per l'interessat i per la qual estava d'alta en el RETA en el moment que es produeix la incapacitat permanent (art. 36.2 del Decret 2530/1970 i 74.2 de l'Ordre de 24 de setembre de 1970).
- **Incapacitat permanent parcial** per a la professió habitual és la que, sense arribar al grau de total, ocasiona al treballador una disminució no inferior al 50% en el rendiment normal per a aquesta professió, i no li impedeix la realització de les tasques fonamentals d'aquella (art. 4.2 del RD 1273/2003).
- És possible el reconeixement del dret a l'increment com a conseqüència de la **incapacitat permanent qualificada**, però s'exigeix el requisit especial de no tenir la titularitat d'un establiment mercantil o industrial ni d'una explotació agrària o maritimopesquera com a propietari, arrendatari, usufructuari o un altre concepte anàleg.

El Tribunal Suprem interpreta que són vàlides les cotitzacions efectuades després del reconeixement per part de l'INSS d'una incapacitat permanent total derivada de malaltia comuna sense dret a prestacions quan s'hagi continuat en alta i s'hagi cotitzat al RETA (STS de 29 de novembre de 1993, rec. 4022/1992; de 10 de maig, rec. 2873/1994, i de 13 d'octubre de 1995, rec. 707/1995).

En el còmput del període de cotització exigít per a tenir dret a les pensions per incapacitat permanent s'han de tenir en compte les pagues extraordinàries, ja que la legislació aplicable ha establert el còmput del període de carència en el RETA per "dies quota" i no per dies naturals, encara que només per a les situacions posteriors a l'1 de gener de 1986 a raó de seixanta dies per any (STS de 17 d'abril de 1997, rec. 3255/1996, i 20 de juny de 2002, rec. 1463/2001).

Jubilació.

En matèria de jubilació, de la LGSS s'aplica allò que es disposa en els articles 205, 206, 208, 209 (excepte la lletra *b* de l'apartat 1, que fa referència al règim i integració de llacunes), 210, 211, 213 i 214. Allò que es disposa en l'article 215 (jubilació parcial) és d'aplicació en els termes i condicions que s'estableixin reglamentàriament. L'edat ordinària és la mateixa que en el règim general.

Es pot donar la jubilació anticipada per discapacitat i la **jubilació anticipada voluntària** com en el règim general amb els mateixos requisits i coeficients reductors.

No es preveu, en canvi, la **jubilació anticipada per crisi** de l'article 207 de la LGSS (per causa no imputable al treballador). Ni la jubilació parcial mentre no es desenvolupi reglamentàriament.

També s'apliquen els mateixos incentius per a continuar l'activitat una vegada s'hagi complert l'edat ordinària de jubilació que a cada moment es fixi (DA 32a.1 LGSS).

En el cas de pluriactivitat, si els beneficiaris no estan en alta o en una situació assimilada, han d'acreditar que les cotitzacions dels dos règims s'han superposat, almenys, durant quinze anys (art. 205.3 LGSS).

En el còmput de la base reguladora de la pensió de jubilació **no es preveu la integració de les "llacunes de cotització"** derivades de períodes en què no hi va haver l'obligació de cotitzar (art. 209.1.b LGSS).

Quan el treballador autònom continua la seva activitat més enllà de l'edat ordinària de jubilació s'aplica l'exoneració de cotització (art. 311 LGSS) i els beneficis de pensió (art. 210.2 LGSS).

És compatible la pensió de jubilació i el treball d'acord amb l'article 214 de la LGSS sense perjudici del règim jurídic previst per a qualssevol altres modalitats de compatibilitat entre pensió i treball, establertes legalment o reglamentàriament. És compatible amb la realització de qualsevol treball per compte d'altri o per compte propi del pensionista, en els termes següents:

- a) L'accés a la pensió ha d'haver tingut lloc una vegada s'hagi complert l'edat que en cada cas hi sigui aplicable sense que, a aquests efectes, siguin admissibles jubilacions acollides a bonificacions o anticipacions de l'edat de jubilació que puguin ser aplicables a l'interessat.
- b) El percentatge aplicable a la respectiva base reguladora a l'efecte de determinar la quantia de la pensió causada ha d'assolir el 100%.
- c) El treball compatible es pot fer a temps complet o a temps parcial.

La quantia de la pensió de jubilació compatible amb el treball serà equivalent al 50% de l'import resultant en el reconeixement inicial, una vegada aplicat, si escau, el límit màxim de pensió pública, o del que s'estigui percebent, en el moment d'inici de la compatibilitat amb el treball, excloent-ne, en tot cas, el complement per mínims, sigui quina sigui la jornada laboral o l'activitat que realitzi el pensionista.

La pensió es revaloritzarà íntegrament en els termes establerts per a les pensions del sistema de la Seguretat Social. No obstant això, mentre es mantingui el treball compatible, l'import de la pensió més les revaloracions acumulades es reduiran un 50%.

El pensionista no té dret als complements per a pensions inferiors a la mínima durant el temps en què compatibilitzi la pensió amb el treball.

A més, cal tenir en compte que el que s'ha dit anteriorment és sense perjudici del que estableix l'article 213.4 de la LGSS. I, per tant:

- La percepció de la pensió de jubilació és compatible amb la realització de treballs per compte propi els ingressos anuals totals dels quals no superin el salari mínim interprofessional SMI, en còmput anual.
- Els qui realitzin aquestes activitats econòmiques no estan obligats a cotitzar per les prestacions de la Seguretat Social.
- Les activitats especificades en el paràgraf anterior, per les quals no es cotitzi, no generen nous drets sobre les prestacions de la Seguretat Social.

Quant a la compatibilitat de la pensió de jubilació amb l'exercici de l'activitat per compte propi dels professionals col·legiats, l'Ordre, de 18 de gener de 1967, la preveu quan s'enquadren a la Mutualitat i no al RETA, en tractar-se d'activitats fora del sistema. El dubte és si aquesta norma, que va ser derogada per l'Ordre TIN/1362/2011, de 23 de maig, però que va quedar inoperativa per la Llei 27/2011, ha estat derogada per l'article 214 de la LGSS, que ja no es refereix a activitats dins del sistema, sinó que no fa distincions en parlar d'activitats sense cap matís més. Tot i això, hi ha alguna doctrina judicial que la considera vigent (STSJ Madrid de 13 de desembre de 2013, Rec. 1741/2013).

Mort i supervivència

En matèria de mort i supervivència, de la LGSS s'apliquen els preceptes del règim general següents: els articles 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226 (apartats 4 i 5), 227 (apartat 1, paràgraf segon), 229, 231, 232, 233 i 234.

No s'aplica l'article 226, apartats 1, 2 i 3 (subsidi en favor de familiars), l'article 227, paràgraf primer (indemnitzacions a tant alçat derivades de riscos professionals), ni l'article 230 (imprescriptibilitat).

La base reguladora de les prestacions per mort i supervivència derivades de contingències professionals és equivalent a la base de cotització del treballador en la data del fet causant de la prestació (art. 7 del RD 1273/2003).

Prestació per cessament d'activitat

A) Situacions protegides

La regulació d'aquesta prestació s'ha dut a terme mitjançant la Llei 32/2010, de 5 d'agost (i, pel que fa al desplegament, el RD 1541/2011) amb modificacions posteriors i que ha estat substituïda per la LGSS (art. 327 i següents LGSS).

Té l'objectiu de protegir la situació de **cessament total** en l'activitat que va originar l'alta en el règim especial, tot i poder i voler exercir una activitat econòmica o professional a títol lucratiu.

És un sistema específic de protecció de caràcter **voluntari**. És un sistema **contributiu** sense que es prevegin subsidis assistencials. Protegeix els següents col·lectius:

- Els autònoms del RETA i als del REMAR.
- Els socis de cooperatives de treball associat quan opten per algun dels règims de treballadors per compte propi citats.
- Els treballadors autònoms que exerceixen la seva activitat professional conjuntament amb altres treballadors en règim societari o sota qualsevol altra forma jurídica admesa de dret.

Només es preveu el **cessament total** en l'activitat econòmica o professional, **de manera definitiva o temporal**, i aquest últim comporta la interrupció per part del treballador autònom de totes les seves activitats (art. 327.1 LGSS).

B) Requisits

El dret a la protecció per cessament d'activitat es reconeix als treballadors autònoms que compleixin els següents **requisits** (art. 330 LGSS i art. 2.1 del RD 1541/2011, de 31 d'octubre):

- a) Estar **afiliats** i en situació d'**alta** i cobertes les contingències professionals al RETA o al RETM.
- b) Sol licitar la baixa al RETA a causa del cessament d'activitat.
- c) Tenir cobert el període mínim de cotització per cessament d'activitat al qual es fa referència a l'article 338 de la LGSS, i és computable a aquest efecte el mes en què es produeixi el fet causant de la prestació.
- d) Trobar-se en situació legal de cessament d'activitat, subscriure el compromís d'activitat al qual fa referència l'article 300 de la LGSS i acreditar la disponibilitat activa de reincorporació al mercat de treball a través de les activitats formatives, d'orientació professional i de promoció de l'activitat emprenedora a les quals pot convocar-lo el servei públic d'ocupació de la corresponent comunitat autònoma, o en el seu cas, l'Institut Social de la Marina.

El compromís d'activitat se subscriurà a fi de fer les activitats formatives, d'orientació professional i de promoció de l'activitat emprenedora i del compliment de les obligacions específiques establertes a l'article 347 de la LGSS (art. 2.1e del RD 1541/2011, de 31 d'octubre).

e) No haver complert l'edat ordinària per tenir dret a la pensió contributiva de jubilació, excepte que el treballador autònom no tingui acreditat el període de cotització que es requereix per a això.

f) Trobar-se al corrent de pagament de les quotes a la Seguretat Social en la data de cessament d'activitat.

No obstant això, si en la data de cessament d'activitat no es complís aquest requisit, però es tingués cobert el període mínim de cotització per a tenir dret a la protecció, l'òrgan gestor convidarà el treballador que, en un termini improrrogable de trenta dies naturals, ingressi les quotes corresponents. La regularització del descobert produirà plens efectes per a adquirir el dret a la protecció.

g) Quan el treballador autònom té un o més treballadors al seu càrrec i concorre alguna de les causes de l'article 331.1 de la LGSS, és requisit previ al cessament d'activitat el compliment de les garanties, obligacions i procediments regulats en la legislació laboral.

La mateixa regla és aplicable en el cas del treballador autònom professional que exerceix la seva activitat professional conjuntament amb d'altres, amb independència que hagin cessat o no la resta de professionals, així com en el supòsit de les cooperatives a les quals fa referència l'article 335 de la LGSS quan es produeixi el cessament total de l'activitat.

Situació legal de cessament d'activitat dels autònoms comuns i la seva acreditació

Es trobaran en situació legal de cessament d'activitat tots els treballadors autònoms que cessin en l'exercici de l'activitat per alguna de les causes següents (art. 331 LGSS):

a) Per la concurrència de **motius econòmics, tècnics, productius o organitzatius** determinants de la inviabilitat de prosseguir l'activitat econòmica o professional.

En cas d'un establiment obert al públic s'exigeix el seu tancament durant la percepció del subsidi o bé la seva transmissió a tercers. No obstant això, l'autònom titular de l'immoble on s'ubica l'establiment pot fer sobre aquest els actes de disposició o gaudi que corresponguin al seu dret, sempre que no suposin la continuïtat de l'autònom en l'activitat econòmica o professional finalitzada.

S'entendrà que hi ha motius econòmics, tècnics, productius o organitzatius quan concorrin alguna de les circumstàncies següents:

1. Pèrdues derivades del desenvolupament de la seva activitat en un any complet superiors al 10 per cent dels ingressos obtinguts en el mateix període, exclòs el primer any d'inici de l'activitat.
2. Execucions judicials o administratives tendents al cobrament dels deutes reconeguts pels òrgans executius que comportin, al menys, el 30 per cent dels ingressos de l'exercici econòmic immediatament anterior.
3. La declaració judicial de concurs que impedeixi continuar amb l'activitat, en els termes de la Llei 22/2003, de 9 de juliol, Concursal.

b) Per força major, determinant del cessament temporal o definitiu de l'activitat econòmica o professional. Als efectes d'aquesta prestació, s'entén per força major, una força superior a tot control i previsió, aliena al treballador autònom o l'empresari i que quedin fora de la seva esfera de control, a causa d'esdeveniments de caràcter extraordinari que no hagin pogut preveure's o que, previstos, no s'haguessin pogut evitar.

c) Per pèrdua de la llicència administrativa, sempre que aquesta constitueixi un requisit per a l'exercici de l'activitat econòmica o professional i no estigui motivada per la comissió d'infraccions penals. No s'impedeix la situació legal de cessament d'activitat quan es perd per incompliments contractuals o per la comissió d'infraccions, o faltes administratives.

d) La violència de gènere, determinant del cessament temporal o definitiu de l'activitat de la treballadora autònoma.

e) Per divorci o separació matrimonial, mitjançant una resolució judicial, en els supòsits en què l'autònom exerceixi funcions d'ajuda familiar en el negoci de l'excònjuge o de la persona de la qual s'ha separat, en funció de les quals estava inclòs en el corresponent Règim de la Seguretat Social. En cap cas es considera en situació legal el cessament d'activitat aquells que cessin o interrompin voluntàriament la seva activitat, excepte en el supòsit previst a l'article 333.1b de la LGSS.

Les situacions legals de cessament d'activitat dels treballadors autònoms s'acreditaran per les següents circumstàncies (art. 332.2 LGSS):

a) Les causes econòmiques, tècniques, productives o organitzatives, mitjançant una declaració jurada del Sol licitant, a la qual hi haurà d'haver, en funció del motiu al legat, els documents comptables, professionals, fiscals, administratius o judicials que justifiquin la falta de viabilitat de l'activitat.

En tot cas, s'hauran d'aportar els documents que acreditin el tancament de l'establiment en els termes establerts a l'article 331.1a, de la LGSS, la baixa en el cens tributari d'Empresaris, Professionals i Retenidors i la baixa en el règim especial de la Seguretat Social en què estigui enquadrat el sol licitant. En el cas que l'activitat requereixi l'atorgament d'autoritzacions o llicències administratives, s'acompanyarà la comunicació de sollicitud de baixa corresponent i, en el seu cas, la concessió de la baixa, o bé l'acord de la seva retirada.

Sense perjudici dels documents assenyalats en el paràgraf anterior, la concurrència de motius econòmics es considera acreditada mitjançant l'aportació, ens els termes que s'estableixin reglamentàriament, de la següent documentació:

- La documentació comptable que confeccioni el treballador autònom, en la qual es registri el nivell de pèrdues exigít en els termes de l'article 331.1a 1r de la LGSS.
- Les declaracions de l'IVA i de l'IRPE.
- La resta de documents preceptius que, al seu torn, justifiquin les pèrdues corresponents consignades als comptes aportats.

En tot cas, les partides que es consignin corresponen a conceptes admesos en les normes que regulen la comptabilitat.

El treballador autònom podrà formular la seva sollicitud aportant dades estimades de tancament, per agilitzar la instrucció del procediment, i incorporarà els definitius amb caràcter previ al dictat de la resolució.

b) La pèrdua de la llicència administrativa que va habilitar l'exercici de l'activitat mitjançant la resolució corresponent.

c) La violència de gènere, per la declaració escrita de la sollicitant d'haver cessat o interromput la seva activitat econòmica o professional, a la qual ha d'adjuntar l'ordre de protecció o, en el seu defecte, l'informe del Ministeri Fiscal que indiqui l'existència d'indícis de ser víctima de violència de gènere. En cas de tractar-se d'una TRADE, la declaració pot ser substituïda per la comunicació escrita del client del qual depèn econòmicament i en la qual ha de fer constar el cessament o la interrupció de l'activitat. Tant la declaració com al comunicació han de tenir la data a partir de la qual s'ha produït el cessament o la interrupció.

d) El divorci o acord de separació matrimonial dels familiars incursos en la situació prevista en l'article 331.1e de la LGSS s'acredita mitjançant la corresponent resolució judicial, a la qual s'ha d'acompanyar la documentació corresponent en què es constati la pèrdua de l'exercici de les funcions d'ajuda familiar directa en el negoci que venia fent-se abans de la ruptura o separació

matrimonials. A aquest efecte s'entén per *treballador autònom que exerceix funcions d'ajuda familiar* aquell que no continua fent la seva activitat de negoci com a conseqüència del divorci o de l'acord de separació familiar (art. 8 del RD 1541/2011, de 31 d'octubre).

e) En cas de **força major**, una declaració jurada en la qual s'ha de fer constar la data en què ha passat aquesta força major, la documentació on es detalli, mitjançant els mitjans de prova que s'estimin necessaris: en què consisteix el succés, la seva naturalesa imprevisible (o previsible, però inevitable), la seva relació amb la impossibilitat de continuar amb l'activitat, tot indicant si la força major és determinant del cessament definitiu o temporal de l'activitat (en aquest últim cas, cal indicar la durada del cessament temporal encara que sigui estimada), i qualsevol altre aspecte que permeti a l'òrgan gestor declarar aquesta circumstància (art. 5 del RD 1541/2011, de 31 d'octubre).

Situació legal de cessament d'activitat dels TRADE i la seva acreditació

A més, sense perjudici de l'aplicació de les causes anteriors, es troben en **situació legal de cessament d'activitat els TRADE** que cessin l'activitat perquè s'ha extingit el contracte subscrit amb el client del qual depenguin econòmicament, en els supòsits següents (art. 333 LGSS, que remet a la Llei 20/2007):

a) Per l'acabament de la durada convinguda en el contracte o conclusió de l'obra o servei. S'acredita mitjançant la seva comunicació davant del registre corresponent del servei públic d'ocupació amb la documentació que així ho justifiqui.

b) Per incompliment contractual greu del client, degudament acreditat mitjançant una comunicació per escrit del client en què hi consti la data a partir de la qual va tenir lloc el cessament de l'activitat, mitjançant l'acte resultant de la conciliació prèvia, o mitjançant una resolució judicial.

c) Per rescissió de la relació contractual adoptada per causa justificada pel client. S'acredita a través d'una comunicació escrita expedida pel client en un termini de deu dies des de la concurrència en què s'hi ha de fer constar el motiu al legat i la data a partir de la qual es produeix el cessament de l'activitat del treballador autònom. En el cas de no produir-se la comunicació per escrit, el treballador autònom pot sol·licitar al client que compleixi amb aquest requisit i si, transcorreguts deu dies des de la sol·licitud, el client no respon, el treballador autònom econòmicament dependent pot acudir a l'òrgan gestor i informar de la situació, aportar una còpia de la sol·licitud feta al client i sol·licitar que li sigui reconegut el dret a la protecció per cessament d'activitat.

d) Per rescissió de la relació contractual adoptada per una causa injustificada pel client. S'acredita amb una comunicació expedida pel client en un termini de deu dies des de la seva concurrència en què s'ha de fer constar la indemnització abonada i la data a partir de la qual es va produir el cessament

de l'activitat per mitjà de l'acta resultant de la conciliació prèvia o per mitjà de la resolució judicial, amb independència que el client la recorregués. En el cas de no produir-se la comunicació per escrit, el treballador autònom pot sol·licitar al client que compleixi amb aquest requisit i si, transcorreguts deu dies des de la sol·licitud, el client no respon, el treballador autònom econòmicament dependent pot acudir a l'òrgan gestor i informar de la situació, aportar una còpia de la sol·licitud feta al client i sol·licitar que li sigui reconegut el dret a la protecció per cessament d'activitat.

e) Per mort, incapacitat o jubilació del client, sempre que impedeixi la continuació de l'activitat. S'acredita mitjançant una certificació de defunció del Registre Civil, o bé una resolució de l'entitat gestora corresponent que acrediti el reconeixement de la pensió de jubilació o d'incapacitat permanent.

- Per mort, incapacitat o jubilació del client, sempre que impedeixi la continuació de l'activitat.

No obstant això, en cap cas no es consideren en situació legal de cessament d'activitat (art. 331.2 LGSS):

- Els qui cessin o interrompin voluntàriament l'activitat, excepte en el supòsit d'incompliment greu del client.
- Els treballadors autònoms econòmicament dependents que, després de cessar en la seva relació amb el client i percebre la prestació per cessament d'activitat, tornin a contractar amb el mateix client en un termini d'un any, a comptar del moment en què es va extingir la prestació.

De manera que, si el treballador contracta amb aquest client en el termini assenyalat, ha de reintegrar la prestació percebuda.

En el cas dels TRADE, sense perjudici d'allò previst a l'article 332.1 de la LGSS, les situacions legals de cessament d'activitat dels treballadors autònoms econòmicament dependents, així com dels esmentats en l'apartat 2, s'acreditaran a través dels següents mitjans:

La situació legal de cessament d'activitat és també aplicable als treballadors autònoms que els manquin el reconeixement de ser econòmicament dependents, sempre que la seva activitat compleixi les condicions establertes a l'article 11 de la Llei 20/2007, d'11 de juliol, i a l'article 2 del RD 197/2009, de 23 de febrer, pel qual es desenvolupa l'Estatut del treball autònom en matèria de contractació del treballador autònom econòmicament dependent i el seu registrament i es crea el Registre Estatal d'associacions professionals de treballadors autònoms.

Situació legal de desocupació i l'acreditació d'autònoms en formes societàries

- **Treballadors autònoms per la seva condició de socis de societats de capital** (art. 334 LGSS).

La situació legal de cessament de l'activitat es produeix quan cessin involuntàriament en el càrrec de conseller o administrador de la societat o en la prestació de serveis a aquesta societat i aquesta hagi incorregut en pèrdues en els termes previstos a l'article 331.1.a 1a de la LGSS, o bé hagi disminuït el seu patrimoni net per sota de les dues terceres parts de la xifra del capital social.

S'acredita mitjançant l'acord adoptat a la junta, pel qual es disposa el cessament en el càrrec d'administrador o conseller juntament amb el certificat emès pel Registre Mercantil que acrediti la inscripció de l'acord.

En el supòsit de cessament en la prestació de serveis es requereix l'aportació del document que ho acredita, així com també l'acord de la junta de reducció del capital per pèrdues.

En ambdós casos es requereix l'acreditació de la situació de pèrdues o de disminució del patrimoni net en els termes establerts a l'apartat 1.

- **Professionals liberals que requereixen col·legiació** per realitzar la seva activitat professional per compte propi (art. 336 LGSS).

Es consideren en situació legal de cessament d'activitat els treballadors autònoms professional que hagin cessat, amb caràcter definitiu o temporal en la professió desenvolupada conjuntament amb altres professionals, per algunes de les següents causes:

- Per la concurrència de motius econòmics, tècnics, productius o organitzatius als quals fa referència l'article 331.1.a, i determinants de la inviabilitat de prosseguir amb la professió, amb independència que comporti o no el cessament total de l'activitat de la societat o forma jurídica en què estigués exercint la seva professió.

No s'exigeix el tancament de l'establiment obert al públic en els casos en què no cessin la totalitat dels professionals de l'entitat, excepte en aquells casos en què l'establiment estigui a càrrec exclusivament del professional. No obstant això, no es pot declarar la situació legal de cessament d'activitat en cas que el treballador autònom, després de cessar la seva activitat i percebre la prestació per cessament d'activitat, torni a exercir l'activitat professional en la mateixa entitat en un termini d'un any, a comptar des del moment en el qual es va extingir la prestació.

- Per força major, determinant del cessament temporal o definitiu de la professió.
- Per pèrdua de la llicència administrativa, sempre que constitueixi un requisit per a l'exercici de l'activitat econòmica o professional i no estigui motivada per la comissió d'infraccions penals.
- La violència de gènere determinant del cessament temporal o definitiu de la professió de la treballadora autònoma.
- Per divorci o acord de separació matrimonial, en els termes ja vistos anteriorment per a la resta d'autònoms per a aquest supòsit.

Hauran d'acreditar el cessament de l'activitat mitjançant un certificat emès pel Col·legi Professional corresponent en què es faci constar la circumstància, que s'acredita o bé per mitjà de la baixa o bé per mitjà de l'aportació del certificat de col·legiat no exercent, i tots dos han d'explicitar la data de l'efecte.

Socis treballadors de cooperatives de treball associat (art. 335 de la LGSS)

Es consideren en situació legal de cessament d'activitat els socis treballadors de cooperatives de treball associat que es trobin en algun dels supòsits següents:

a) Els qui hagin cessat, amb caràcter definitiu o temporal, en la prestació de treball i, per tant, en l'activitat duta a terme en la cooperativa, i perdin els drets econòmics derivats directament d'aquesta prestació per alguna de les causes següents:

- Per expulsió improcedent de la cooperativa.
S'acredita mitjançant la notificació de l'acord d'expulsió per part del consell rector de la cooperativa o de l'òrgan d'administració corresponent, indicant-ne la data d'efectes, i en tot cas l'acta de conciliació judicial o la resolució definitiva de la jurisdicció competent que declari expressament la improcedència de l'expulsió.
- Per causes econòmiques, tècniques, organitzatives, productives o de força major.

No s'exigeix el tancament de l'establiment obert al públic en els casos en què no cessin la totalitat dels socis treballadors de la cooperativa de treball associat.

S'acredita mitjançant l'aportació, per part de la societat cooperativa, dels documents a què es refereix l'article 332.1.a de la LGSS. Així mateix, s'ha d'acreditar un certificat literal de l'acord de l'assemblea general del cessament definitiu o temporal de la prestació del treball i de l'activitat dels socis treballadors.

- Per finalització del període al qual es va limitar el vincle societari de durada determinada. S'acredita mitjançant un certificat del consell rector o de l'òrgan d'administració corresponent de la baixa en la cooperativa per aquesta causa i la seva data d'efectes.
- Per causa de violència de gènere, en les sòcies treballadores. S'acredita mitjançant la declaració escrita de la sol·licitant conforme ha cessat o ha interromput la seva prestació de treball en la societat cooperativa, a la qual s'ha d'adjuntar l'ordre de protecció o, si no, l'informe del Ministeri Fiscal que indiqui l'existència d'indicis de ser víctima de violència de gènere. La declaració ha de contenir la data a partir de la qual s'ha produït el cessament o la interrupció.
- Per pèrdua de llicència administrativa de la cooperativa.

Els aspirants a socis en període de prova que haguessin cessat en la prestació de treball durant aquest període per decisió unilateral del consell rector o un altre òrgan d'administració corresponent de la cooperativa.

S'acredita mitjançant una comunicació de l'acord de no-admissió per part del consell rector o de l'òrgan d'administració corresponent de la cooperativa a l'aspirant.

No estan en situació legal de cessament d'activitat els socis treballadors de les cooperatives de treball associat que, després de cessar definitivament en la prestació de treball, i per tant, en l'activitat que duïen a terme en la cooperativa, i d'haver percebut la prestació per cessament d'activitat, tornin a ingressar en la mateixa societat cooperativa en un termini d'un any, a comptar del moment en què es va extingir la prestació. Si el soci treballador reingressa en la mateixa societat cooperativa en el termini assenyalat, ha de reintegrar la prestació percebuda (DA 6a.3 de la Llei 32/2010).

Finalment, quan la cooperativa de treball associat tingui un o més treballadors per compte d'altri, en el supòsit de cessament total de l'activitat de la cooperativa, és un requisit previ al cessament d'activitat dels socis treballadors el cessament dels treballadors d'acord amb les garanties i els procediments regulats en la legislació laboral.

C) Acció protectora

El sistema de protecció per cessament de l'activitat comprèn les prestacions següents (art. 329 LGSS):

a) Prestació econòmica per cessament total, temporal o definitiu, de l'activitat.

La base reguladora i la quantia es fixa per mitjà de l'article 339 de la LGSS.

La **base reguladora** de la prestació econòmica per cessament d'activitat és la mitjana de les bases per les quals s'hagi cotitzat durant els dotze mesos continuats i immediatament anteriors a la situació legal de cessament, i a aquest efecte es computa el mes complet en què es produeixi aquesta situació.

La quantia de la prestació, durant tot el període de gaudi, es determina aplicant a la base reguladora el següent **percentatge**: el 70%.

La **quantia màxima** de la prestació per cessament d'activitat és del 175% de l'IPREM, excepte quan el treballador autònom tingui un o més fills a càrrec seu; en aquest cas, la quantia és, respectivament, del 200% o del 225% d'aquest indicador.

La **quantia mínima** de la prestació per cessament d'activitat és del 107% o del 80% de l'IPREM, segons que el treballador autònom tingui fills al seu càrrec o no.

A l'efecte de calcular les quanties màxima i mínima de la prestació per cessament d'activitat s'han de tenir en compte les mateixes regles que en el règim de treballadors per compte d'altri (art. 13.2 del RD 1541/2011, de 31 d'octubre). I així s'entén que si tenen fills al seu càrrec, quan aquests siguin menors de vint-i-sis anys, o majors amb una discapacitat en grau igual o superior al 33%, els manquin rendes de qualsevol naturalesa iguals o superiors al salari mínim interprofessional exclosa la part proporcional de les pagues extraordinàries, i convisquin amb el beneficiari.

A l'efecte de la quantia màxima i prestació per cessament d'activitat, es té en compte l'IPREM, incrementat en una sisena part, vigent en el moment del naixement del dret.

b) Abonament de la cotització de la Seguretat Social del treballador autònom, per contingències comunes, al règim corresponent.

En aquest cas, l'òrgan gestor s'ha de fer càrrec de la quota que correspongui durant la percepció de les prestacions econòmiques per cessament d'activitat, a partir del mes immediatament següent al del fet causant del cessament d'activitat. Durant aquest període la base de cotització correspon a la base reguladora de la prestació per cessament d'activitat (art. 337.4 de la LGSS). Sempre que s'hagi sol·licitat en el termini previst esmentat abans. En un altre cas, l'òrgan gestor es farà càrrec a partir del mes següent al de la sol·licitud. Quan el treballador autònom econòmicament dependent hagi finalitzat la seva relació amb el client principal, en el supòsit que, en el mes posterior al fet causant, tingui activitat amb altres clients, l'òrgan gestor està obligat a cotitzar a partir de la data d'inici de la prestació.

Els col·lectius que, durant l'activitat, cotitzin per una base reduïda, han de cotitzar per una base de cotització reduïda, durant la percepció de la prestació per cessament d'activitat.

En els supòsits de violència de gènere, no hi ha l'obligació de cotitzar a la Seguretat Social, i hi és aplicable l'article 21.5 de la Llei orgànica 1/2004, segons el qual el període de sis mesos és considerat de cotització efectiva als efectes de les prestacions de la Seguretat Social.

c) Mesures de **formació, orientació professional i promoció** de l'activitat emprenedora dels treballadors autònoms beneficiaris d'aquest, la gestió de les quals correspon a les entitats previstes a l'article 344.5 de la LGSS.

D) Dinàmica de la prestació econòmica

Naixement

Els treballadors autònoms que compleixin els requisits han de **sol·licitar** a la mateixa mútua col·laboradora amb la Seguretat Social a la qual estiguin adherits el reconeixement del dret a la protecció per cessament de l'activitat. Respecte als treballadors per compte propi que no estiguin adherits a una mútua, la tramitació de la sol·licitud i la gestió de la prestació per cessament d'activitat correspon a l'àmbit del RETA al servei públic d'ocupació estatal i al REMAR a l'ISM (art. 346.3 LGSS).

El dret comença a partir del primer dia del mes immediatament següent a aquell en què es va produir el fet causant del cessament de l'activitat (art. 337.1 LGSS). Aquest és, en moltes situacions, el dia de la data que s'hagi fet constar en els documents corresponents que acrediten la concurrència d'aquestes situacions.

Quan el TRADE hagi finalitzat la relació amb el client principal, per a tenir dret al gaudi de la prestació, no pot tenir activitat amb altres clients a partir del dia en què iniciï el cobrament de la prestació (art. 337.1 LGSS).

El reconeixement de la situació legal de cessament d'activitat es pot sol·licitar fins a l'últim dia del mes següent a aquell en què es va produir el cessament de l'activitat (art. 337.2 LGSS).

Quan es presenti la sol·licitud una vegada transcorregut aquell termini, i sempre que el treballador autònom compleixi la resta de requisits legalment previstos, s'han de descomptar del període de percepció els dies que hi hagi entre la data en què hauria d'haver presentat la sol·licitud i la data en què la va presentar. El dret neix a partir del dia de la presentació (art. 337.3 LGSS).

Quan el TRADE hagi finalitzat la relació amb el client principal, en cas que, en el mes posterior al fet causant, tingui activitat amb altres clients, el pagament i la cotització de la prestació s'ha d'efectuar a partir de la finalització d'aquestes activitats (art. 7.4 del Llei 32/2010 i 11.7 del RD 1541/2011, de 31 d'octubre).

E) Durada

La **durada de la prestació** per cessament de l'activitat està en funció dels períodes de cotització efectuats dins els quaranta-vuit mesos anteriors a la situació legal de cessament d'activitat, dels quals almenys dotze han de ser continuats i immediatament anteriors a aquesta situació de cessament, prenent en consideració a aquests efectes el mes en què aquesta es produeixi, d'acord amb l'escala següent (art. 338 de la LGSS i 12.1 del RD 1541/2011, de 31 d'octubre):

Període de cotització (mesos)	Període de la protecció (mesos)
De 12 a 17	2
De 18 a 23	3
De 24 a 29	4
De 30 a 35	5
De 36 a 42	6
De 43 a 47	8
De 48 en endavant	12

La durada de la protecció es reconeix en mesos i es consumeix per mesos, excepte quan concorrin situacions de descompte, reducció o represa de la prestació en què el consum de la durada de la prestació i la cotització a la Seguretat Social es pugui efectuar per dies (art. 12.4 del RD 1541/2011, de 31 d'octubre).

El treballador autònom al qual s'hagi reconegut el dret a la prestació econòmica per cessament de l'activitat i n'hagi gaudit pot **tornar a sol·licitar un nou reconeixement**, sempre que hi concorrin els requisits legals i hagin transcorregut divuit mesos des del reconeixement de l'últim dret a la prestació (art. 338.3 de la LGSS i 11.8 del RD 1541/2011, de 31 d'octubre).

Als efectes de **determinar el període de cotització** s'hi han d'aplicar les regles següents (art. 338.4 LGSS):

a) S'han de tenir en compte exclusivament les cotitzacions per cessament de l'activitat efectuades al règim especial corresponent.

Per això, en cap cas no es pot aplicar el còmput recíproc de cotitzacions per cessament d'activitat i de cotitzacions per desocupació, ni per cessament d'activitat entre el RETA i el RETM.

b) S'han de tenir en compte les cotitzacions per cessament d'activitat que no hagin estat computades per al reconeixement d'un dret anterior de la mateixa naturalesa.

c) Els mesos cotitzats es computen com a mesos complets.

d) Les cotitzacions que van generar l'última prestació per cessament d'activitat no es poden computar per al reconeixement d'un dret posterior.

Finalment, en els casos de treballadors autònoms entre els seixanta anys complerts en el moment que es produeixi el fet causant del cessament de l'activitat i l'edat en què es pugui tenir dret a la pensió per jubilació, s'incrementa la durada de la prestació, amb el desenvolupament següent (art. 338 de la LGSS i art. 12.5 del RD 1541/2011, de 31 d'octubre):

Període de cotització (mesos)	Període de la protecció (mesos)
De 12 a 17	2
De 18 a 23	4
De 24 a 29	6
De 30 a 35	8
De 36 a 42	10
De 43 en endavant	12

La durada reconeguda no s'amplia pel fet que el treballador compleixi seixanta anys durant la percepció de la prestació (art. 12.2 del RD 1451/2011, de 31 d'octubre).

F) Suspensió

El dret a la protecció per cessament d'activitat la suspèn l'òrgan gestor en els supòsits següents (art. 340.1 LGSS):

a) Durant el període que correspongui per imposició d'una sanció per infracció lleu o greu, en els termes que estableix el TRLISOS.

b) Durant el compliment de condemna que impliqui la privació de llibertat.

c) Durant el període de realització d'un treball per compte propi o per compte d'altri, excepte en els casos que produeixin l'extinció del dret en el supòsit establert a l'article 341.1.c. A aquests efectes es considera *treball* tota activitat, que generi o pugui generar una retribució o ingressos econòmics, per compte d'altri o propi, incompatibles amb aquesta protecció.

d) El dret a la protecció per cessament d'activitat queda suspès en els supòsits de trasllat de residència a l'estranger en els mateixos termes que els treballadors per comte d'altri en les prestacions per desocupació.

El dret a la protecció per cessament d'activitat se **suspèn** i es **reprèn** d'acord amb les regles següents:

- La protecció per cessament d'activitat **es reprendrà** prèvia sol·licitud de l'interessat, sempre que aquest acrediti que ha finalitzat la causa de la suspensió i que es mantingui la situació legal de cessament d'activitat (art. 340.3 LGSS). En els casos en què la suspensió del dret a la prestació de cessament d'activitat es produeixi per la realització d'un treball per compte d'altri, el treballador ha d'haver cessat involuntàriament en el treball per a la represa de la prestació.
- Quan s'hagi suspès el dret a la protecció per cessament de l'activitat per qualsevol causa, es pot reprendre la prestació i la cotització a la Seguretat Social, sempre que se sol·liciti en el termini dels quinze dies hàbils següents al de la finalització d'aquesta causa.
El dret a la represa neix a partir de la finalització de la causa de suspensió, sempre que se sol·liciti en el termini dels quinze dies següents per la prestació econòmica pendent de percebre, i també a la cotització, a partir del primer dia del mes següent al de la sol·licitud de la represa (art. 10.3 de la Llei 32/2010).

H) Extinció

El dret a la protecció per cessament d'activitat s'extingeix en els casos següents (art. 341 LGSS):

- a) Per exhauriment del termini de durada de la prestació.
- b) Per imposició de les sancions en els termes establerts en el TRLISOS.
- c) Per la realització d'un treball per compte d'altri o propi durant un temps igual o superior a dotze mesos; en aquest últim cas, sempre que generi el dret a la protecció per cessament d'activitat com a treballador autònom.
- d) Per compliment de l'edat de jubilació ordinària, excepte quan no es reuneixin els requisits per a accedir a la pensió de jubilació contributiva.

En aquest supòsit la prestació per cessament d'activitat s'extingeix quan el treballador autònom compleixi la resta de requisits per a accedir a aquesta pensió, o bé s'exhaureixi el termini de durada de la protecció.

- e) Per reconeixement de pensió de jubilació o d'incapacitat permanent.

f) Per trasllat de residència a l'estranger, excepte en els casos que es determinin reglamentàriament.

g) Per renúncia voluntària al dret.

h) Per defunció del treballador autònom.

Quan el dret a la prestació s'extingeixi com a conseqüència de la realització d'un treball per compte propi, el treballador autònom pot optar, en cas que se li reconegui una nova prestació, entre:

- Reobrir el dret inicial pel període que li restava i les bases i els tipus que li corresponien.
- Percebre la prestació generada per les noves cotitzacions efectuades, i quan el treballador autònom opti per la prestació anterior, les cotitzacions que van generar aquella prestació per la qual no hagi optat no es poden computar per al reconeixement d'un dret posterior (art. 341.2 LGSS).

A falta d'opció, es considera exercida l'opció per l'última protecció de cessament d'activitat reconeguda (art. 16.2 del RD 1541/2011, de 31 d'octubre).

Quan el dret a la protecció per cessament d'activitat s'extingeixi per la realització d'un treball per compte propi i el treballador autònom opti una vegada incurs en una nova situació de cessament d'activitat per a reobrir el dret inicial, s'hi han d'aplicar les regles següents (art. 16.1 del RD 1541/2011, de 31 d'octubre):

a) Les cotitzacions que van generar la protecció per cessament d'activitat per la qual no s'hagi optat no es poden computar per al reconeixement d'un dret a aquesta protecció posterior.

b) La reobertura comporta el dret a percebre la prestació inicial per cessament de l'activitat que queda, per la quantia reconeguda en el moment del naixement del dret, i la cotització a la Seguretat Social per la base reguladora corresponent al naixement del dret inicial.

c) El dret a la reobertura de la prestació i a la cotització a la Seguretat Social neix a partir del dia primer del mes següent al del cessament d'activitat.

I) Incompatibilitats del dret a la prestació econòmica

La percepció de la prestació econòmica per cessament de l'activitat és incompatible amb les següents situacions (art. 342 LGSS) amb el treball per compte propi, encara que la seva realització no impliqui la inclusió obligatòria al RETA, així com amb el treball per compte d'altri.

La incompatibilitat amb el treball per compte propi té com a excepció els treballs agraris sense finalitat comercial en les superfícies dedicades a horts familiars per a l'autoconsum, i els adreçats al manteniment en bones condicions agràries i mediambientals previst en la normativa de la Unió Europea per a les terres agràries. Aquesta excepció també inclou els familiars col·laboradors inclosos en el RETA que també siguin perceptors de la prestació econòmica per cessament d'activitat.

El dret a la prestació econòmica és incompatible amb l'obtenció de pensions o prestacions de caràcter econòmic del sistema de la Seguretat Social, tret que aquestes hagin estat compatibles amb el treball que va donar lloc a la prestació per cessament d'activitat, i amb les mesures de foment del cessament de l'activitat regulades per una normativa sectorial per a diferents col·lectius, o les que es puguin regular en el futur amb caràcter estatal.

En el supòsit que el fet causant de la protecció per cessament de l'activitat es produeixi mentre el treballador autònom es troba en situació de maternitat o d'incapacitat temporal, s'hi apliquen les regles generals (art. 343 LGSS).

El treballador autònom té l'obligació de comunicar i d'acreditar la situació de cessament de l'activitat a l'òrgan gestor que abona la prestació d'IT o maternitat dins dels 15 dies següents al que es produeix el cessament de l'activitat (art. 17.1 del RD 1541/2011, de 31 d'octubre).

J) Gestió i pagament de la prestació econòmica

La **gestió** de la prestació per cessament d'activitat correspon a la mútua col·laboradora amb la Seguretat Social amb la qual el treballador autònom tingui concertada la cobertura de les contingències professionals i de la protecció per cessament de l'activitat en el moment del cessament (art. 346 LGSS i 28.1 del RD 1541/2011, de 31 d'octubre).

Correspon a la mútues col·laboradores procedir al reconeixement, suspensió, extinció i represa de les prestacions, i al pagament, sense perjudici de les atribucions reconegudes als òrgans competents de l'Administració en matèria de sancions per infraccions en l'ordre social (art. 346 LGSS).

Amb aquest fi, la gestió de la prestació per cessament d'activitat correspon a la mútua amb la qual el treballador autònom hagi formalitzat el document d'adhesió, mitjançant la subscripció de l'annex corresponent. El procediment de formalització de la protecció per cessament d'activitat, el període de vigència i efectes es regeixen per les normes d'aplicació a la col·laboració de les mútues en la gestió de la Seguretat Social.

En el supòsit de treballadors autònoms que tinguin coberta la protecció dispensada a les contingències derivades d'accidents de treball i malalties professionals amb una entitat gestora de la Seguretat Social, la tramitació de la sol·licitud i la gestió de la prestació per cessament d'activitat correspon a l'INSS o a l'ISM.

Els autònoms preceptors d'aquesta prestació tenen una sèrie d'**obligacions d'activació** (art. 347 LGSS) com ara comparèixer a requeriment de l'òrgan gestor i estar a disposició del servei públic d'ocupació de la corresponent comunitat autònoma, o de l'ISM, a fi de fer les activitats formatives, d'orientació professional i de promoció de l'activitat emprenedora a les quals se'l convoqui.

Té també l'obligació de participar en accions específiques de motivació, informació, orientació, formació, reconversió o inserció professional per a incrementar la seva ocupabilitat que es determini l'òrgan gestor, el servei públic d'ocupació de la corresponent comunitat autònoma o l'ISM.

Les **mesures de formació, orientació professional i promoció de l'activitat emprenedora** dels treballadors autònoms beneficiaris de la protecció per cessament d'activitat les gestiona el Servei Públic d'Ocupació de la comunitat autònoma competent, en proporció al nombre de beneficiaris que gestionin (art. 344.5 LGSS i art. 23 del RD 1541/2011, de 31 d'octubre).

Els serveis públics d'ocupació han de dur a terme les accions específiques i verificar el compliment de les obligacions establertes per a aquests beneficiaris, i han de comunicar els incompliments d'aquestes obligacions als òrgans gestors de la protecció del cessament d'activitat corresponent, en el moment en què es produeixin o es coneguin (art. 27.1 del RD 1541/2011, de 31 d'octubre).

A aquests efectes, els serveis públics d'ocupació poden requerir en qualsevol moment la compareixença dels beneficiaris de la prestació per cessament d'activitat.

A aquests efectes les mútues han de comunicar mensualment al Servei Públic Estatal d'Ocupació les resolucions que s'hagin dictat i reconèixer al treballador autònom les prestacions.

El **pagament** de la prestació per cessament d'activitat es realitzarà per mensualitats de trenta dies, o pels dies que corresponguin del mes i el dret percebut de cada mensualitat de la prestació per cessament d'activitat caduca al cap d'un any del seu respectiu venciment (art. 20.1 del RD 1541/2011, de 31 d'octubre).

No obstant això, hi ha la possibilitat que els beneficiaris del dret a la prestació per cessament en l'activitat puguin percebre una part del valor actual de l'import de la prestació que els pugui correspondre en funció de les cotitzacions efectuades, o bé el poden percebre íntegrament (**pagament únic**). Es regula en l'article 39 de la Llei 31/2015, de 9 de setembre.

- Pot sol licitar el pagament únic qui sigui titular del dret a la prestació per cessament d'activitat i tingui pendent percebre un període d'almenys sis mesos.
- Es destina la percepció per una sola vegada el valor actual de l'import de la prestació quan s'acrediti davant de l'òrgan gestor que es farà una activitat professional com a treballador autònom o s'hi destini el 100% de l'import per fer una aportació de capital social a una entitat mercantil de nova constitució o constituïda en un termini màxim de dotze mesos anteriors a l'aportació, sempre que acabin posseint el control efectiu d'aquesta entitat.
- L'abonament de la prestació es farà en un sol cop per l'import que correspongui a les aportacions al capital social o a la inversió necessària per a desenvolupar l'activitat com a treballadors autònoms, incloses les càrregues tributàries per a iniciar l'activitat.

En ambdós casos, qui percebi el pagament únic de la prestació per cessament d'activitat podrà destinar-la a les despeses de constitució i posada en funcionament d'una entitat, així com al pagament de les taxes i tributs. També podrà destinar fins al 15% de la quantia de la prestació capitalitzada al pagament de serveis específics d'assessorament, formació i informació relacionats amb l'activitat que emprèn.

- El beneficiari pot sol licitar-ho a l'òrgan gestor, acompanyant la sol licitud una memòria explicativa sobre el projecte d'inversió que s'ha de fer i l'activitat que s'ha de desenvolupar, així com tota documentació que acrediti la viabilitat del projecte.
- La sol licitud de l'abonament de la prestació per cessament d'activitat, en tot cas, haurà de ser d'una data anterior a la data d'incorporació del beneficiari a la societat o a la de l'inici de l'activitat com a treballador autònom, i es considera que aquest inici coincideix amb la data que, com a tal, figura en al sol licitud d'alta del treballador a la Seguretat Social.
- Un cop percebuda la prestació pel seu valor actual, el beneficiari ha d'iniciar, en el termini màxim d'un mes, l'activitat per a la realització de la qual se li ha concedit la prestació i donar-se d'alta com a treballador per compte propi en el corresponent règim especial de la Seguretat Social, o acreditar, en el seu cas, que es troba en fase d'iniciació.

- L'òrgan gestor, a sol licitud dels beneficiaris d'aquesta mesura, pot destinar tot o part del pagament únic de la prestació per cessament d'activitat per cobrir els costos de cotització a la Seguretat Social si no s'obté la prestació pel seu import total o bé si opta per obtenir tota la prestació pendent de percebre a aquests efectes.

L'òrgan gestor pot abonar mensualment l'import de la prestació per cessament d'activitat per compensar la cotització del treballador a la Seguretat Social mitjançant una quantia fixa que correspon a l'import de l'aportació íntegra del treballador a la Seguretat Social en el moment de l'inici de l'activitat, sense considerar futures modificacions, abonada mensualment i feta la comprovació prèvia que continua d'alta a la Seguretat Social en el mes corresponent.

La percepció de la prestació en un pagament únic és compatible amb altres ajudes que es puguin obtenir per a la promoció del treball autònom, bé amb caràcter individual o bé a través de la constitució d'una societat de capital.

- Els òrgans jurisdiccionals de l'ordre social són els competents per conèixer les decisions de l'òrgan gestor relatives al reconeixement, suspensió o extinció de les prestacions per cessament d'activitat, així com al pagament d'aquestes. Amb independència d'allò que disposa l'article 346.3, l'interessat pot efectuar una **reclamació prèvia davant l'òrgan gestor** abans d'acudir a l'òrgan jurisdiccional de l'ordre social competent. La resolució de l'òrgan gestor ha d'indicar expressament la possibilitat de presentar una reclamació, així com el termini per a interposar-la (art. 350).

2.2. El règim especial de treballadors del mar (RETM)

Es regula mitjançant la Llei 47/2015, de 21 d'octubre, de protecció social de les persones treballadores del sector marítim-pesquer, que deroga el Reglament del RETM, aprovat pel Decret 1867/1970 i el Text refós de les lleis 116/1969, de 30 de desembre, i 24/1972, de 21 de juny, aprovat pel Decret 2864/1974, de 30 d'agost.

Per altra banda, cal tenir en compte la DA 1a de la LGSS sobre normes aplicables als règims especials:

- Als treballadors per compte d'altri, s'aplica allò que es disposa en els articles 151, 152, 153 i els capítols XV i XVII del títol II de la LGSS.
- Als treballadors per compte propi, allò que es disposa en els articles 306.2, 308.2, 309, 310, 311 i capítol XV del títol II de la LGSS.

No obstant el que s'ha indicat en els apartats anteriors, allò que es disposa a l'article 210.3, en allò que fa referència a la reducció del 0,50 % prevista en el seu segon incís, així com el requisit d'edat previst a l'article 215.2.a i l'escala d'edats inclosa a la DT 1a de la Llei 47/2015, de 21 d'octubre, reguladora de la protecció social de les persones treballadores del sector marítim-pesquer.

2.2.1. Àmbit subjectiu

Estan inclosos en el RETM els treballadors o assimilats que es dediquin a la realització d'alguna de les **activitats maritimopesqueres**, en la seva condició de **treballadors per compte d'altri, per compte propi o assimilats**, segons la següent enumeració prevista a l'article 3 de la Llei 47/2015.

a) Treballadors per compte d'altri.

- Persones treballadores que exerceixen la seva activitat marítim-pesquera, fent la funció de tècnics o tripulants, a bord d'embarcacions, vaixells o plataformes següents:
 - Marina mercant.
 - Pesca marítima en qualsevol de les modalitats.
 - Trànsit interior de ports.
 - Esportives i d'oci.
 - Plataformes fixes o artefactes o instal·lacions susceptibles de fer operacions d'exploració o explotació de recursos marins, sobre el fons del mar, ancorats o recolzant-s'hi.

No es consideren d'aquesta categoria instal·lacions com els oleoductes, gasoductes, cables submarins, emissaris submarins i qualsevol tipus de canonades o instal·lacions de caràcter industrial o de sanejament.

b) Persones treballadores que exerceixen la seva activitat a bord d'embarcacions o vaixells de marina mercant o pesca marítima, enrolades com a personal d'investigació, observadors de pesca i personal de seguretat.

c) Persones treballadores dedicades a l'extracció de productes del mar.

d) Persones treballadores dedicades a l'aqüicultura desenvolupada a la zona marítima i marítim-terrestre, incloent-hi l'aqüicultura en sorra i en làmina d'aigua com bancs cultivats, parcs de cultiu, muscleres i gàbies.

Queden expressament excloses les persones treballadores per compte d'altri que presten serveis per a empreses dedicades a l'aqüicultura en la zona terrestre, com centres de cria, granges marítimes i centres d'investigació de cultius marítics. Així mateix, s'exclouen les persones treballadores que es dediquen a l'aqüicultura en aigua dolça.

e) Bussejadors extractors de recursos marins.

f) Bussejadors amb titulació professional en activitats industrials, incloent-hi l'activitat docent per a obtenir aquesta titulació.

Queden exclosos els bussejadors amb titulacions esportives-recreatives.

g) >Xarxaires.

h) Estibadors portuaris

Als efectes de l'enquadrament en aquest règim especial només es considera com a **estibadors portuaris**, amb independència de la naturalesa especial o comuna de la seva relació laboral, qui desenvolupi directament les activitats de càrrega, estiba, desestiba, descàrrega i transbordament de mercaderies, objecte de trànsit marítim, que permetin la seva transferència entre vaixells, o entre aquests i terra o altres mitjans de transport, que integren el servei portuari de manipulació de mercaderies relacionades a l'article 130 del text refós de la Llei de Ports de l'Estat i de la Marina Mercant, aprovat pel RDL 2/2011, de 5 de setembre, i independentment del caràcter estatal o autonòmic del port.

En tot cas, aquests estibadors portuaris han de desenvolupar les activitats assenyalades en el paràgraf anterior com a personal d'una empresa titular de la corresponent llicència del servei portuari de manipulació de mercaderies o d'autoprestació, així com de les entitats de posada a disposició de persones treballadores en aquestes empreses.

i) Pràctics de port

j) Persones treballadores que desenvolupin activitats de caràcter administratiu, tècnic i subaltern en empreses marítim-pesqueres i d'estiba portuària, així com en les entitats de posada a disposició de persones treballadores a empreses titulars de llicències del servei portuari de manipulació de mercaderies, sempre que desenvolupin la seva activitat exclusivament en l'àmbit portuari, independentment del caràcter estatal o autonòmic del port.

També queden incloses les persones treballadores que desenvolupen aquestes activitats al servei de les confraries de pescadors i les seves federacions, de les cooperatives del mar i de les organitzacions sindicals del sector marítim-pesquer i associacions d'armadors.

Als efectes de l'enquadrament en aquest règim especial de les persones treballadores d'empreses d'estiba portuària, l'empresa ha de ser titular de la corresponent llicència del servei portuari de manipulació de mercaderies o llicència d'autoprestació, independentment del caràcter estatal o autonòmic del port.

k) Qualsevol altre col·lectiu de persones treballadores que desenvolupin una activitat marítim-pesquera, la inclusió de les quals en aquest règim la determini el Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social.

Als efectes dels treballadors i els seus assimilats, es consideren **empresaris** (art. 10.4 del RD 84/1996):

- El navilier, armador o propietari d'embarcacions o d'instal·lacions marítimopesqueres.
- Les agrupacions portuàries d'interès econòmic.
- Les empreses prestadores del servei portuari bàsic de càrrega, estiba, desestiba, descàrrega i transbordament de mercaderies.
- Les corporacions de pràctics de ports o entitats que les substitueixin.
- Les cooperatives del mar, les confraries de pescadors i les seves federacions.
- Els treballadors autònoms respecte dels treballadors a càrrec seu.
- Les consignatàries de vaixells i agències d'embarcament marítim.

b) Treballadors per compte propi o autònoms (art. 4 de la Llei 47/2015).

Queden compresos en aquest règim com a treballadors per compte propi o autònoms qui faci de forma habitual, personal i directa, fora de l'àmbit de direcció i organització d'una altra persona i a títol lucratiu alguna de les següents activitats:

- Activitats marítimopesqueres, en què figurin com a treballadors o armadors en el rol de tècnics o tripulants, a bord dels tipus d'embarcacions o vaixells que es relacionen a continuació:
 - Marina mercant
 - Pesca marítima en qualsevol modalitat.
 - Trànsit interior de ports.
 - Esportives i d'oci.
- Aqüicultura desenvolupada en zona marítima o maritimoterrestre.
- Els mariscadors i percebers, recollidors d'algues i anàlegs.

- Bussejadors extractors de recursos marins.
- Bussejadors amb titulació professional en activitats industrials, incloent l'activitat docent per a obtenir aquesta titulació.

Queden exclosos els bussejadors amb titulacions esportives-recreatives.

- Xarxaires.
- Pràctics de port.

Tenen la consideració de familiars col laboradors de la persona treballadora per compte propi i, per tant, estan incloses com a persones treballadores per compte propi en el règim especial, el cònjuge i els parents per consanguinitat o afinitat fins al segon grau inclòs, de qualsevol de les persones treballadores per compte propi a les quals fa referència aquest article, que treballen amb elles en les explotacions habitualment, conviuen amb el cap de família i depenen econòmicament d'ell, excepte que es demostrï la seva condició d'assalariats.

No obstant això, per a ser considerat com a familiar col laborador en els grups segon i tercer de cotització a què fa referència l'article 10, és requisit imprescindible que faci una activitat idèntica a la del titular de l'explotació.

Cal tenir en compte en cas de divorci o separació legal la DA 26a de la LGSS.

c) Assimilats a treballadors per compte d'altri (art. 5 de la Llei 47/2015)

S'assimilen a persones treballadores per compte d'altri, amb exclusió de la protecció per desocupació i del Fons de Garantia Salarial, els consellers i administradors de societats mercantils capitalistes, sempre que no posseeixin el control d'aquestes en els termes establerts a l'apartat 1 de la DA 27a del Text refós de la Llei General de la Seguretat Social, quan l'exercici del càrrec comporti la realització de les funcions de direcció i gerència de la societat, i siguin retribuïts per això o per la seva condició de persones treballadores per compte d'aquesta.

Així mateix, s'assimilen a persones treballadores per compte d'altri els pràctics de port que, per fer la seva activitat de practicatge, es constitueixin en empreses titulars de llicència del servei portuari de practicatge en un port, amb excepció del dret a les prestacions per desocupació i Fons de Garantia Salarial, de les quals queden exclosos. Aquestes entitats tenen la consideració d'empresaris a l'efecte d'aquest règim especial respecte dels pràctics de port inclosos en aquestes entitats i de la resta del personal al seu servei.

d) Tasques marítimes per a empresaris no marítimes.

En el supòsit d'empresaris que no tinguin aquesta consideració de marítims, si ocupen treballadors en activitats que tenen aquest caràcter, hi han de quedar inclosos. En aquest cas es trobarien les empreses dedicades a activitats com la recerca oceanogràfica, la recollida de residus marítims, la construcció, etc.

Les empreses que no facin activitat maritimopesquera i contractin amb empreses de serveis personal que sí que duen a terme activitats incloses en el camp d'aplicació. En aquest últim supòsit, cal atènyer-se al treball efectivament realitzat.

e) Excepcions al principi de territorialitat (art. 6 de la Llei 47/2015).

Una altra qüestió és la del treball a bord de **vaixells de pavelló estranger**. És molt freqüent que treballadors del mar espanyols s'embarquin en vaixells de pavelló estranger, dependents o no d'empreses espanyoles i, davant aquesta situació, sorgeix la problemàtica de si aquests treballadors poden estar inclosos en la Seguretat Social espanyola a través del RETM. El fet que puguin o no estar enquadrats en aquest règim especial dependrà fonamentalment de l'estat el pavelló del qual enarbori el vaixell.

Cal partir de la premissa que un vaixell es considera territori de l'estat la bandera del qual enarbori i que la majoria dels estats, a l'hora d'aplicar la legislació de la Seguretat Social es basen en el principi de territorialitat, és a dir, s'hi aplica la legislació del lloc on s'exerceix l'activitat. D'aquesta manera, com que el lloc on s'exerceix l'activitat, el vaixell, és territori d'un altre estat, no hi seria aplicable la legislació espanyola i no es podrien enquadrar en el RETM.

No obstant això, hi ha una sèrie d'excepcions. En primer lloc, cal tenir en compte el supòsit que l'estat el pavelló del qual enarbori el vaixell sigui un **estat de l'espai econòmic europeu**. En aquest cas, si el treballador és espanyol, resideix a Espanya i hi ha un pagador o un representant de l'empresa a Espanya, independentment de l'estat comunitari el pavelló del qual enarbori el vaixell, estarà sotmès a la legislació espanyola i, per tant, enquadrat en el RETM.

Aquesta mateixa excepció, o molt similar, al principi de territorialitat es recull en molts **convenis bilaterals de Seguretat Social**. En aquest cas, si el vaixell en el qual exerceix l'activitat el treballador espanyol, resident a Espanya i amb pagador a Espanya, està abanderat en un estat amb el qual Espanya té subscrit un conveni bilateral de Seguretat Social que inclogui aquesta excepció, el treballador quedarà sotmès a la legislació espanyola.

En cas que el vaixell enarbori pavelló d'un estat amb el qual Espanya tingui subscrit un conveni de Seguretat Social que no inclogui l'excepció al principi de territorialitat, el treballador estarà sotmès a la legislació de l'altre estat, encara que les cotitzacions que corresponguin a aquests períodes es puguin totalitzar posteriorment a l'hora d'accedir a una prestació.

Però el supòsit més freqüent és el de treball en un vaixell amb el qual Espanya no té subscrit cap conveni ni cap instrument internacional de Seguretat Social, és a dir, el supòsit de les comunament anomenades *banderes de conveniència*. S'entén per vaixells de bandera de conveniència els que estan abanderats en estats que són considerats com a paradisos fiscals i amb els quals Espanya no té subscrit cap conveni bilateral o multilateral en matèria de Seguretat Social.

Els treballadors enrolats en aquests vaixells, d'acord amb el principi de territorialitat, quedaran sotmesos a la legislació sobre Seguretat Social existent al país d'abanderament del vaixell. Ara bé, pot ser que els treballadors subscriguin un conveni especial amb la Seguretat Social espanyola, concretament el conveni especial a favor d'emigrants (RD 996/1986, de 25 d'abril).

No obstant això, la legislació espanyola preveu dos supòsits en els quals els treballadors espanyols a bord de vaixells de bandera de conveniència podrien quedar inclosos, de forma obligatòria, en la Seguretat Social espanyola.

- Vaixells de **segon registre o registre especial de vaixells i empreses navilieres de Canàries** (DA 15a de la Llei 27/1992, de 24 de novembre).
- **Societats mixtes i empreses radicades** del Reglament (CE) 2792/1999, l'article 2.1 del RD 601/1999, de 16 d'abril, i l'article 20 del RD 3448/2000, de 22 de desembre.

Fora d'aquests supòsits de cobertura obligatòria per la legislació espanyola de Seguretat Social, els treballadors que exerceixen la seva activitat a bord de vaixells de bandera de conveniència només poden quedar inclosos a la Seguretat Social espanyola de forma voluntària mitjançant la subscripció d'un **conveni especial**. Aquest conveni especial pot tenir dues modalitats:

- Conveni especial d'emigrants i fills d'emigrants (RD 996/1986).
- Conveni especial ordinari.

2.2.2. Actes d'enquadrament (art. 47 de la llei 47/2015)

En matèria d'inscripció d'empreses i afiliació de persones treballadores cal atendre el que es disposa amb caràcter general a la nova LGSS i a la seva normativa de desenvolupament, amb les particularitats següents.

Les embarcacions, plataformes fixes, artefactes i instal·lacions marines en les quals les persones treballadores incloses en el camp d'aplicació d'aquest règim especial desenvolupin les seves activitats marítimes-pesqueres han d'inscriure's al Registre d'Embarcacions que portarà a terme l'entitat gestora.

Per a inscriure's al Registre d'Embarcacions és requisit necessari la justificació d'haver estat inscrita i identificada l'embarcació en el corresponent registre, ordinari o especial, de Vaixells de titularitat del Ministeri de Foment.

S'han d'inscriure, així mateix, en el registre d'embarcacions els vaixells estrangers en els quals, en virtut del que disposa l'article 6, prestin el seus serveis persones treballadores que han de quedar incloses en el camp d'aplicació d'aquest règim especial.

En el mateix acte de la inscripció, els treballadors per compte propi i els armadors estan obligats a concertar amb l'ISM o amb una mútua la protecció de les contingències d'accidents de treball i malalties professionals pel que fa a si mateixos, i a més com a empresaris dels treballadors per compte d'altri que ocupin (art. 48.4 del RD 84/1996).

L'embarcació es considera una empresa als efectes d'inscripció, altes i baixes i cotització, la qual cosa permet un control de la recaptació i el grup de cotització, en dependre en gran manera del tonatge del vaixell i de l'aplicació de coeficients reductors de cotització i als efectes de la jubilació. Es lliura a l'empresari un document d'inscripció per cada embarcació o instal·lació. El número d'inscripció és únic per a cada empresari dins de cada província, i als efectes d'identificació s'assigna un número a cada embarcació. Aquest número d'inscripció s'ha d'anotar en el **rol o llicència de l'embarcació**, com a requisit imprescindible per a poder ser despatxada per les autoritats de la Marina (art. 48.1.1r. del RD 84/1996) i autoritzar la sortida al mar de l'embarcació. El canvi d'embarcació, encara que depengui de la mateixa empresa, obliga a tramitar les baixes i altes corresponents.

Així mateix s'assigna a cada embarcació un **codi de compte de cotització** propi, del qual es pren nota en el **Registre d'Empresaris** (art. 48.1 del RD 84/1996). Aquest codi identifica cada embarcació i s'ha d'anotar en el seu rol o llicència. Si hi ha armadors assimilats a treballadors per compte d'altri i treballadors per compte d'altri s'assignen diversos codis de compte.

Els actes d'enquadrament s'han de dur a terme per mitjà de l'ISM per la TGSS (art. 48.3 del RD 84/1996).

La formalització de l'afiliació, les altes, les baixes i les variacions de dades de treballadors presenta la peculiaritat que, quan es tracti de personal a bord d'embarcacions que navegui o pesqui en zones allunyades del lloc en què es-

tigui inscrita l'empresa, el termini per a la formalització d'aquests actes és de sis dies naturals, que comencen a comptar de l'arribada del vaixell al port de la província d'inscripció (art. 48.2 del RD 84/1996).

El treballador per compte propi titular de l'explotació ha de respondre dels actes d'enquadrament en els termes que hem vist més amunt en el RETA (art. 40.2. del RD 84/19986).

Els treballadors per compte propi poden optar per protegir les contingències professionals amb l'entitat gestora o amb una mútua col laboradora amb la Seguretat Social. Els treballadors inclosos en el grup tercer de cotització han de formalitzar la protecció de les contingències comunes amb l'entitat gestora de la Seguretat Social (art. 83.1.b de la LGSS) i tenen l'obligació de cotitzar per la contingència de formació professional (art.7 de la llei 47/2015).

2.2.3. Cotització

Regles generals

En aquest règim especial el naixement, la durada i l'extinció de l'obligació de cotitzar, les operacions de liquidació d'aquesta, el període, la forma, el lloc i el termini de presentació, així com la comprovació i el control, es regeixen per allò que es disposa amb caràcter general a la LGSS i en la seva normativa de desenvolupament, que estableix peculiaritats d'aquest règim especial.

La cotització per a totes les contingències i situacions protegides s'efectua prenent com a base les remuneracions efectivament percebudes, computades segons les regles establertes per a la cotització del Règim General de la Seguretat Social i amb subjecció als límits absoluts, mínim i màxim, i als relatius de les bases mínimes i màximes aplicables a cada grup de categories professionals, en els termes establerts per la normativa reguladora, sense més particularitats que les següents.

Grups de cotització

Les persones treballadores compreses en aquest Règim Especial de la Seguretat Social es classifiquen, a l'efecte de cotització, en tres grups (art. 10 Llei 47/2015):

a) En el primer grup s'hi inclouen:

- Les persones treballadores per compte d'altri o assimilades retribuïdes a salari que facin algun de les activitats enumerades en l'article 3.

- Les persones treballadores per compte propi que facin alguna de les activitats enumerades en l'article 4, excepte que sigui procedent la seva inclusió en un altre grup.
- Les persones treballadores per compte d'altri o assimilades i les persones treballadores per compte propi i armadors, retribuïts a la part que exerceixen la seva activitat pesquera a bord d'embarcacions de més de 150 tones de registre brut (TRB).

b) En el segon grup, que se subdivideix al seu torn en dos, s'hi inclouen:

- Grup segon A. Les persones treballadores per compte d'altri i per compte propi o armadors, retribuïts a la part, que exerceixen la seva activitat pesquera a bord d'embarcacions compreses entre 50,01 i 150 TRB, enrolats com a tècnics o tripulants.
- Grup segon B. Les persones treballadores per compte d'altri i per compte propi o armadors, retribuïts a la part, que exerceixen la seva activitat pesquera a bord d'embarcacions compreses entre 10,01 i 50 TRB, enrolats com a tècnics o tripulants.

c) En el tercer grup s'hi inclouen:

- Les persones treballadores per compte d'altri retribuïdes a la part, que exerceixen la seva activitat pesquera a bord d'embarcacions que no excedeixen de TRB, enrolades com a tècnics o tripulants.
- Les persones treballadores per compte propi, com mariscadors, percebers, recollidors d'algues i anàlegs, bussejadors extractors de recursos marins, xarxaires i armadors, que exerceixen la seva activitat pesquera a bord d'embarcacions de fins a 10 TRB enrolats com a tècnics o tripulants.

Per ser inclòs en el grup segon o tercer com a persona treballadora per compte propi, els ingressos obtinguts de les activitats han de constituir el seu mitjà fonamental de vida, encara que, amb caràcter ocasional o permanent, facin altres feines no específicament marítimes-pesqueres determinants o no de la seva inclusió en qualsevol altre règim de la Seguretat Social.

El sistema de retribució adoptat, a salari o a la part, vincularà per igual a tots els membres de la tripulació, inclòs l'armador.

Per a determinar les bases de cotització per a totes les contingències i situacions protegides per aquest règim especial, pel que fa a les persones treballadores incloses en els grups segon i tercer, es consideren retribucions efectivament percebudes les que es determinen anualment per l'Ordre del Ministeri

d'Ocupació i Seguretat Social, a proposta de l'ISM, un cop escoltades les organitzacions sindicals i empresarials representatives, les confraries de pescadors i les organitzacions de productors pesquers.

Aquesta determinació s'efectua per províncies, modalitats de pesca i categories professionals sobre la base dels valors mitjans de les remuneracions percebudes durant l'any precedent i pel procediment que estableixi el Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social.

Les bases de cotització determinades conforme a allò que disposa l'apartat anterior són úniques. No obstant això, aquestes bases no poden ser inferior a les bases mínimes establertes en cada exercici per a les diverses categories professionals en el Règim General de la Seguretat Social.

En tot cas, per a determinar les bases de cotització per contingències comunes respecte les empreses i persones treballadores incloses en els grups segon i tercer, a les quantitats resultants conforme les normes establertes en els paràgrafs precedent del present article, s'apliquen els coeficients correctors establerts a l'article 11.

Coeficients correctors

Es pot aplicar a les empreses i persones treballadores que resultin incloses en els grups segon i tercer de l'apartat 1 de l'article anterior, a l'efecte de cotització, els coeficients correctors següents (art. 11 de la Llei 47/2015):

- a) Al grup segon de cotització, se li apliquen uns coeficients correctors de dos terços i d'un mig, segons que es trobin inclosos en el grup segon A o segon B.
- b) Al grup tercer de cotització, se li aplica un coeficient corrector d'un terç.

Els coeficients correctores s'apliquen a la base de cotització per contingències comunes, desocupació i cessament d'activitat.

Les bases reguladores de les prestacions econòmiques que es causin per persones treballadores incloses en els grups segon i tercer es calculen sobre la totalitat de la base de cotització, sense que s'apliquin els coeficients correctors.

Al grup primer de cotització no se li apliquen els coeficients correctors de la cotització.

L'aplicació dels coeficients correctors és incompatible amb qualsevol altra reducció o bonificació en la cotització, excepte que expressament es disposi el contrari.

Els empresaris del Règim Especial de la Seguretat Social dels Treballadors del Mai han de comunicar a la Tresoreria General de la Seguretat Social a cada període de liquidació, l'import dels conceptes retributius abonats a les seves persones treballadores, amb independència de la seva inclusió o no a la base de cotització a la Seguretat Social i encara que resultin d'aplicació bases úniques.

Pel que fa als treballadors per compte propi del grup primer, la cotització per a totes les contingències i situacions protegides es regeix pel que es disposa en la normativa reguladora del RETA, tenint en compte l'obligatorietat de la cobertura de les contingències professionals. En aquest cas, el tipus de cotització per contingències comunes dels treballadors per compte propi és del 29,30% en quedar acoïllits de forma obligatòria a la protecció per contingències professionals.

En el **registre especial de les Canàries** els vaixells gaudeixen d'una bonificació d'un 90% en la cotització. Afecta empreses inscrites en el registre especial o no inscrites, però que realitzen serveis regulars entre les Illes Canàries i entre aquestes i el territori nacional (art. 73 de la Llei 19/1994).

Es preveuen, com a mesures de foment de l'ocupació, **bonificacions en la cotització per a emprenedors**. Vegi's el que s'ha dit anteriorment sobre el RETA.

L'article 115.7 de la llei 48/2015 (LPE per al 2016) sobre cotització reproduïx el que estableix la Llei 47/2015.

Recaptació (article 12 de la Llei 47/2015)

En aquest règim especial la gestió recaptatòria es regeix pel que disposa, amb caràcter general, la LGSS i la seva normativa de desenvolupament.

L'ISM col·laborarà amb la Tresoreria General de la Seguretat Social en l'exercici de la funció recaptatòria.

2.2.4. Acció protectora

Cobreix les contingències i les prestacions que es determinen en la llei 47/2015 (art. 13). Presenta com a especialitats el següent:

a) Assistència sanitària en els casos de maternitat, malaltia comuna o professional i d'accidents, siguin de treball o no, **tant en territori nacional** com a bord i/o a l'estranger.

b) Recuperació professional, la procedència de la qual s'aprecii en qualsevol dels casos que s'esmenten en l'apartat anterior.

c) Prestacions assistencials i serveis socials en atenció a contingències i situacions especials derivades del treball al mar.

d) Les prestacions per serveis socials que poden establir-se en matèria de formació i rehabilitació de persones amb discapacitat i d'assistència a les persones grans, així com en aquelles altres matèries en què es consideri convenient.

e) Igualment, i com a complement de les prestacions compreses a l'apartat anterior, poden atorgar-se els beneficis de l'assistència social.

Les contingències protegides en aquesta llei es defineixen de la següent manera:

- Segons el que s'estableix en el Règim General de la Seguretat Social en relació amb les persones treballadores per compte d'altri.
- Segons el que s'estableix en el RETA en relació amb les persones treballadores per compte propi.

I això afecta tant les contingències comunes com les professionals.

2.2.5. Prestacions

En el cas dels treballadors per compte propi, per al reconeixement de les corresponents prestacions econòmiques de la Seguretat Social és necessari que el causant es trobi al corrent en el pagament de les cotitzacions de la Seguretat Social, i hi és aplicable el mecanisme d'“invitació al pagament” que preveu l'article 28.2 del Decret 2520/1970 (art. 47 de la LGSS).

Assistència sanitària

La prestació per assistència sanitària presenta algunes especialitats. Les persones treballadores o assimilades compreses en aquest règim especial, ja es trobin embarcades, a l'estranger o dins del territori nacional, tenen dret, en tot cas, a l'assistència sanitària, que serà prestada per l'ISM.

a) Quan es trobin a bord i/o a l'estranger, utilitzant els seus propis mitjans com el centre radiomèdic, els vaixells sanitaris, els centres assistencials a l'estranger i d'altres que puguin implantar-se o acordant l'evacuació i repatriació de persones treballadores malaltes o accidentades, sense perjudici de les obligacions que competeixen els empresaris d'acord amb la legislació vigent.

Quan l'ISM no disposi de recursos sanitaris en el port estranger en què sigui atès el malalt o l'accidentat, aquesta assistència sanitària anirà a càrrec de l'empresa pel compte de la qual treballi i, posteriorment, l'entitat gestora reintegrarà a les empreses inscrites en aquest règim especial l'import de les despeses que els ocasioni aquesta assistència, sigui quina sigui la contingència

determinant de la mateix, sempre que aquestes empreses tinguin coberta la contingència amb la mateixa entitat, d'acord amb les condicions, conceptes i quantitats que s'estableixin reglamentàriament.

b) Dins del territori nacional, a les ciutats de Ceuta i Melilla i en aquells territoris en els quals aquestes funcions no s'hagin traspassat a la comunitat autònoma corresponent, incloent l'assistència hospitalària, serveis d'especialitats i urgències.

L'article 22 de la llei 47/2015 preveu el dret a la prestació de recuperació professional, la procedència de la qual s'apreciï en qualsevol dels casos que s'esmenten en l'article anterior, en els termes i condicions que es reguli reglamentàriament.

Incapacitat temporal

Presenta l'especialitat que per a les persones treballadores per compte d'altri incloses en els grups segon i tercer als quals fa referència l'article 10, l'abonament de la prestació s'efectua en la modalitat de pagament directe per l'entitat gestora o la mútua col·laboradora amb la Seguretat Social, i es manté l'obligació de cotitzar en la mesura que no s'extingeixi la relació laboral (art. 23.2 de la llei 47/2015).

La DA 1a de la LGSS estableix la competència de l'ISM quant a l'IT en el règim especial del mar.

Risc durant l'embaràs i durant la lactància

Als efectes d'aquesta prestació no es considera una situació protegida la derivada de riscos o patologies que puguin influir negativament en la salut de la treballadora o en la del fetus, quan no estigui relacionada amb agents, procediments o condicions de treball de l'activitat exercida i que és determinant per a la seva inclusió en el camp d'aplicació d'aquest règim especial (art. 26.4 i 27.4 de la llei 47/2015).

No és procedent el reconeixement del dret a la prestació d'incapacitat permanent derivada de contingències comunes quan el beneficiari, en la data del fet causant, assoleixi l'edat per accedir a la jubilació ordinària amb o sense l'aplicació de coeficients reductors (art- 29.3 de la llei 47/2015).

Els coeficients reductors de l'edat de jubilació no són aplicables a la prestació per incapacitat permanent als efectes de l'increment del 20% pel fet de ser més gran de cinquanta-cinc anys d'edat (STS de 12 de març de 2002, rec. 2825/2001).

Les pensions derivades d'accident de treball, les gestiona i les resol l'ISM, però, una vegada resoltes, s'envien a l'INSS per al seu pagament i, si escau, per a la capitalització a càrrec de les mútues.

Jubilació

1) Edat ordinària

L'edat de jubilació s'assoleix en complir l'edat ordinària amb les possibilitats de variació següents (art. 30 de la llei 47/2015):

L'edat mínima es pot rebaixada mitjançant l'aplicació de coeficients reductors en aquelles activitats professionals de naturalesa excepcionalment penosa, tòxica, perillosa o insalubre en què s'acusin elevats índexs de morbiditat o sinistralitat, i en aquelles altres la realització de les quals impliqui una separació familiar i un allunyament de la llar continuus.

Els coeficients reductors s'apliquen al temps efectivament realitzat en cada una de les activitats.

Així mateix, s'entenen inclosos dins del temps efectivament realitzat els **períodes de desembarcament** a causa de malaltia o accident, així com vacances, permisos o altres llicències retribuïdes que procedeixin de conformitat amb allò establert en la legislació laboral aplicable.

- Els coeficients reductors esmentats són els que estableix el RD 1311/2007, de 5 d'octubre, pel qual s'estableixen nous criteris per determinar la pensió de jubilació del REMAR.

Qualsevol modificació, supressió o aplicació de nous coeficients reductors de l'edat de jubilació s'ha d'ajustar al procediment establert en el RD 1698/2011, de 18 de novembre, pel qual es regula el règim jurídic i el procediment general per establir coeficients reductors i anticipar l'edat de jubilació en el sistema de la Seguretat Social.

- El període de temps en què resulti rebaixada l'edat de jubilació de la persona treballadora per l'aplicació dels coeficients reductors als quals es refereix l'apartat anterior **no podrà ser superior a deu anys** i es computa com a cotitzat a l'efecte exclusiu de determinar el percentatge aplicable per calcular l'import de la pensió, sense que en cap cas aquest percentatge pugui ser superior a aquell que s'hauria aplicat en cas d'haver continuat treballant fins a l'edat ordinària de jubilació que en cada cas li hagués correspost a la persona treballadora.

No procedeix l'aplicació dels coeficients reductors d'edat, quan s'accedeixi a la pensió de jubilació des de la situació de no alta.

Es preveu un **topall màxim d'anticipació de l'edat** per l'aplicació de coeficients reductors, és a dir, no és possible la jubilació amb anterioritat en **més de deu anys**, quan la normativa comuna ho fixa en els 52 anys (art. 206.3 LGSS). Aquesta normativa, que a més no és aplicable a aquest règim especial segons la DT 2a de la Llei 40/2007. Tot i que la LGSS (DA 1a) diu que s'apliquen els articles 205 i següents, sembla contradictori amb el que estableix l'article 30 de la Llei 47/2015, per la qual cosa, en ser posterior la nova LGSS podria entendre's que hauria derogat en aquest punt la llei 47/2015, excepte que s'entengui vigent com a llei especial.

Els coeficients actualment vigents previstos en el RD 1311/2007.

"Els coeficients són els següents:

1) Marina mercant. Treballs a bord dels tipus d'embarcacions següents:

a. Petrolers, de càrrega de gas, de càrrega química, vaixells d'aprovisionament i vaixells de l'Institut Social de la Marina: 0,40.

b. Vaixells de càrrega, remolcadors d'altura, plataformes petrolíferes i de gas, vaixells de recerca oceanogràfica i pesquera, embarcacions i vaixells de salvament i lluita contra la contaminació: 0,35.

c. Vaixells mixtos de càrrega i passatge: 0,30.

d. Vaixells de passatge de més de 1.500 d'arqueig brut (GT) i embarcacions de trànsit interior de ports, excepte embarcacions menors de passatge de trànsit interior de ports: 0,25.

e. Vaixells de passatge de fins a 1.500 d'arqueig brut (GT) i embarcacions menors de passatge de trànsit interior de ports: 0,20.

2) Pesca. Treballs de qualsevol naturalesa a bord dels següents tipus d'embarcacions:

a. Congeladors, bacallaners i parelles de bacallaners, baleners: 0,40.

b. Arrossegadors de més de 250 tones de registre brut (TRB): 0,35.

c. Embarcacions pesqueres de més 150 tones de registre brut (TRB), no incloses en els grups anteriors: 0,30.

d. Embarcacions pesqueres de més de 10 i fins a 150 tones de registre brut (TRB), no incloses en els grups anteriors: 0,25.

e. Embarcacions pesqueres de fins a 10 tones de registre brut (TRB): 0,15.

3) Estibadors portuaris. Treballs corresponents a les activitats que integren el servei portuari bàsic de càrrega, estiba, desestiba, descàrrega i transbordament de mercaderies: 0,30.

4) Mariscadors, *percebeiros* i recollidors d'algues. Treballs corresponents a les activitats de marisqueig, recollida de percebes i recollida d'algues: 0,10."

Així, per exemple, un treballador que hagi treballat deu anys a la marina mercant en vaixells mixtos de càrrega i passatge, i uns altres deu com a *percebeiro* tindria dret a jubilar-se amb una antelació de:

- Deu anys a la marina mercant per 0,30: tres anys
- Deu anys com a *percebeiro* per 0,10: un any

Després, l'edat ordinària de jubilació serà de seixanta-cinc anys i un mes menys quatre anys, seixanta-un i un mes.

Només donen dret a l'aplicació dels coeficients reductors els **períodes de vida laboral** que impliquin un **treball efectiu** en cadascuna de les activitats objecte d'aquests. Es consideren inclosos en aquests períodes de vida laboral els **períodes de desembarcament a causa d'una malaltia o un accident**, i les **vacances** i els **permisos o altres llicències retribuïdes** que siguin procedents de conformitat amb el que estableix la legislació laboral aplicable (art. 2.1 del RD 1.311/2007).

El còmput de les bonificacions s'efectua totalitzant per a cada treballador els períodes de la vida laboral que donen dret a l'aplicació de coeficients reductors d'edat, agrupats per activitats del mateix coeficient.

Finalment, el període de temps en què resulti rebaixada l'edat de jubilació del treballador, de conformitat amb el que preveu aquest procediment reductor de l'edat de jubilació, es computa com a cotitzat exclusivament a l'efecte de determinar el percentatge aplicable per a calcular l'import de la pensió.

A aquesta edat ordinària pròpia de jubilació no és possible aplicar la regla de l'article 210.3 de la LGSS a la jubilació anticipada. Tampoc es pren per aplicar els incentius d'endarreriment en l'edat de jubilació que és cronològica, no la derivada dels coeficients reductors.

2) Jubilació anticipada de dret transitori (DT 1a de la llei 47/2015)

Aplicació de legislacions anteriors per causar dret a pensió de jubilació.

- Als cinquanta-cinc anys, els treballadors afiliats al Mont de Pietat Marítim Nacional abans de l'1 d'agost de 1970. S'hi inclouen els treballadors que van cotitzar en la Mutualitat Nacional de Previsió Social dels Pescadors de Litoral que s'havia integrat en el Mont de Pietat Marítim Nacional l'any 1966.
- Als seixanta anys, els treballadors que van pertànyer a les caixes de previsió dels estibadores portuaris.
- Als seixanta anys, els treballadors per compte propi que van cotitzar en el grup ordinari mínim millorat.

En aquest cas, el percentatge de la pensió que en el nou règim els correspongui, d'acord amb els seus períodes de cotització, experimenta una **disminució de set centèsimes per cada any** que falti per assolir l'edat de jubilació. Les fraccions de temps inferiors a l'any seran prorratejades per dotzenes parts.

A efectes del càlcul d'aquest percentatge de la pensió, s'han de ponderar, en el seu cas, els coeficients reductors de l'edat per causar pensió de jubilació, als quals es refereix l'article 30 de la present llei.

Si per aplicar allò que es disposa en l'article 1 de la disposició transitòria present resulti, en algun cas, un percentatge inferior a aquell que hagués correspost d'acord amb els estatuts i altres normes vigents abans de l'entrada en vigor d'aquest règim especial, s'aplicarà aquest últim percentatge.

Tampoc aquí s'aplica l'article 210.3 de la LGSS, això és, quan per determinar la quantia d'una pensió de jubilació s'haguessin d'aplicar coeficients reductors per edat en el moment del fet causant i superi la pensió una vegada s'hagin aplicats el topall màxim, i llavors s'aplica un 0,50% per cada trimestre o fracció de trimestre d'anticipació.

3) Desocupació i cessament d'activitat

Les prestacions per desocupació es concedeixen a les persones **treballadores per compte d'altri** d'aquest règim especial en els termes i condicions i amb els mateixos requisits que en el règim general, **sense perjudici de les disposicions específiques que puguin aprovar-se en motiu de les peculiaritats del treball al mar (art. 34 de la llei 47/2015)**.

Els treballadors per compte d'altri inclosos en el RETM gaudeixen de les prestacions del sistema específic de **protecció per cessament d'activitat**, en els termes que preveuen la LGSS, i el RD 1541/2011, de 31 d'octubre, que la desplega, i amb aplicació de les peculiaritats establertes per a aquest règim especial en matèria de cotització, jubilació o gestió.

Quant a això, els armadors d'embarcacions que, independentment de la seva condició d'empresaris d'aquesta embarcació, presten servei a bord d'aquesta com la resta de la tripulació, enrolats com un tripulant més i percebent una part de l'import menor, si la retribució és a la part, o un salari, com la resta dels tripulants, queden inclosos dins de la protecció per cessament d'activitat (DA 6a. del RD 1541/2011, de 31 d'octubre).

En cap cas es pot aplicar el còmput recíproc de cotitzacions per cessament d'activitat entre règims, així com el còmput recíproc de cotitzacions per cessament d'activitat i per desocupació (art. 19.2 de la llei 47/2015).

Aquesta prestació presenta, en relació amb el RETA, les especialitats que es deriven de **les especificitats pròpies del treball marítim-pesquer que requereixi l'aplicació de criteris específics**.

La sol·licitud i la gestió de la prestació per cessament d'activitat li correspon a la mútua col·laboradora amb la Seguretat Social o a l'ISM, en funció de amb qui es tingui concertada la cobertura de les contingències professionals.

La base reguladora es calcula sobre la totalitat de la base de cotització per aquesta contingència, sense l'aplicació de coeficients correctors de cotització (art. 34.3 de la Llei 47/2015 i 339.1 de la LGSS).

Els períodes de veda obligatòria aprovats per l'autoritat competent no es tenen en compte per al còmput de dotze mesos continuats i immediatament anteriors a la situació legal de cessament d'activitat, sempre que en aquests períodes de veda no s'hagi percebut la prestació per cessament d'activitat (art. 34.4 de la llei 47/2015 i art. 338.4.e i 339.1 de la LGSS).

La prestació s'extingeix pel compliment de l'edat de jubilació teòrica, excepte quan no es reuneixin els requisits per accedir a la pensió de jubilació contributiva. En aquest supòsit la prestació per cessament d'activitat s'extingirà quan el treballador autònom compleixi amb la resta de requisits per accedir a aquesta pensió o bé quan s'esgoti el termini de durada de la protecció (art. 341.1.d LGSS).

- **Prestacions assistencials**

En l'article 35 de la llei 47/2015 es preveuen els següents serveis socials i assistència social:

- Els serveis prestats en les instal·lacions de benestar social en port, és a dir, els serveis d'hostatgeria, així com les següents prestacions assistencials en atenció a contingències i situacions especials del treball del mar com a conseqüència de naufragi o accident de mar:
 - Per pèrdua d'equipatge individual.
 - Per mort a bord o desaparició.
 - Per trasllat de cadàver.
- Els beneficis de les hostatgeries els ha de prestar l'ISM a les ciutats de Ceuta i Melilla i en aquells territoris en què les funcions en matèria de serveis socials no s'hagin traspassat a la comunitat autònoma corresponent.

2.3. El règim especial de la mineria del carbó (REMC)

Es regula mitjançant el Decret 298/1973, de 8 de febrer; l'article 20 del RD 3255/1983, de 21 de desembre, i l'Ordre de 3 d'abril de 1973.

La DA 1a de la LGSS preveu els preceptes de la LGSS aplicables a aquest règim especial:

1. Al règim especial de la Seguretat Social per a **la Minería del Carbó** li és d'aplicació el que es preveu en els articles 151, 152, 153, 161.4, els capítols VI, VII VIII, IX i X del títol II, els articles 194 (apartats 2 i 3), 195 (excepte l'apartat

2), 197, 200, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 213, 214, 215, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226 (apartats 4 i 5), 227, (apartat 1, segon paràgraf), 229, 231, 232, 233, 234, i capítols XV i XVII del títol II.

També és d'aplicació en aquest règim allò previst a l'últim paràgraf de l'apartat 2 i a l'apartat 4 de l'article 196. A efectes de determinar l'import mínim de la pensió i del càlcul del complement a què fan referència, respectivament, aquests apartats, es pren en consideració com a base mínima de cotització la vigent en cada moment en el règim general, sigui quin sigui el règim d'acord amb les normes del qual es reconeixin les pensions d'incapacitat permanent total i de gran invalidesa.

2.3.1. Àmbit subjectiu

Estan inclosos en el camp d'aplicació del REMC:

- Els treballadors per compte d'altri que prestin els serveis en empreses dedicades a l'extracció de carbó en les activitats incloses en els convenis col·lectius del sector o en sectors laborals incorporats en alguna de les mutualitats laborals del carbó.
- Els qui treballin per compte d'altri en els càrrecs directius de les empreses d'aquest sector.

N'estan expressament exclosos els qui ocupin purament i simplement càrrecs de consellers en les empreses que adoptin forma jurídica de societat.

2.3.2. Actes d'enquadrament

En matèria d'inscripció d'empreses, afiliació, altes i baixes de treballadors, hi són aplicables les normes del RGSS, amb les peculiaritats que estableix l'article 50 del RD 84/1996.

2.3.3. Cotització

Per a la cotització per contingències comunes, les empreses determinen la base de cotització totalitzant les retribucions obtingudes pels treballadors i l'import dels salaris normalitzats es divideix per la suma dels dies a què corresponen aquests salaris i, una vegada calculades, les **bases s'han de normalitzar**, segons la zona minera de què es tracti.

Sobre la diferència entre la base normalitzada i la base màxima de la categoria professional del treballador, quan aquella sigui superior, s'hi aplica un coeficient reductor. Vegi's l'article 115.8 de la LPE per al 2016 (lleï 48/2015).

2.3.4. Acció protectora

Presenta especialitats en les prestacions d'incapacitat permanent i en l'edat de jubilació.

El càlcul de la **base reguladora** de les prestacions derivades de contingències comunes es fa sobre les **bases normalitzades** anualment per cada categoria professional. S'aplica el règim d'integració de llacunes del règim general de l'article 197.4 de la LGSS (DA 1a de la LGSS).

Per a la **silicosi** la base reguladora de la incapacitat absoluta està formada per la mitjana obtinguda pels treballadors de la seva mateixa categoria professional en un centre de treball igual o similar l'any immediatament anterior al diagnòstic de la malaltia professional i això encara que l'incapacitat hagi estat cessant o jubilat abans (STS de 14 de juny de 1993, Ar. 4671).

2.3.5. Prestacions

La **base reguladora** de les pensions i altres prestacions econòmiques la quantia de les quals es calculi en relació amb aquella es determina en funció de les bases per les quals s'hagi efectuat la cotització corresponent al treballador per a la contingència o situació de què es tracti, amb aplicació del que el RGSS determina per a aquesta matèria, amb les peculiaritats que preveuen els articles 12 del Decret 298/1973 i de l'Ordre de 3 d'abril de 1973.

Incapacitat permanent

Es considera com a contingència determinant de la incapacitat permanent la que es consideri com a més important a efectes de la seva qualificació.

En el supòsit de pensionistes d'incapacitat permanent total per a la professió habitual, s'ha de tenir en compte l'edat que tenen, incrementada amb les bonificacions previstes per a la jubilació a aquests efectes (art. 8.2 del Decret 298/1973 i STS 30 d'abril de 1993, rec. 2713/1992).

El dret a la incapacitat permanent absoluta o gran invalidesa és aplicable tant si són declarats en incapacitat permanent abans de complir l'edat de jubilació com si ho són després de complir-la.

A més, es consideren, en cas d'accident de treball o malaltia professional, que s'han causat en aquest règim especial encara que la pensió d'incapacitat permanent no s'hagi causat mentre s'estava en alta en el règim especial, sinó en un altre.

En cas de malaltia professional, es consideren incapacitats permanents en els graus d'incapacitat absoluta i gran invalidesa pel fet d'haver ocupat llocs de treball que ofereixin riscos de la malaltia de què es tracti, sempre que l'últim

d'aquests llocs hagi comportat, en el seu moment, la inclusió de l'interessat en el camp d'aplicació del REMC (art. 20.4 de l'Ordre de 3 d'abril de 1973). Es considera que s'ha causat el dret en el REMC encara que la pensió per incapacitat permanent no s'hagi causat mentre s'estava en alta en el règim especial, sinó en un altre.

Són procedents la **declaració i revisió, encara que hagi complert l'edat de jubilació, o sigui pensionista d'un altre règim**, fins i tot cal reconèixer el grau de qualificació en aquests casos. L'increment del 20% de la IP qualificada es reconeix fins i tot encara que ja hagi complert l'edat de jubilació.

És compatible la IP total de la mineria del carbó amb una IP total en un altre règim de la Seguretat Social generada amb noves cotitzacions.

En cas d'IP total i treball posterior en aquest règim especial, **se sumen pensió més treball** per a la base reguladora (art. 18 de l'Ordre de 1973), si és més beneficiós per al treballador, tret que per revisió la causi en un altre règim.

En incapacitat permanent total, si hi va haver treball posterior en el mateix règim, cal optar per això (**augmentar**) o per **sumar dues pensions com si fos pluriactivitat** (la recalculada i la del treball com una altra activitat). Si no hi va haver treball, es pot donar la ficció que es va subscriure un **conveni especial**, però **no es va cotitzar, i es dedueixen les quotes de la nova pensió**, mantenint en tot cas l'import de l'anterior.

El recàlcul implica, doncs, deduir de la pensió la cotització teòrica que s'hauria d'haver produït o la real, si es va continuar treballant i s'opta per aquesta fórmula. Si la nova pensió obtinguda des d'IP comporta una renúncia, s'aplica amb efecte retroactiu la jubilació a la data d'IP.

Jubilació

Presenta dues especialitats.

1) **Una edat ordinària de jubilació pròpia per l'aplicació de coeficients reductors.** L'edat mínima ordinària de jubilació es pot rebaixar en un període equivalent al que resulti d'aplicar al **període de temps efectivament treballat** en cadascuna de les categories i especialitats professionals de la mineria del carbó el coeficient reductor que correspongui. S'estableixen en els articles 9.1 del Decret 298/1973 i 21.1 de l'Ordre de 3 d'abril de 1973.

Opera també per a la resta de miners de l'Estatut del Miner (art. 206 LGSS i RD 2366/1984, de 26 de desembre, i STS de 19 de juny de 1991 Ar. 5156 i 19 de novembre de 1996).

L'annex al RD distingeix treballs a l'interior i a l'exterior de les mines i el procediment a seguir per al reconeixement dels coeficients en el segon cas (STS de 7 de febrer de 1996 Ar.4369 i 20 de febrer de 1997).

Per al còmput del temps efectivament treballat es descompten totes les faltes a la feina, sense altres excepcions que les que tinguin per motiu la **baixa mèdica per malaltia comuna o professional i accident, sigui o no de treball, o les autoritzades reglamentàriament, amb dret a retribució.**

El període de temps en què resulti rebaixada l'edat de jubilació del treballador es computa com a cotitzat exclusivament a l'efecte de determinar el percentatge aplicable per a calcular l'import de la pensió de jubilació a què tingui dret el treballador.

Finalment, tant la reducció d'edat com el còmput a efectes de cotització són aplicables a la jubilació de treballadors que, malgrat que hagin estat compresos en aquest REMC, tinguin lloc en qualsevol altre règim de la Seguretat Social. Quant al seu còmput a efectes de la pensió prorata, vegi's les STS de 11 de febrer de 2015 (Rec. 1780/2014) i STS de 27 de maig de 2015 (Rec. 2829/2014).

No es preveu **un topall màxim d'anticipació de l'edat** per l'aplicació de coeficients reductors, és a dir, és possible la jubilació amb anterioritat als 52 anys, sigui quin sigui el resultat que es derivi dels coeficients reductors, ja que l'article 206.3 de la LGSS no és aplicable a aquest règim especial (la DA 1a de la LGSS no ho preveu) per la qual cosa cal seguir aplicant-se la DT 2a de la Llei 40/2007.

2) Les relacions entre incapacitat permanent i jubilació. Els pensionistes per incapacitat permanent total per a la professió habitual del REMC es consideren en situació assimilada a l'alta exclusivament a l'efecte de poder causar la pensió de jubilació del REMC.

Els pensionistes d'incapacitat permanent absoluta o gran invalidesa, una vegada complerta l'edat ordinària de jubilació que correspongui, tenen dret que la **pensió d'IP passi a tenir la quantia d'una pensió de jubilació**, si aquesta és superior; sempre que el pensionista no sigui titular de cap altra pensió de la Seguretat Social o hi renunciï (art. 20 de l'Ordre de 3 d'abril de 1973), i sempre que al seu torn la pensió d'IP no hagi substituït la de jubilació que estava percebent per aquest règim especial.

Mort i supervivència

Les prestacions per mort i supervivència que causin els pensionistes d'incapacitat permanent, les pensions dels quals hagin passat a tenir la nova quantia d'acord amb les regles abans enumerades, es determinen d'acord amb la base reguladora que hagi servit per al càlcul de la nova quantia, i els imports de les prestacions de mort i supervivència, així determinats, s'incrementen amb el de les millores o revaloracions periòdiques que, per a les prestacions de

la mateixa naturalesa per mort i supervivència, hagin tingut lloc des de la data en què s'han produït els efectes de la nova quantia de la pensió de l'invàlid causant, o des de la data en què es va produir el fet causant de la pensió a què es va renunciar, segons que correspongui (art. 20.5 de l'Ordre de 3 d'abril de 1973).

Als efectes de les prestacions de mort i supervivència que causin els qui hagin obtingut la condició de pensionistes de jubilació per substitució de la incapacitat permanent, s'han de tenir en compte les normes que preveu l'article 22.6 de l'Ordre de 3 d'abril de 1973.

2.4. El règim especial dels estudiants (REE)

2.4.1. Àmbit subjectiu

El règim especial dels estudiants (REE) s'aplica als que reuneixin els requisits següents:

- Tenir nacionalitat espanyola, de qualsevol estat membre de la Unió Europea i de l'espai econòmic europeu, i, en general, tots els estudiants estrangers residents, en les mateixes condicions que els espanyols, sempre que segueixin els estudis a Espanya.
- Tenir menys de vint-i-vuit anys d'edat.
- Estar matriculat de manera oficial o lliure cursant qualsevol dels estudis a Espanya establerts legalment i reglamentàriament. S'inclouen (RD 270/1990, de 16 de febrer) 3r i 4t d'ESO i el Batxillerat (Resolució de 12 d'abril de 2007) aplicant l'esmentat límit d'edat.

Amb caràcter general, estan exclosos del REE els alumnes que ja gaudeixen de la protecció de la Seguretat Social com a conseqüència de la seva inclusió en un altre règim d'aquesta per portar a terme treballs. No queda clar, però, si quan son assimilats al règim general que en el marc del pla d'estudis porten a terme pràctiques remunerades en empreses deixen d'estar enquadrats en el règim especial d'estudiants. Entenem que la protecció durant les pràctiques no impedeix la protecció com a estudiant en l'àmbit dels estudis i pràctiques merament acadèmiques.

2.4.2. Cotització

El finançament d'aquest règim especial es fa per parts iguals a càrrec de l'estudiant i de l'Administració educativa, mitjançant quotes d'una quantia única anual (art.1 del RD 1633/1985, de 28 d'agost).

2.4.3. Acció protectora

Per a tenir dret a les prestacions del REE és necessari, a més dels requisits personals, haver abonat la quota corresponent de l'assegurança escolar i acreditar que ha transcorregut un període mínim d'un any des que l'estudiant es va matricular per primera vegada en qualsevol centre d'ensenyament dels compresos en aquesta assegurança.

L'últim requisit no s'exigeix per a les prestacions derivades d'accident escolar, infortuni familiar per defunció del cap de família i tocologia.

2.4.4. Prestacions

L'acció protectora del REE inclou les prestacions obligatòries que veurem a continuació.

Prestacions per accident

Es considera accident tota lesió corporal de què sigui víctima l'estudiant en ocasió d'activitats directament o indirectament relacionades amb la seva condició, fins i tot les esportives, assemblees, viatges d'estudis, de pràctiques o de finalització de carrera, i altres de similars, sempre que aquestes activitats hagin estat organitzades o autoritzades pels centres d'ensenyament.

L'accident es protegeix amb les prestacions següents:

- Assistència medicofarmacèutica: internament mèdic i intervenció quirúrgica; subministrament i renovació dels aparells de pròtesis i ortopèdics que es considerin necessaris per a l'assistència; tractament de rehabilitació necessaris per a l'assistència; proves mèdiques necessàries per al diagnòstic o el tractament, i prestacions farmacèutiques, que tenen caràcter gratuït.
- Prestacions econòmiques: incapacitat permanent absoluta per als estudis ja iniciats; gran invalidesa per als estudis (en què l'estudiant queda incapacitat per als actes més essencials de la vida); despeses de desplaçament que s'originin com a conseqüència d'un accident greu, sempre que la urgència de l'accident quedi acreditada, i despeses de sepeli, quan l'accident produeix la mort.

Prestacions per malaltia

En els supòsits de malaltia es pot atorgar als estudiants l'assistència mèdica completa en totes les especialitats (cirurgia general, neuropsiquiatria, tuberculosi pulmonar i òssia, i tocològia).

Com a prestacions graciabls s'hi inclouen: fisioteràpia; quimioteràpia, radioteràpia i cobaltoteràpia; cirurgia maxil·lofacial; assistència farmacèutica, i indemnització per despeses funeràries en cas de defunció de l'assegurat.

Prestacions per infortuni familiar

La prestació d'infortuni familiar té per objecte assegurar a l'estudiant la continuïtat dels estudis ja iniciats fins a acabar-los normalment, incloent-hi el doctorat, en els següents casos que determinin l'absoluta impossibilitat de continuar els estudis per falta de mitjans econòmics: defunció del cap de família (tant el pare com la mare, sempre que aportin ingressos a l'economia familiar), i ruïna o fallida familiar (insuficiència permanent de recursos econòmics per a sufragar els estudis).

Resum

Els articles 7, 9, 10 i 11 de la LGSS delimiten el camp d'aplicació dels subjectes inclosos dins del sistema de Seguretat Social i hi distingeixen tres conceptes bàsics: règim general (RGSS), règims especials i sistemes especials.

El RGSS està integrat per treballadors per compte d'altri de la indústria i els serveis, regulat pel títol II de la LGSS. Els règims especials s'estableixen per a les activitats professionals que necessiten una regulació específica per la naturalesa que tenen, les peculiaritats, les condicions de treball, de temps i lloc o per la condició dels seus processos productius.

Per la seva banda, en els sistemes especials es preveuen peculiaritats que s'estableixen respecte a aspectes merament formals, com actes d'enquadrament, afiliació, cotització o recaptació, que no afecten aspectes substantius o de contingut bàsic del règim jurídic. Fins ara, únicament s'han introduït en el RGSS els treballadors per compte d'altri del REA i del règim especial d'empleats de la llar (Lleis 27 i 28/2011), per la qual cosa es regeixen per les normes comunes del règim general, a excepció de les particularitats que cadascun preveu específicament.

En l'actualitat els règims especials són els següents:

- Autònoms (RETA)
- Minería del carbó
- Treballadors del mar
- Estudiants

Activitats

1. Règim especial de treballadors autònoms

La TGSS, mitjançant la Resolució de 21 d'abril de 2007, va admetre l'alta en el RETA d'en Cristòfol, amb data real d'alta l'1 de gener de 2005, com a conseqüència d'una acta d'infracció i de liquidació provisional aixecada per la Inspecció de Treball i Seguretat Social, en què constava la realització per part de l'interessat d'activitat professional com a agent d'assegurances com a mediador de la companyia Seguros León en el període indicat. En Cristòfol va reclamar contra aquesta Resolució i aquesta va ser confirmada per una de posterior, de 7 de juny de 2007. En Cristòfol acredita uns ingressos derivats de l'activitat com a agent d'assegurances de 6.471,51 euros l'any 2005, dels quals 1.216,11 corresponen a producció i 5.255,40 a rendiment de cartera, i de 6.084,21 euros l'any 2006, dels quals 466,86 corresponen a producció i 5.617,34 a rendiment de cartera.

En quin règim de la Seguretat Social ha de quedar enquadrat l'agent d'assegurances?

2. Règim especial de treballadors autònoms

Una persona física decideix obrir, com a titular, una botiga de roba de moda, en la qual prestaran els serveis el seu germà, major d'edat, que hi col·laborarà de manera habitual i directa en l'activitat sense que hi hagi retribució, i el seu fill de 26 anys, que, mitjançant un contracte de treball, prestarà servei com a venedor.

En quins règims de la Seguretat Social s'hauran d'enquadrar, si escau, el germà i el fill?

3. Règim especial de treballadors del mar

En Julià va prestar serveis per a dues empreses consignatàries de vaixells en diferents períodes, com a oficial administratiu i com a cap administratiu, i va ser donat d'alta en tots dos supòsits en el RETM. Va sol·licitar a l'ISM una declaració que el temps treballat en aquestes empreses ho va ser com a conseqüència que la seva activitat tenia la condició d'estiba i desestiba. L'ISM li va denegar aquesta declaració.

Pot quedar enquadrat el treballador en el RETM?

4. Sistema especial d'empleats de la llar

Una persona, major d'edat, decideix prestar els seus serveis amb caràcter exclusiu i en qualitat d'empleat de la llar en un habitatge familiar; per això percep una retribució i té una jornada de quinze hores a la setmana. Per malaltia passa a IT i posteriorment l'amo de casa resol el contracte.

Qui està obligat a sol·licitar l'afiliació i l'alta del treballador?

Qui és el responsable d'ingressar les cotitzacions de la Seguretat Social?

En cas que tingui dret a la prestació d'IT quan i per a qui s'abona?

Té dret a prestacions per desocupació?

Exercicis d'autoavaluació

1. Quan un treballador autònom realitza dues activitats diferents en l'àmbit del règim especial de treballadors autònoms...

- a) la cotització és única, i l'obligació de cotitzar queda referida només a una de les activitats.
- b) ha de cotitzar de manera independent per cadascuna.
- c) no es poden acollir voluntàriament a la cobertura de la prestació econòmica per incapacitat temporal.
- d) té dret a una prestació per incapacitat temporal per cadascuna de les activitats quan sigui conseqüència d'un accident de treball.

2. Els treballadors agraris per compte d'altri...

- a) no cotitzen en la contingència de desocupació.
- b) estan inclosos en el règim general de la Seguretat Social com a sistema especial.
- c) estan inclosos en el règim especial agrari de la Seguretat Social.
- d) no tenen dret a la protecció per risc durant la lactància.

3. Pertanyen al grup segon de cotització en el règim especial de treballadors del mar...

- a) treballadors retribuïts a la part que prestin serveis en embarcacions pesqueres de més de deu tones de registre brut fins a cent cinquanta tones incloses.
- b) treballadors per compte d'altri retribuïts a salari, sigui quina sigui l'activitat que realitzin.
- c) treballadors retribuïts a la part que prestin serveis en embarcacions pesqueres de fins a deu tones de registre brut.
- d) treballadors per compte propi o autònoms.

4. En el règim especial d'empleats de llar...

- a) quan es tracta d'un grup de persones que no constitueixen família a la qual presta els seus serveis un empleat de la llar no hi ha cap de família.
- b) els caps de família poden si ho creuen convenient concertar la protecció per part de la Seguretat Social enfront de les contingències professionals respecte dels seus empleats de la llar.
- c) n'estan exclosos els cuidadors professionals dedicats a l'assistència personal de les persones reconegudes en situació de dependència en el domicili de la persona dependent o del familiar amb la qual aquella convisqui.
- d) la prestació per incapacitat temporal protegeix els empleats de la llar de la mateixa manera que estableix el règim general.

5. En el règim especial de la mineria del carbó...

- a) no estan inclosos els qui treballin per compte d'altri en els càrrecs directius de les empreses d'aquest sector.
- b) el tipus de cotització i la seva distribució entre empresaris i treballadors per a determinar les seves corresponents aportacions són diferents dels establerts a cada moment en el règim general.
- c) l'edat mínima exigida per a tenir dret a la pensió de jubilació es pot reduir aplicant un coeficient al temps efectivament treballat.
- d) la reducció d'edat no és aplicable a la jubilació de treballadors que, tot i haver estat compresos en el règim especial de la mineria del carbó, tingui lloc en qualsevol altre règim de la Seguretat Social.

6. Durant els períodes d'inactivitat en el SETACA...

- a) no és possible el manteniment en el SETACA ni la possibilitat de cotitzar-hi.
- b) és possible mantenir-se en el sistema sempre que el mateix treballador reuneixi els requisits i compleixi amb l'obligació de cotitzar al seu càrrec.
- c) durant els períodes d'inactivitat en el SETACA no és possible mantenir-s'hi si es fan treballs fora del camp d'aplicació del SETACA.
- d) durant els períodes d'inactivitat en el SETACA és possible mantenir-hi l'alta subscriuint un conveni especial.

7. Els treballadors agraris per compte propi...

- a) estan inclosos en el règim especial agrari.
- b) estan inclosos en el règim general.
- c) estan inclosos en el règim especial de treballadors autònoms.
- d) estan exclosos del sistema de la Seguretat Social.

8. En el règim especial de treballadors del mar...

- a) es jubilen a la mateixa edat ordinària que en el règim general.
- b) s'apliquen coeficients reductors de l'edat en funció dels treballs portats a terme als quals s'apliqui la normativa del règim especial, encara que en el moment de la jubilació s'estigués treballant en una altra activitat.
- c) s'apliquen coeficients reductors de l'edat en funció dels treballs portats a terme sota aquest règim especial sempre que la jubilació es produeixi en el REMAR.
- d) s'apliquen coeficients reductors de l'edat en funció dels treballs portats a terme en aquest règim especial, encara que la jubilació es produeixi en un altre règim, i l'edat resultant es pren en compte a efectes de la jubilació anticipada dels incentius d'endarreriment en la jubilació.

9. En el sistema especial d'empleats de la llar...

- a) en tot cas l'obligat a cotitzar és el propietari de la casa.

- b) l'obligat a cotitzar és el propietari de la casa, excepte quan el nombre d'hores que treballi l'empleat sigui inferior a seixanta mensuals, si així s'acorda.
- c) en tots els casos l'empleat de la llar és qui està obligat a cotitzar.
- d) el propietari de la casa, sigui quin sigui el nombre d'hores treballades, pot acordar amb l'empleat que aquest sigui l'obligat a cotitzar.

10. En el sistema especial d'agricultors per compte d'altri...

- a) hi ha períodes d'inactivitat en què el treballador pot continuar cotitzant pel seu compte.
- b) en matèria de prestacions, s'apliquen les mateixes regles que per als altres treballadors del règim general en matèria de jubilació anticipada.
- c) en prestacions per desocupació, els agricultors per compte d'altri tenen les mateixes prestacions, tant si són fixes com eventuais, que els altres treballadors del règim general.
- d) durant els períodes d'inactivitat poden accedir a prestacions d'IT sobrevingudes durant aquests.

11. En el règim especial de la mineria del carbó...

- a) s'apliquen les mateixes regles que en el règim general en les prestacions d'IP i jubilació.
- b) es cotitza com en el règim general.
- c) s'apliquen regles especials en la jubilació, quant a l'edat, i en incapacitat permanent i en les seves relacions amb la jubilació.
- d) preveu regles especials quant al concepte dels riscos professionals, i exigeix una relació estreta de causalitat, sense que s'hi incloguin accidents en ocasió del treball, ni accidents *in itinere*.

12. En el RETA:

- a) és possible la jubilació anticipada voluntària com en el règim general.
- b) és possible anticipada per crisi i també la voluntària.
- c) no es reconeix la jubilació anticipada.
- d) només tenen dret a la jubilació anticipada del mutualisme laboral.

13. Per a estar inclòs en el sistema especial agrari per compte d'altri, és necessari...

- a) haver fet un mínim de trenta jornades reals durant els tres-cents seixanta-cinc dies anteriors.
- b) haver fet un mínim de quaranta-cinc jornades reals durant els tres-cents seixanta-cinc dies anteriors.
- c) haver fet un mínim de trenta jornades reals durant els cent vuitanta dies anteriors.
- d) haver fet un mínim de quaranta-cinc jornades reals durant els cent vuitanta dies anteriors.

14. Estan inclosos en el RETA...

- a) les persones que realitzin, encara que sigui de manera esporàdica, sempre que sigui de forma personal, directa, per compte propi i fora de l'àmbit de direcció i organització d'una altra persona, una activitat econòmica o professional a títol lucratiu, tant si donen feina a treballadors per compte d'altri com si no.
- b) les persones que realitzin de manera habitual, personal, directa, per compte propi i fora de l'àmbit de direcció i organització d'una altra persona, una activitat econòmica o professional a títol lucratiu, sempre que no donin feina a treballadors per compte d'altri.
- c) les persones que realitzin de manera habitual, personal, directa, dins de l'àmbit de direcció i organització d'una altra persona, una activitat econòmica o professional a títol lucratiu, tant si donen feina a treballadors per compte d'altri com si no.
- d) les persones que realitzin de manera habitual, personal, directa, per compte propi i fora de l'àmbit de direcció i organització d'una altra persona, una activitat econòmica o professional a títol lucratiu, tant si donen feina a treballadors per compte d'altri com si no.

15. La durada màxima de la prestació per cessament de l'activitat del RETA és de...

- a) dotze mesos per quaranta-vuit o més mesos cotitzats.
- b) dotze mesos per vint-i-quatre o més mesos cotitzats.
- c) vint-i-quatre mesos per quaranta-vuit o més mesos cotitzats.
- d) vint-i-quatre mesos per trenta-sis o més mesos cotitzats.

Solucionari

Exercicis d'autoavaluació

1. a

2. b

3. a

4. c

5. c

6. b

7. c

8. b

9. b

10. b

11. c

12. a

13. a

14. d

15. a

Bibliografia

Blasco Lahoz, J. F.; Lopez Gandia, J. (2012). *Regímenes especiales de Seguridad Social*. València: Tirant lo Blanch.

Blasco Lahoz, J. F. (2012). *La protección por cese de actividad en el Régimen Especial de Trabajadores Autónomos*. València: Tirant lo Blanch.

Blasco Lahoz, J. F. (2012). *Las prestaciones económicas del Régimen Especial de la Seguridad Social de trabajadores por cuenta propia o autónomos*. Albacete: Bomarzo.

Hernandez Martinez, M. (2011). *El trabajador autónomo económicamente dependiente*. Pamplona: Aranzadi.

Hierro Hierro, F.J. (2012). *Sistema especial para trabajadores por cuenta ajena agrarios*. Barcelona: Laborum.

Lasaosa Irigoyen, E. (2011). *La prestación por cese de actividad para trabajadores autónomos*. Navarra: Aranzadi.

Lopez Gandia, J.; Toscani Gimenez, D. (2012). *El nuevo régimen laboral y de Seguridad Social de los trabajadores al servicio del hogar familiar*. Albacete: Bomarzo.

Martinez Lucas, J. A. (2011). "El Sistema Especial de Seguridad Social de Empleados de Hogar". *AL* (núm. 21-22).

Monereo Pérez, J. L. (2009). *Los derechos de protección social de los trabajadores autónomos*. Granada: Comares.

Monereo Pérez, J. L. (2011). "Proceso de convergencia e integración de los regímenes de Seguridad Social. Significación y aspectos críticos". *TL* (núm. 112).

Panizo Robles, J. A. (2011). "La Seguridad Social de las personas que prestan servicios en el hogar familiar. La incorporación de un sistema especial en la estructura del sistema de Seguridad Social". *RTSS (CEF)* (núm. 346).

Paredes Rodriguez, J. M. (2011). "La integración de los empleados del hogar en el régimen general de la Seguridad Social". *AS* (núm. 8).

Rodriguez Cardo, I. A. (2008). *Las zonas de frontera del campo de aplicación de la Seguridad Social*. València: Tirant lo Blanch.

Rodriguez Iniesta, G. (2008). "La estructura del sistema de Seguridad Social y su progresiva reforma: los colectivos especiales del Régimen General". *FSS* (núm. 20).

Selma Penalva, A. (2012). "Novedades en el Régimen Especial de Seguridad Social de los empleados de hogar y su comparación con las propuestas de reforma anteriormente anunciadas". *AL* (núm. 2).

Vicente Palacio, M. A. (2004). *El Régimen Especial de Seguridad Social de los Trabajadores del Mar*. Pamplona: Aranzadi.

